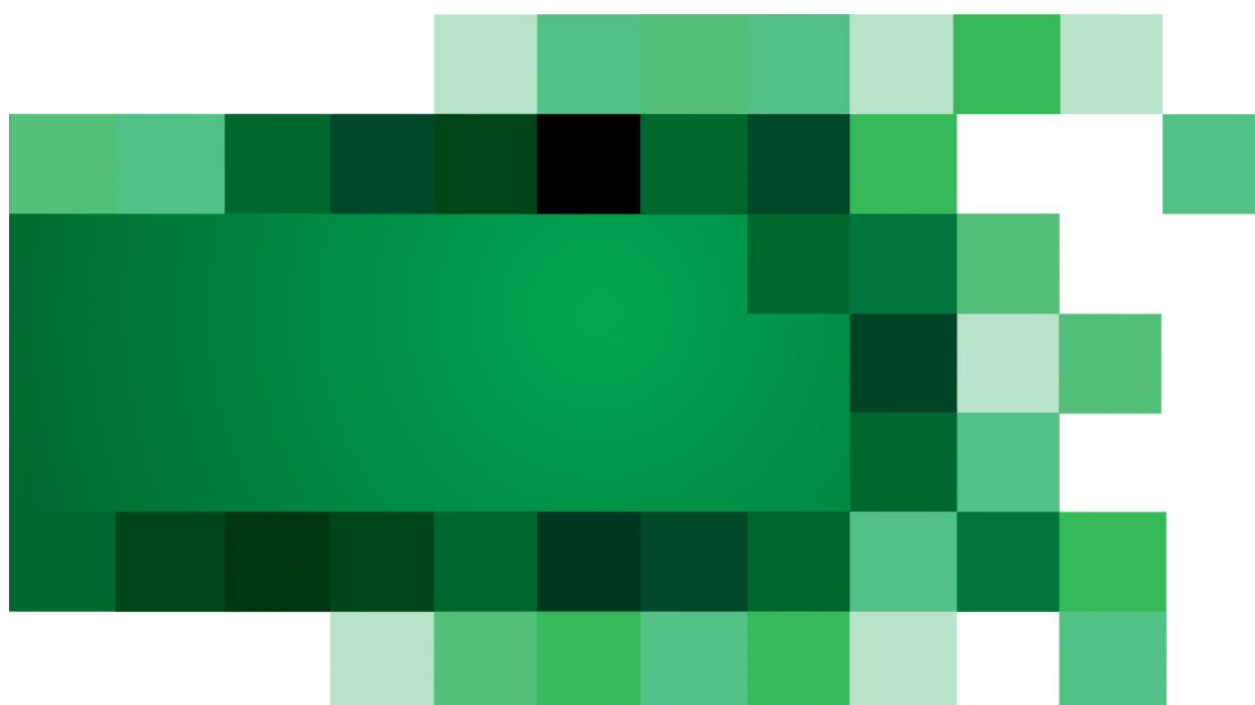

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025 – 2032

Szczaniec, lipiec 2025 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	6
2. Uwarunkowania prawne i definicja rewitalizacji.	7
2.1. Ustawa o Rewitalizacji (9 października 2015 r.).	8
2.2. Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.	11
2.3. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko.	15
3. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy.	15
4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.	29
4.1. Sfera społeczna.	32
4.2. Sfera gospodarcza.	40
4.3. Sfera techniczna	44
4.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	48
4.5. Sfera środowiskowa	52
5. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji - określenie, w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium najbardziej wymagającego wsparcia.	56
5.1. Metodologia delimitacji obszarów zdegradowanych	57
5.2. Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego	58
5.3. Określenie obszarów zdegradowanych.	61
6. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji)	90
7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.	92
8. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.	101
Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 1	103
Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 2	106
Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 3	108
Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 4	110
Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 5	112
Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 6	114
Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 7	118
9. Charakterystyka (zbiorczy opis) pozostałych/uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych.	122

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 1	123
Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 2	124
Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego uzupełniającego nr 3	126
Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego uzupełniającego nr 4	128
10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji.....	130
11. Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć (podstawowych i uzupełniających)	137
12. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji.....	144
12.1. Partycypacja na etapie diagnozy.....	144
12.2. Partycypacja na etapie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Szczaniec.	146
12.2. Partycypacja na etapie tworzenia GPR.	147
12.3. Partycypacja na etapie wdrażania GPR.	147
12.4. Partycypacja na etapie monitoringu i ewaluacji działań.....	148
13. System wdrażania programu rewitalizacji i sposób zarządzania tym procesem.	148
14. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.....	151
13. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach Rady Gminy w Szcząncu.	153
13.1 określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.....	153
13.2 określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 – dotyczy uchwały powołującej Komitet Rewitalizacji.	153
14. Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, o której mowa w art. 25, wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania.	154
15. Wskazanie sposobu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.	154
Spis załączników:	155

Spis tabel

Tabela 1 Etapy procedury rewitalizacji.....	30
Tabela 2 Obszary gminy poddane diagnozie.....	31
Tabela 3 Przebieg administracyjny obszarów – obszary funkcjonalne gminy poddane diagnozie	32
Tabela 4. Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów.....	33
Tabela 5 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera społeczna.	36
Tabela 6 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera społeczna	39
Tabela 7. Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów.	41
Tabela 8. Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera gospodarcza.....	41
Tabela 9. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera gospodarcza.....	44
Tabela 10. Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów.....	45
Tabela 11. Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera techniczna.....	46
Tabela 12. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera techniczna.....	48
Tabela 13. Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów.....	49
Tabela 14. Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera przestrzenno – funkcjonalna.....	50
Tabela 15 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera przestrzenno-funkcjonalna...	52
Tabela 16. Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów.....	53
Tabela 17. Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera środowiskowa.....	54
Tabela 18 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera środowiskowa.....	56
Tabela 19 Granice obszarów problemowych	57
Tabela 20. Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze społecznej	63
Tabela 21 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze gospodarczej.....	65
Tabela 22. Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze technicznej.....	66
Tabela 23 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze przestrzenno- funkcjonalnej.....	67
Tabela 24 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze środowiskowej.....	69
Tabela 25. Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze społecznej.....	71
Tabela 26 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze gospodarczej	73
Tabela 27. Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze technicznej.....	75
Tabela 28 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	77
Tabela 29 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze środowiskowej.....	78
Tabela 30. Liczba punktów „końcowych” przyznana danemu obszarowi funkcjonalnemu w odniesieniu do analizowanych sfer i liczba punktów „ostatecznych”.	80
Tabela 31. Obliczenie wskaźnika granicznego służącego wyznaczeniu obszarów zdegradowanych.....	82
Tabela 32. Charakterystyka obszaru rewitalizacji w gminie Szczaniec.....	84
Tabela 33 Cele programu rewitalizacji	94
Tabela 34 Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej.....	103
Tabela 35 Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna	105
Tabela 36 Aktywizacja społeczna mieszkańców gminy.....	108
Tabela 37 Realizacja programu aktywizacji gospodarczej	110

Tabela 38 Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)	112
Tabela 39 Budowa i przebudowa infrastruktury publicznej w Szczaniecu na potrzeby mieszkańców	114
Tabela 40 Budowa i przebudowa infrastruktury publicznej w Smardzewie na potrzeby mieszkańców	118
Tabela 45 Działania organizacyjne gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji	123
Tabela 46 Działania zwiększające poziom integracji i poczucia lokalnej tożsamości	124
Tabela 47 Projekty edukacyjne skierowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej i gimnazjum związane z wyrównywaniem szans	126
Tabela 48 Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne	128
Tabela 49 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań podstawowych Programu Rewitalizacji	139
Tabela 50 Indyktywne ramy finansowe realizacji zadań uzupełniających Programu Rewitalizacji	140
Tabela 51 Indyktywne ramy finansowe realizacji zadań podstawowych Programu Rewitalizacji – harmonogram	141
Tabela 52 Indyktywne ramy finansowe realizacji zadań uzupełniających Programu Rewitalizacji - harmonogram	142

Spis Rysunków

Rysunek 1. Typy programów rewitalizacji.	11
Rysunek 2. Cel główny i cele szczegółowe Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.	18
Rysunek 3 Cele Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030	23
Rysunek 4. Sfera społeczna – kryteria delimitacji.	33
Rysunek 5. Sfera gospodarcza – kryteria delimitacji.	40
Rysunek 6. Sfera techniczna kryteria delimitacji.	44
Rysunek 7 Sfera przestrzenno - funkcjonalna.	48
Rysunek 8. Sfera środowiskowa	52
Rysunek 9. Obszar rewitalizacji.	83
Rysunek 10. Mapy gminy z zaznaczonym obszarem zdegradowanym oraz obszarem rewitalizacji.	85

1. Wprowadzenie

Rewitalizacja to złożony, wieloletni proces przemian przestrzeni zdegradowanych, którego celem jest wyprowadzenie ich ze stanu kryzysowego. Działania rewitalizacyjne prowadzone są w sposób skoordynowany i zintegrowany, przy jednoczesnym uwzględnieniu najistotniejszych aspektów rozwoju w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz środowiskowej. Kluczową cechą rewitalizacji jest oparcie jej na potencjałach lokalnych, przy jednoczesnym uwzględnieniu specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz czynnym udziale mieszkańców i innych interesariuszy.

Proces ten ma charakter terytorialnie skoncentrowany, a jego inicjowanie i koordynacja leżą po stronie jednostek samorządu terytorialnego. Rewitalizacja prowadzona jest we współpracy z lokalną społecznością, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań wszystkich grup zaangażowanych w życie społeczne, gospodarcze i przestrzenne gminy.

Zgodnie z aktualną **Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji** (Dz.U. z 2024 r. poz. 278 z późn. zm.), podstawowym narzędziem prowadzenia rewitalizacji na poziomie lokalnym jest **Gminny Program Rewitalizacji (GPR)**. Dokument ten umożliwia integrację działań różnych podmiotów, porządkuje inicjatywy podejmowane na obszarach zdegradowanych oraz wyznacza ramy formalne i strategiczne dla skutecznej realizacji zamierzeń rewitalizacyjnych. GPR stanowi ponadto ważne narzędzie zarządzania rozwojem lokalnym, ukierunkowane na osiągnięcie określonej wizji oraz celów rewitalizacji.

Program rewitalizacji musi odpowiadać specyfice lokalnych problemów, być kompleksowy, partycypacyjny i skoordynowany – zarówno wewnątrz (pomiędzy poszczególnymi projektami i działaniami), jak i zewnątrz (w odniesieniu do lokalnych dokumentów strategicznych i polityk sektorowych – takich jak polityka transportowa, energetyczna czy społeczna).

Proces opracowywania **Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szczaniec na lata 2025–2032** opierał się na następujących założeniach i priorytetach:

- przeprowadzeniu wszechstronnej i rzetelnej diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej oraz środowiskowej obszarów zdegradowanych,
- określeniu kierunków interwencji oraz celów operacyjnych, których realizacja umożliwi skuteczne przeciwdziałanie problemom i uruchomi pozytywne impulsy rozwojowe,
- zapewnieniu kompleksowości działań poprzez łączenie projektów o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, środowiskowym i infrastrukturalnym,
- aktywnym zaangażowaniu mieszkańców oraz innych interesariuszy na każdym etapie – od diagnozy, przez planowanie, aż po wdrażanie i monitorowanie działań,

- budowie trwałych efektów rewitalizacji poprzez odpowiedni dobór projektów i mechanizmów ich finansowania,
- wykorzystaniu zróżnicowanych źródeł finansowania – zarówno krajowych, jak i unijnych, publicznych i prywatnych.

Rewitalizacja w Gminie Szczaniec będzie prowadzona w sposób planowy, komplementarny i zintegrowany – zarówno między poszczególnymi działaniami w ramach GPR, jak i w odniesieniu do dokumentów strategicznych gminy oraz polityk sektorowych.

Z uwagi na złożoność zjawisk prowadzących do degradacji i zróżnicowanie potencjałów lokalnych, działania rewitalizacyjne powinny być jak najlepiej dopasowane do specyfiki danego obszaru. Ich skuteczność zależy od trafności diagnozy, umiejętnego określenia hierarchii potrzeb oraz doboru adekwatnych form interwencji.

W związku z tym, dla prawidłowego prowadzenia rewitalizacji niezbędne jest:

- ujęcie rewitalizacji jako kluczowego elementu strategii rozwoju Gminy Szczaniec,
- przeprowadzenie pełnej diagnozy pozwalającej na identyfikację obszaru rewitalizacji oraz jego najistotniejszych problemów – zarówno społecznych, jak i gospodarczych, przestrzennych, środowiskowych czy technicznych,
- określenie hierarchii potrzeb oraz celów interwencji,
- właściwy dobór narzędzi, projektów i mechanizmów dostosowanych do lokalnych warunków,
- synchronizacja działań podejmowanych w różnych sferach – społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej,
- sprawna koordynacja wdrażania oraz bieżące monitorowanie i ewaluacja postępów i efektów rewitalizacji,
- realizacja zasady partnerstwa, polegającej na ścisłej współpracy z lokalną społecznością, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi oraz innymi interesariuszami, poprzez trwałe i otwarte dialogi.

Rewitalizacja w Gminie Szczaniec ma również na celu poprawę ładu przestrzennego, promowanie zrównoważonego rozwoju przestrzennego oraz przeciwdziałanie zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji, zwłaszcza na styku obszarów wiejskich i zurbanizowanych.

2. Uwarunkowania prawne i definicja rewitalizacji.

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzonych w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji.

Proces ten charakteryzuje się:

- terytorialną koncentracją działań na ściśle określonym obszarze rewitalizacji, wskazanym na podstawie szczegółowej diagnozy,
- koniecznością ścisłej współpracy pomiędzy wieloma podmiotami – zarówno publicznymi, jak i prywatnymi oraz społecznymi,
- zintegrowanym podejściem – działania rewitalizacyjne powinny oddziaływać na różne sfery życia i wzajemnie się uzupełniać.

Rewitalizacja, jako narzędzie interwencji publicznej, wpisuje się również w szerszy kontekst polityk rozwojowych państwa. Szczególne znaczenie mają tu dwa strategiczne dokumenty rządowe:

- **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)** – wskazuje rewitalizację jako jedno z kluczowych narzędzi wspierania zrównoważonego rozwoju terytorialnego, niwelowania nierówności oraz pobudzania aktywności lokalnej,
- **Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)** – której celem jest m.in. poprawa jakości i racjonalności zagospodarowania przestrzeni w Polsce, przywrócenie ładu przestrzennego oraz wsparcie dla procesów rewitalizacji w skali lokalnej i regionalnej.

Zgodnie z założeniami tych dokumentów, działania rewitalizacyjne powinny wspierać w szczególności:

- **przywracanie i utrwalanie ładu przestrzennego**, w tym porządkowanie funkcjonalne przestrzeni zurbanizowanych i wiejskich,
- **przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji** – m.in. poprzez wykorzystanie istniejących zasobów i infrastruktury zamiast rozlewania się zabudowy na nowe tereny (greenfield),
- **racjonalne gospodarowanie przestrzenią i zasobami środowiskowymi**, m.in. poprzez promowanie inwestycji typu brownfield, polegających na adaptacji zdegradowanych obiektów i terenów do nowych funkcji społecznych, gospodarczych, kulturalnych czy rekreacyjnych,
- **rekultywację terenów zdegradowanych na cele przyrodnicze**, co stanowi istotny element odbudowy równowagi ekologicznej w gminach i sprzyja adaptacji do zmian klimatycznych.

Powyższe cele pozostają spójne z priorytetami polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2021–2027 oraz z założeniami Zielonego Ładu, które kładą nacisk na zrównoważony rozwój, odporność miast i gmin oraz odpowiedzialne zarządzanie przestrzenią.

2.1. Ustawa o Rewitalizacji (9 października 2015 r.).

Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. stworzyła ramy prawne dla rewitalizacji w Polsce a zawarte w niej regulacje mają zachęcać coraz więcej samorządów do prowadzenia tego procesu. Jej zapisy uporządkowały pojmowanie rewitalizacji. Powinna być ona dobrze zaplanowana i uwzględniać sferę społeczną, gospodarczą i przestrzenną. Rewitalizacja nie jest jedynie remontem,

modernizacją czy odbudową, ale kompleksowym, wielowymiarowym procesem, którego głównym celem jest trwałe podniesienie jakości życia na obszarze zdegradowanym. Musi więc zawierać dopasowane do danego miejsca działania aktywizacyjne, edukacyjne, kulturalne, integrujące lokalną społeczność.

W ustawie wprowadzono definicję legalną rewitalizacji, wskazując w art. 2 ust. 1, że jest to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Proces ten dotyczyć ma wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego. Szczegółowa definicja tego obszaru oraz sposób jego wyznaczania opisane są w rozdziale 3 ustawy. Wyprowadzenie ze stanu kryzysowego należy rozumieć jako spowodowanie zmiany w zakresie intensywności występowania niekorzystnych zjawisk (art. 9 ustawy) do takiego poziomu, który przesądzi o utracie przez obszar charakteru obszaru zdegradowanego – na tle całego terytorium gminy miano to zyska wówczas inny obszar, cechujący się większym stopniem nasilenia tych zjawisk, bądź stwierdzony zostanie brak możliwości wskazania obszaru, który w ten negatywny sposób będzie się wyróżniał.

Rewitalizacja, stanowiąca zasadniczo zadanie publiczne, prowadzona ma być nie tylko przez podmioty publiczne, lecz przez interesariuszy tego procesu. Deklaracja ta podkreśla złożoność procesu rewitalizacji, który dla pełnego powodzenia wymaga zaangażowania nie tylko odpowiednich władz publicznych, lecz również innych osób i podmiotów, których szeroko pojęte interesy spotykają się na obszarze rewitalizacji. W ustawie zawarto dodatkowo otwarty katalog interesariuszy, wskazując, że są nimi w szczególności:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- pozostali mieszkańcy gminy, nie mieszkający na obszarze rewitalizacji;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- organy władzy publicznej;

- podmioty inne niż organy władzy publicznej, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa (np. spółki Skarbu Państwa realizujące inwestycje infrastrukturalne, Agencja Mienia Wojskowego).

Jednym z istotniejszych elementów ustawy jest uregulowanie kwestii dotyczących gminnych programów rewitalizacji (GPR). Będą one podstawowym narzędziem prowadzenia rewitalizacji, zapewniającym jej kompleksowość oraz działania w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną (a także realizowanych przez nią samą). Jego podstawą powinno być wyznaczenie obszarów wymagających działań oraz przedstawienie całościowej strategii ich prowadzenia.

Innym rozwiązaniem wzmacniającym uczestnictwo mieszkańców w procesach rewitalizacji jest przewidziana w ustawie instytucja Komitetu Rewitalizacji, czyli forum opiniującego i doradczego, w skład którego wejdą przedstawiciele gminy i lokalnej społeczności. Komitet będzie współpracował z samorządem w czasie przygotowania i realizacji procesu rewitalizacji.

Założenia ustawy przewidują także dwa specjalne rozwiązania ułatwiające prowadzenie rewitalizacji w gminie. Nie będą one obowiązkowe – będą mogły być stosowane w zależności od potrzeb i charakterystyki zaplanowanych działań. Są nimi:

- utworzenie na obszarach rewitalizowanych Specjalnej Strefy Rewitalizacji (SSR). Status SSR umożliwi korzystanie ze szczególnych udogodnień (np. możliwość przyznania dotacji na remonty budynków), a także uprości procedury administracyjne związane z realizacją GPR;
- uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji (szczególna forma miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego), który będzie podstawą realizacji przekształceń urbanistycznych oraz prac inwestycyjno-budowlanych ujętych w GPR. Regulacje cechujące tę specjalną postać planu miejscowego to np. możliwość zawarcia w planie miejscowym koncepcji urbanistycznych czy przypisania do nieruchomości szczegółowych warunków realizacji inwestycji przewidzianych w Planie.

Ustawa, definiując rewitalizację, wprowadza jednocześnie zasady ogólne warunkujące sposób i tryb prowadzenia tego procesu. Zasady te rozwinięte są w dalszej części ustawy, jednak ich doniosłość uzasadniała ustanowienie ich we wstępnej części regulacji.

Pierwszą z zasad jest wymóg prowadzenia rewitalizacji w sposób jawny i przejrzysty, z zapewnieniem aktywnego udziału interesariuszy na każdym etapie. W definicji rewitalizacji wskazano, że elementy te składają się na partycypację społeczną. Szczegółowe wymagania odnośnie sposobu zapewnienia udziału społeczeństwa w procesach rewitalizacyjnych zawiera rozdział 2 ustawy, zaś o jego jawności przesądzają dodatkowo przepisy odrębne, np. ustawy o dostępie do informacji publicznej, która reguluje sposób prowadzenia Biuletynu Informacji Publicznej stanowiący publikator dokumentów opisanych w ustawie.

Kolejna zasada dotyczy inkluzji społecznej. Zgodnie z jej brzmieniem, rewitalizacja prowadzona ma być w sposób zapobiegający wykluczeniu mieszkańców obszaru rewitalizacji z możliwości korzystania z pozytywnych efektów procesu rewitalizacji, w szczególności w zakresie warunków korzystania z gminnego zasobu mieszkaniowego. Zasadę tę realizują przepisy szczegółowe ustawy, w tym art. 15 ust.4 (objęcie mieszkańców obszaru rewitalizacji działaniami, niezależnie od ich aktualnego miejsca zamieszkania), art. 28 ust. 3 (wyraźna preferencja dla możliwości powrotu lokatora do remontowanego lokalu mieszkalnego) oraz art. 40 (nakazujący uwzględnienie w polityce czynszowej gmin mieszkańców obszaru rewitalizacji).

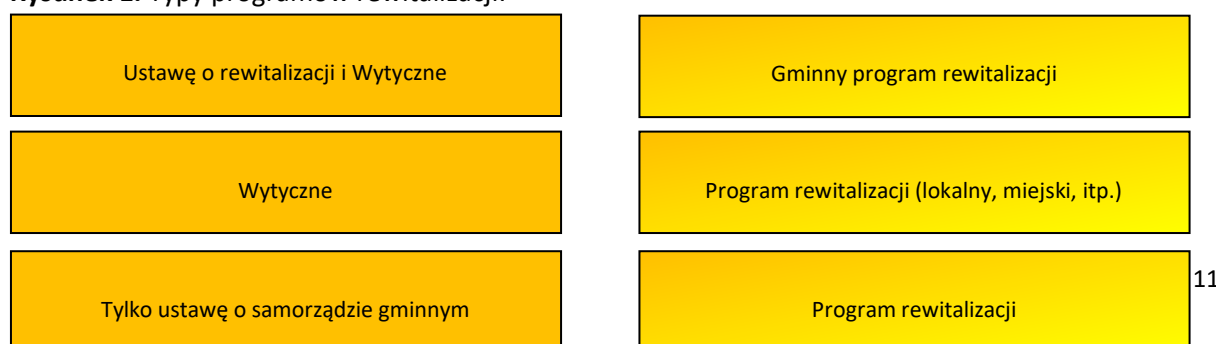
Ostatnią z ogólnych zasad prowadzenia rewitalizacji jest zasada uniwersalnego projektowania, w rozumieniu art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r., która po ratyfikacji przez Polskę stanowi element krajowego porządku prawnego. Pojęcie uniwersalnego projektowania rozumiane jest przez Konwencję jako projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania (art. 2 Konwencji). Zasada ta adresowana jest zatem do różnych działań możliwych do przeprowadzenia w ramach rewitalizacji, w tym działań planistycznych i budowlanych.

Katalog zasad ogólnych uzupełniono o przepis zobowiązujący gminę do współpracy przy procesie rewitalizacji, zarówno z jednostkami samorządu terytorialnego wyższego stopnia (powiatem, województwem), jak i administracją rządową oraz innymi podmiotami realizującymi uprawnienia Skarbu Państwa (np. spółkami). Przepis ten koresponduje z zadeklarowaną w definicji rewitalizacji zasadą, zgodnie z którą jest to proces realizowany nie tylko przez gminę, lecz przez wszystkich interesariuszy.

2.2. Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027.

Do końca 2023 r. obowiązywał okres przejściowy, w którym możliwe było prowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych poprzez następujące typy programów rewitalizacyjnych sporządzanych w oparciu o:

Rysunek 1. Typy programów rewitalizacji.

Źródło: opracowanie własne.

Od przyjętego typu programu uzależniano korzystanie ze środków unijnych i krajowych (spełnienie wymogów Wytycznych) oraz narzędzi ustawowych (spełnienie dodatkowych wymogów ustawy o rewitalizacji).

Natomiast na lata 2021-2027 zostały opracowane „Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027”, które wskazują, że podstawą ubiegania się o środki unijne w perspektywie finansowej 2021-2027 jest ustawowy gminny program rewitalizacji.

Zasady mają wesprzeć i usprawnić realizację instrumentów terytorialnych podmiotom, które są odpowiedzialne za ich wdrażanie – przede wszystkim partnerstwom jednostek samorządu terytorialnego oraz społecznościom lokalnym. Przygotowanie i opublikowanie tego dokumentu wynika bezpośrednio z zapisów Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027. Jego celem jest:

- omówienie przepisów dot. instrumentów terytorialnych na lata 2021-2027, w szczególności tych wynikających z ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (tzw. ustawa wdrożeniowa)
- przedstawienie rekomendacji opartych na doświadczeniach z wdrażania instrumentów terytorialnych w perspektywie 2014-2020.

Opierając się na dotychczasowych doświadczeniach w realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce, w perspektywie finansowej na lata 2021-2027 przewidziano wdrażanie wszystkich narzędzi terytorialnych wymienionych w art. 28 rozporządzenia UE 2021/1060, w tym także tych, które zostały wypracowane w ramach polityki spójności w latach 2014-2020, tj.:

- zintegrowane inwestycje terytorialne (ZIT);
- rozwój lokalny kierowany przez społeczność (RLKS);
- a także nowego narzędzia: inne instrumenty terytorialne (IIT).

Inny instrument terytorialny w systemie wdrażania polityki spójności w Polsce będzie mógł być wykorzystany m.in. do wspierania rewitalizacji. Dlatego w dokumencie znajduje się także cały rozdział poświęcony rewitalizacji, tj. Rozdział 4 Wdrażanie IIT w obszarze rewitalizacji. W rozdziale wskazano podstawy opracowania gminnego programu rewitalizacji i jego wpisu do wojewódzkiego wykazu gminnych programów rewitalizacji. Wskazano zasady wyboru projektów rewitalizacyjnych do dofinansowania, ich finansowania i monitorowania. Podkreślono także rolę Zespołów ds. rewitalizacji. Zapisy wskazują wprost, że GPR będą obligatoryjnie pełnić funkcję strategii IIT w odniesieniu do przewidzianych w nich działań finansowanych ze środków polityki spójności. Ponieważ GPR jest

sporządzany w procesie partycypacyjnym, aby spełniał warunki strategii IIT, wystarczy uzupełnić GPR o opis procesu zaangażowania partnerów społeczno- gospodarczych. Gmina przygotowująca GPR powinna korzystać z różnorodnych form włączania mieszkańców w proces prac nad dokumentem, który docelowo stanowi „mapę drogową” dla procesu rewitalizacji. Proces partycypacji powinien być szczegółowo zaplanowany, przygotowany i dostosowany do konkretnych interesariuszy biorących w nim udział np. mieszkańców, przedsiębiorców, osób starszych czy dzieci.

„Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027” wskazują, że gminny program rewitalizacji jest sporządzany dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego w drodze uchwały rady gminy.

Potwierdzeniem spełnienia przez obszar zdegradowany przesłanek jego wyznaczenia jest diagnoza gminy obejmująca analizę negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych dla całego obszaru gminy. Diagnoza przygotowana jest z wykorzystaniem obiektywnych i weryfikowalnych mierników oraz metod badawczych dostosowanych do lokalnych uwarunkowań. Do przygotowania diagnozy powinny być wykorzystane najbardziej aktualne dane, którymi gmina dysponuje lub które może pozyskać. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz jednocześnie musi być zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy.

Cechy GPR wyrażają sposób pracy nad dokumentem. Zaplanowane w jego ramach działania muszą być jednocześnie kompleksowe, zintegrowane, skoncentrowane i komplementarne. Każda z cech jest konsekwencją i uzupełnieniem kolejnej.

1. **Kompleksowość i podejście zintegrowane:** Przyjęcie podejścia zintegrowanego w rewitalizacji wymaga od decydentów stworzenia GPR, które odpowiadają na autentyczne potrzeby mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wymaga to określania celów w oparciu o analizę wyzwań i potencjałów, przed jakimi stoi dany obszar. Tym samym GPR zawiera działania uwzględniające aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny oraz środowiskowy obszaru rewitalizacji zgodnie z przeprowadzoną diagnozą. Jednocześnie podejście zintegrowane ma zabezpieczyć przed realizacją pojedynczych, niepowiązanych ze sobą przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. W odniesieniu do przedsięwzięć rewitalizacyjnych oznacza to, że realizacja inwestycji infrastrukturalnych musi być wpisana w szerszą koncepcję działań rewitalizacyjnych, a zatem nie może być celem samym w sobie.
2. **Koncentracja:** Koncentracja interwencji i potrzeba hierarchizacji potrzeb powodują, że GPR dotyczy terenu o istotnym znaczeniu dla rozwoju gminy, obejmującego całość lub część zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego i dotkniętego szczególną koncentracją problemów i negatywnych zjawisk

kryzysowych. Działania rewitalizacyjne skierowane są na określony i zidentyfikowany dzięki diagnozie obszar rewitalizacji, przy założeniu zastosowania adekwatnych narzędzi. Co do zasady, przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane są na obszarach rewitalizacji. Do objęcia wsparciem można jednak dopuszczać także przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane poza tym obszarem, jeżeli wynika to z ich specyfiki i służą realizacji celów wynikających z GPR (co dopuszcza zapis art. 15 ust. 3 ustawy o rewitalizacji). Takie przypadki wymagają jednak szerszego uzasadnienia oraz wskazania siły tych powiązań i efektywności oddziaływania danego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.

3. **Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych:** Wymogiem koniecznym dla wspierania przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach. W szczególności dotyczy to komplementarności: przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania. Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji GPR wzajemnych powiązań pomiędzy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi wdrażanymi zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i poza nim, ale oddziałującymi na obszar rewitalizacji. Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest aby:

- przedsięwzięcia realizowane były na całym obszarze rewitalizacji a nie punktowo, w pojedynczych miejscach;
- poszczególne przedsięwzięcia wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz aby zachodził między nimi efekt synergii;
- prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji przedsięwzięć, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając że GPR będzie oddziałował na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym, środowiskowym). Zapewnienie komplementarności problemowej ma przeciwdziałać fragmentacji działań, koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru rewitalizacji.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania realizacją GPR, który pozwoli na efektywne współdziałanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. W tym celu niezbędne jest osadzenie systemu zarządzania realizacją GPR w przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania.

Komplementarność międzyokresowa ma gwarantować ciągłość procesu rewitalizacji w zmieniających się uwarunkowaniach formalno-prawnych. Dotyczy to zmiany formuły programu realizacji w związku z zakończeniem okresu przejściowego określonego w ustawie o rewitalizacji, a

także zasad wspierania procesów rewitalizacji w ramach polityki spójności w poszczególnych perspektywach finansowych (2007-2013, 2014-2020, 2021-2027), stanowiących jedno z głównych źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Komplementarność źródeł finansowania ma zagwarantować finansowanie GPR z kilku źródeł, skłonić to tworzenia montażu finansowych, aby uniezależnić realizację GPR od dostępności finansowania z jednego źródła. W praktyce oznacza to, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne opierać się mają na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia z różnych funduszy i programów unijnych, w szczególności EFRR i EFS+.

Za prowadzenie wykazów oraz opiniowanie gminnych programów rewitalizacji odpowiedzialne są Zespoły ds. rewitalizacji powoływane przez właściwe Instytucje Zarządzające programami regionalnymi. Wykaz obejmuje co najmniej:

- nazwę gminy,
- pełny tytuł gminnego programu rewitalizacji,
- datę, numer i tytuł uchwały dotyczącej przyjęcia przez gminę gminnego programu rewitalizacji oraz link do uchwały na stronie BIP gminy,
- datę wydania pozytywnej opinii.

W województwie lubuskim opiniowanie GPR odbywa się e oparciu o zapisy „Procedury weryfikacji gminnych programów rewitalizacji w województwie lubuskim w perspektywie UE 2021-2027” przyjętej przez Zarząd Województwa uchwałą nr 366/5176/23 z dnia 7 listopada 2023 roku. Niniejszy dokument określa zasady weryfikacji GPR i ich wpisywania na Wykaz, na podstawie których będzie możliwe ubieganie się o dofinansowanie projektów złożonych w ramach działań FEWL 21-27 w obszarze rewitalizacji

2.3. Strategiczna Ocena Oddziaływania na Środowisko.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) projekt niniejszego dokumentu został przedłożony do zaopiniowania Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w celu ustalenia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

3. Opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy.

Gminny Program Rewitalizacji to nie jedyny dokument dotyczący planowania przyszłych działań na obszarze gminy. Istnieje wiele innych dokumentów, które dotyczą rozwoju danego terenu, określających jednocześnie sposoby na osiągnięcie zamierzonych celów. Gminny Program Rewitalizacji jest zgodny z innymi dokumentami strategicznymi o zasięgu krajowym, wojewódzkim i lokalnym. Ta komplementarność wpływa znacząco na podniesienie efektywności podejmowanych działań w ramach procesu rewitalizacji, podnosi ogólną wartość i prawdopodobieństwo realizacji niniejszego dokumentu.

DOKUMENTY O CHARAKTERZE KRAJOWYM

STRATEGIA NA RZECZ ODPOWIEDZIALNEGO ROZWOJU DO ROKU 2020 (Z PERSPEKTYWĄ DO 2030 R.)

SOR została przyjęta przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. i jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej.

Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym w perspektywie roku 2030. SOR przedstawia nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Jest on oparty o indywidualny potencjał terytorialny, inwestycje, innowacje, rozwój, eksport oraz wysoko przetworzone produkty. Nowy model rozwoju zakłada odchodzenie od dotychczasowego wspierania wszystkich sektorów/branż na rzecz wspierania sektorów strategicznych, mogących stać się motorami polskiej gospodarki. Jego fundamentalnym wyzwaniem jest przebudowanie modelu gospodarczego tak, żeby służył on całemu społeczeństwu.

SOR zmierza do zmiany struktury gospodarki na rzecz uczynienia jej bardziej innowacyjną, efektywnie wykorzystującą zasoby kapitału rzeczowego i ludzkiego. Polityka regionalna doprowadzić ma do zwiększenia efektywności interwencji publicznej, w szczególności w odniesieniu do słabszych regionów, podregionów, miast i obszarów wiejskich, nie rezygnując jednak z wykorzystania potencjałów terytoriów wysoko rozwiniętych.

Głównym celem SOR jest „Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym”. Oczekiwanym efektem realizacji Strategii będzie wzrost zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Najważniejszym zakładanym rezultatem jest zwiększenie przeciętnego dochodu gospodarstw domowych do 76-80% średniej UE do roku 2020 (cel został osiągnięty), a do roku 2030 r. zbliżenie do poziomu średniej UE,

przy jednoczesnym dążeniu do zmniejszania dysproporcji w dochodach między poszczególnymi regionami.

W Strategii wyszczególniono także cele szczegółowe:

Cel 1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna).

Cel 2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie).

Cel 3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE) oraz obszary wpływające na osiągnięcie celów Strategii: Kapitał ludzki i społeczny, Cyfryzacja, Transport, Energia, Środowisko, Bezpieczeństwo Narodowe.

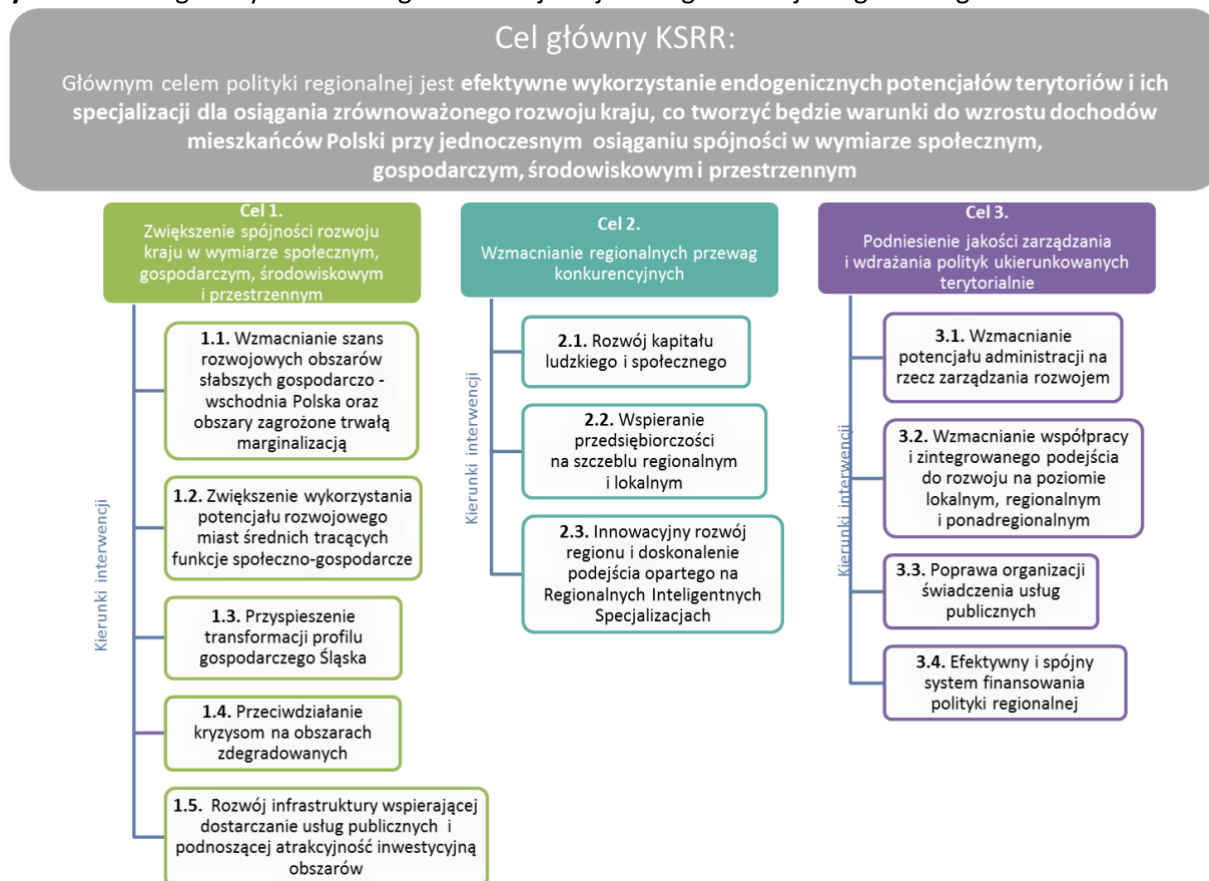
Oczekiwanym efektem realizacji SOR będzie wzrost zamożności Polaków oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Dzięki tak sformułowanym celom dokumentu widać ich jasne powiązanie z założeniami Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025-2032, który wpisuje się szczególnie w cel 3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu.

KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego określa cele i priorytety rozwoju Polski w terytorialnym wymiarze. Rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. KSRR jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r.

Pomimo utrzymującego się od wielu lat wzrostu gospodarczego w Polsce, zauważalny jest proces narastania nierówności rozwojowych – niektóre regiony czy subregiony i największe aglomeracje atrakcyjniejsze dla lokalizowania nowych, proeksportowych inwestycji rozwijają się jeszcze szybciej. Dla polityki regionalnej oznacza to konieczność koncentracji wsparcia na przeciwdziałaniu nadmiernym dysproporcjom rozwojowym, zarówno między regionami, jak i w samych regionach. Rolą KSRR jest powiązanie i koordynacja działań realizujących cele o charakterze horyzontalnym, jakimi jest wzmacnianie konkurencyjności wszystkich regionów, miast i obszarów wiejskich (cele 2 i 3) z celem 1 zapewniającym większą spójność rozwoju kraju, poprzez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo.

Rysunek 2. Cel główny i cele szczegółowe Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

Źródło: www.gov.pl

Zaplanowany proces rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Szczaniec wpisuje się przede wszystkim w cel szczegółowy 1.2 Zwiększenie wykorzystania potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz cel szczegółowy 1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych. Zakres interwencji celu 1.2 obejmuje m.in. nadanie nowych funkcji zdegradowanym obszarom gminnym, a także włączanie społeczności lokalnych, w szczególności PES w planowanie i realizację procesu rewitalizacji. Natomiast w opisie celu 1.4 napisano wprost: Działania rewitalizacyjne będą prowadzone na różnego typu obszarach wiejskich, które nie są w stanie poradzić sobie same ze skalą lokalnych wyzwań i problemów spowodowanych degradacją zabudowy, czy pozostałymi elementami infrastruktury, licznymi problemami gospodarczymi, demograficznymi, przestrzennymi i środowiskowymi. Z zapisów tych wynika jasno, że Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025-2032 obejmuje działania wymienione w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030.

KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju.

Dokument został opracowany zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 roku. W dokumencie przedstawiono wizję zagospodarowania przestrzennego kraju w perspektywie najbliższych dwudziestu lat, określono cele i kierunki polityki zagospodarowania kraju służące jej urzeczywistnieniu oraz wskazano zasady i mechanizmy koordynacji, wdrażania publicznych polityk rozwojowych mających istotny wpływ terytorialny. Tym samym KPZK 2030 ma wiele cech strategii ogólnorozwojowej, łącząc elementy zagospodarowania przestrzennego z czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego.

Cele główne i szczegółowe Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju:

Cel 1. Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności

- 1.1 Wspieranie rozwoju funkcji metropolitalnych największych polskich miast;
- 1.2 Intensyfikacja powiązań funkcjonalnych pomiędzy głównymi węzłami sieci osadniczej w układzie krajowym i międzynarodowym;
- 1.3 Integracja obszarów funkcjonalnych głównych ośrodków miejskich.

Cel 2: Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialnej, równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów

- 1.1 Wspomaganie spójności w układzie krajowym;
- 1.2 Regionalna integracja funkcjonalna, wspomaganie rozprzestrzeniania się procesów rozwojowych na obszary poza głównymi miastami oraz budowanie potencjału dla specjalizacji terytorialnej;
- 1.3 Wspomaganie spójności w specyficznych obszarach problemowych.

Cel 3. Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej

- 1.1 Poprawa dostępności polskich miast i regionów;
- 1.2 Zmniejszenie zewnętrznych kosztów transportu;
- 1.3 Zarządzanie strategiczne i etapowanie inwestycji;

Cel 4: Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski

- 4.1 Integracja działań w zakresie funkcjonowania spójnej sieci ekologicznej kraju jako podstawa ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych;
- 4.2 Przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej;

- 4.3 Wprowadzenie gospodarowania krajobrazem zgodnie z zapisami Europejskiej Konwencji Krajobrazowej;
- 4.4 Racjonalizacja gospodarowania ograniczonymi zasobami wód powierzchniowych i podziemnych kraju, w tym zapobieganie występowaniu deficytu wody na potrzeby ludności i rozwoju gospodarczego;
- 4.5 Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów;
- 4.6 Zmniejszenie obciążenia środowiska powodowanego emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby;
- 4.5 Zabezpieczenie cennych gospodarczo złóż kopalin i zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych.

Cel 5. Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utraty bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa

- 1.1 Przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na to zagrożenie;;
- 1.2 Zwiększenie poziomu zabezpieczenia przed ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi i antropogenicznymi;
- 1.3 Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.

Cel 6. Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego

- 6.1 Wprowadzenie zintegrowanego (spójnego i hierarchicznego) systemu planowania społeczno - gospodarczego i przestrzennego zdolnego do efektywnej koordynacji działań podmiotów publicznych i polityk publicznych mających największe znaczenie dla zagospodarowania przestrzennego na różnych poziomach zarządzania;
- 6.2 Uporządkowanie regulacji zapewniających sprawność i powszechność działania systemu planowania przestrzennego;
- 6.3 Wzmocnienie instytucjonalne i jakościowe planowania przestrzennego.

Działania zaplanowane w procesie rewitalizacji wyznaczonych obszarów Gminy Szczaniec wpisują się w cele Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030. Przeprowadzona rewitalizacja na terenie gminy przyczyni się m.in. do: wspomagania spójności w specyficznych obszarach problemowych (cel szczegółowy 2.3).

USTAWA O REWITALIZACJI

Ustawa o rewitalizacji została przyjęta przez Sejm RP 9 października 2015 r. i zawiera rozwiązania umożliwiające odnowę obszarów zdegradowanych społecznie oraz infrastrukturalnie. Zgodnie z ustawą, istotą rewitalizacji będą zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, podejmowane na konkretnym obszarze i prowadzone na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Szczaniec oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gmin), dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel główny określony w dokumencie – Cel główny: stworzenie ram prawnych dla rewitalizacji w Polsce, których obecnie brakuje, a także, poprzez zawarte w niej regulacje, zachęcać coraz więcej samorządów do prowadzenia tego procesu.

STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO 2030

14 lutego 2017 r. Rada Ministrów przyjęła Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju 2020 (z perspektywą do 2030). SOR wyznaczył nowe zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym. Przyjęcie SOR, nowej średniookresowej strategii rozwoju kraju, spowodowało konieczność weryfikacji i aktualizacji dotychczas obowiązujących zintegrowanych strategii rozwoju, w tym Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego (SRKL).

Strategia stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie stoją przed Polską, w zakresie lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i zapewnienia spójności społecznej. Do wyzwań tych należy uczynienie z Polski bardziej atrakcyjnego miejsca do życia, rozwijania wiedzy i podejmowania pracy, a w konsekwencji lokowania inwestycji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy.

Celem głównym Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 jest wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce. Odpowiada to celowi szczegółowemu II Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR): Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, przede wszystkim w obszarze „Spójność społeczna”. Cel nawiązuje także do zagadnień wymienionych w ramach obszaru horyzontalnego SOR „Kapitału ludzki i społeczny”.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 wyznacza ponadto cztery cele szczegółowe:

Cel szczegółowy 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych;

Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej;

Cel szczegółowy 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy;

Cel szczegółowy 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Realizacja działań zaplanowanych w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025-2032 wpisuje się w cel szczegółowy nr 4 Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030. Zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego wymaga działań w kilku obszarach. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu obejmuje działania, które z jednej strony tworzą podstawy bytu materialnego związanego z deprywacją materialną, z drugiej zaś tworzą system usług społecznych sprzyjający zarówno podniesieniu kompetencji społecznych dzieci i młodzieży, a jednocześnie umożliwiającym rodzicom (i opiekunom osób zależnych) aktywizację zawodową i społeczną w celu poprawy jakości życia rodzin. Zaplanowane działania rewitalizacyjne z pewnością przyczynią się do przeciwdziałania wykluczeniu w takim ujęciu, jak opisano w SRKL 2030.

DOKUMENTY O CHARAKTERZE WOJEWÓDZKIM

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO 2030

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 (Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XXVIII/397/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 15 lutego 2021 r.) stanowi najważniejszy dokument samorządu województwa, określający kierunki rozwoju regionalnego i wskazujący obszary szczególnej interwencji. Łączy w sobie diagnozę stanu regionu, stojące przed nim wyzwania rozwojowe i aspiracje jego mieszkańców. Strategia funkcjonować będzie jako plan postępowania władz regionalnych, tak w procesie zarządzania województwem, jak i w inicjowaniu oraz rozwijaniu mechanizmów współpracy pomiędzy samorządem terytorialnym, sferą biznesową i mieszkańcami województwa.

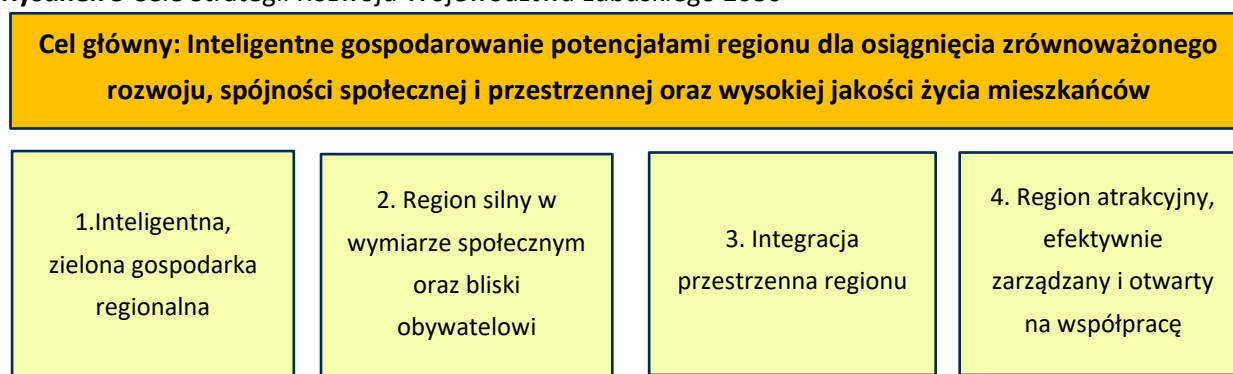
Wizja województwa lubuskiego została określona w następujący sposób: **Województwo Lubuskie w 2030 roku to „zielona kraina inteligentnych technologii”, cechująca się wysoką jakością życia mieszkańców, co oznacza:**

- **region nowoczesnej, innowacyjnej, zielonej gospodarki, dzięki współpracy przedsiębiorców z nauką rozwijający inteligentne specjalizacje;**
- **region otwartego i wielokulturowego społeczeństwa, zapewniający wszystkim mieszkańcom dostępność i wysoką jakość usług publicznych, w tym ochrony zdrowia, edukacji, kultury i sportu z licznymi programami dla dzieci, młodzieży, seniorów i innych środowisk;**
- **region spójny przestrzennie, korzystający z dogodnego położenia przy zachodniej granicy Polski, wewnątrz i zewnątrz dobrze skomunikowany transportowo oraz sieciami teleinformatycznymi;**

- region dorzecza Odry i Warty, pięknych jezior i lasów, skutecznie i odpowiedzialnie korzystający z bogactw naturalnych, zapewniający znakomite warunki do turystyki, rekreacji, produkcji zdrowej żywności i lubuskiego wina;
- region, w którym dwa największe miasta: Zielona Góra i Gorzów Wielkopolski, wraz z obszarami funkcjonalnymi, współpracują ze sobą, rozwijają się dynamicznie i równomiernie, średnie i mniejsze miasta wzmacniają swoją rolę lokalnych i ponadlokalnych ośrodków rozwoju, w tym w partnerstwie miejsko-wiejskim, a na obszarach wiejskich kultywowane są tradycje, przy zapewnieniu wysokich standardów życia;
- region sprawnie zarządzany, efektywnie korzystający ze środków zewnętrznych, wspierający aktywność i współpracę obywateli, samorządów, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych.

Cel główny i cele strategiczne określone w dokumencie przedstawia poniżej przedstawiony rysunek.

Rysunek 3 Cele Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego, poprzez uruchomienie szeregu kompatybilnych działań zapobiegających wykluczeniu społecznemu, dlatego też należy uznać, iż:

1. cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cel określony w dokumencie SRWL 2030 – Cel strategiczny nr 2. Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi, Cel operacyjny 2.2: Promocja włączenia społeczno-zawodowego oraz kompleksowe wsparcie seniorów, Kierunek interwencji:
 - a. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego poprzez:
 - zwiększenie dostępności wysokiej jakości i innowacyjnych usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (również w odniesieniu do terenów wiejskich, tworzenie gospodarstw opiekuńczych),
 - wzmocnienie działań umożliwiający proces deinstytucjonalizacji usług, który polega na przejściu od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej,

- wsparcie i upowszechnienie modelu mieszkań chronionych i/lub wspomaganych, w tym treningowych,
- działania profilaktyczne dotyczące wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

WOJEWÓDZKI PROGRAM POMOCY SPOŁECZNEJ

Wojewódzki Program Pomocy Społecznej określa wyzwania i założenia pomocy społecznej w stosunku do możliwości, zasobów i zdiagnozowanych potrzeb Województwa Lubuskiego. Program przedstawia główne problemy społeczne, które dotyczą mieszkańców Województwa Lubuskiego. Wyznacza także kierunki działań związanych z poprawą życia mieszkańców Województwa Lubuskiego oraz zapobieganiem ich marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Cele Wojewódzkiego Programu Pomocy Społecznej uwzględniają potrzeby wynikające z diagnozy problemów społecznych mieszkańców Województwa Lubuskiego oraz założenia dokumentów unijnych i krajowych odnoszących się do działań na rzecz włączenia społecznego.

Celem głównym WPPS jest: „Zmniejszenie skali ubóstwa mieszkańców województwa lubuskiego”. W związku z realizacją celu głównego wyznaczono również następujące cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 1: Zapobieganie wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży;
- Cel szczegółowy 2: Doskonalenie systemu wsparcia dla osób starszych;
- Cel szczegółowy 3: Poprawa jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykluczonych społecznie;
- Cel szczegółowy 4: Wspieranie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej;
- Cel szczegółowy 5: Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Mając na względzie fakt, iż celem głównym Programu Rewitalizacji jest Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Szczaniec oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gmin, jednoznacznie należy uznać, iż cel programu jest spójny z założeniami dokumentu tj. Cel szczegółowy nr 3: „Poprawa jakości usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz wykluczonych społecznie”, w którym jednym z działań jest **„Wspieranie przedsięwzięć w zakresie integracji społecznej osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”** oraz **„Prowadzenie badań społecznych, mających na celu identyfikowanie grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie”**. Program jest także odpowiedzią na następujące problemy zidentyfikowane w dokumencie tj. długotrwałe bezrobocie, skrajne ubóstwo i bezdomność. Powoduje to konieczność wdrożenia nowych i bardziej skutecznych instrumentów, które byłyby dostosowane do poprawy sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (str.34 rozdział V. Cele Wojewódzkiego Programu Polityki Społecznej).

STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO NA LATA 2021-2030

Dnia 29 marca 2021 roku Sejmik Województwa Lubuskiego przyjął „Strategię Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021 – 2030”. Dokument ten jest ważnym elementem polityki regionalnej, uwzględniającej zapisy dokumentów krajowych oraz zasady europejskiej polityki regionalnej, mające wpływ na politykę społeczną województwa lubuskiego. Strategia poprzedzona została wnikliwą diagnozą problemów społecznych regionu. W oparciu o nią wytypowano główne problemy polityki społecznej oraz grupy społeczne, które mają być podmiotami polityki społecznej:

- starzenie się populacji – seniorzy,
- problemy psychospołeczne – dzieci i młodzież,
- problemy z wykonywaniem funkcji opiekuńczo-wychowawczej – rodzina,
- niepełnosprawność jako problem w wymiarze indywidualnym i społecznym – osoby z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi,
- osoby w kryzysie bezdomności.

Priorytetami (celami strategicznymi) polityki społecznej województwa lubuskiego w świetle Strategii są:

1. Poprawa jakości życia seniorów.
2. Doskonalenie systemu wsparcia dzieci i młodzieży.
3. Aktywna polityka prorodzinna.
4. Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi.
5. Rozwój systemu wsparcia osób zależnych, w tym bezdomnych, opuszczających zakłady karne lub innych będących w kryzysie.
6. Doskonalenie zawodowe kadr pomocy i integracji społecznej.
7. Wzmocnienie ekonomii społecznej jako czynnika aktywizacji mieszkańców oraz zrównoważonego rozwoju społeczności lokalnych

Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030 dokumentuje zobowiązania wielu instytucji publicznych wobec osób i środowisk najbardziej narażonych na negatywny wpływ różnorodnych czynników. To właśnie ich potrzeby strategia uznaje za kluczowy aspekt polityki społecznej. Podobnie jak w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025-2032, który swoje założenia koncentruje na poprawie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego.

DOKUMENTY GMINNE

STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZCZANIEC NA LATA 2024-2031

Strategia Rozwoju Gminy Szczaniec na lata 2023–2030 stanowi nadrzędny dokument planistyczny, służący długofalowemu zarządzaniu rozwojem lokalnym. Powstała w wyniku pogłębionej analizy przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy oraz w wyniku procesu partycypacyjnego z udziałem mieszkańców. Strategia określa priorytety rozwojowe, cele strategiczne, wizję i misję gminy oraz plan działań, który wskazuje kierunki interwencji władz publicznych w reakcji na wyzwania i potrzeby społeczności lokalnej.

Strategia jest kluczowym narzędziem realizacji polityki lokalnej, służącym m.in. planowaniu i koordynacji inwestycji, pozyskiwaniu funduszy zewnętrznych oraz skutecznemu wykorzystaniu lokalnych zasobów: środowiskowych, społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych. Uwzględnia ona także założenia krajowej i wojewódzkiej polityki rozwoju (w tym Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030).

Misja Gminy Szczaniec została sformułowana jako dążenie do stania się miejscem atrakcyjnym zarówno do życia, jak i rozwoju, o silnej funkcji rekreacyjno-turystycznej, rozwiniętej infrastrukturze, wysokiej jakości usługach społecznych i edukacyjnych, a także zrównoważonym i przyjaznym środowisku.

Wizja Gminy na rok 2030 to obraz społeczności lokalnej zintegrowanej, aktywnej, korzystającej z szerokiej oferty rekreacyjnej i edukacyjnej, zamieszkującej w uporządkowanej przestrzeni, cieszącej się wysoką jakością życia i otoczoną przyjaznym środowiskiem naturalnym. Gmina ma być również rozpoznawalna na mapie regionu dzięki swojej przedsiębiorczości, ofercie turystycznej i wizerunkowi miejsca przyjaznego pszczołom i przyrodzie.

W dokumencie wyznaczono trzy **cele strategiczne**, które odpowiadają głównym obszarom rozwoju:

1. **Zielona, dostępna i bezpieczna Gmina Szczaniec** – koncentruje się na zagadnieniach przestrzennych i środowiskowych, zakładając m.in. uporządkowanie polityki przestrzennej, rozwój infrastruktury technicznej (drogi, kanalizacja, ścieżki rowerowe), poprawę estetyki przestrzeni oraz transformację energetyczną w oparciu o OZE.
2. **Przedsiębiorcza i rozpoznawalna Gmina Szczaniec** – obejmuje wsparcie rozwoju przedsiębiorczości, promowanie strefy inwestycyjnej, rozwój rynku pracy, wspieranie turystyki, kultury i sportu oraz podkreślenie roli lokalnego dziedzictwa i apiturystryki jako wyróżników gminy.
3. **Gmina Szczaniec wspierająca swoich mieszkańców** – odnosi się do sfery społecznej i edukacyjnej. Zakłada rozwój usług społecznych (opiekuńczych, zdrowotnych, senioralnych), integrację lokalną, wspieranie organizacji pozarządowych, cyfryzację usług publicznych oraz wzmacnianie edukacji i kompetencji młodych mieszkańców.

Dla każdego celu strategicznego sformułowano **cele operacyjne**, którym przypisano konkretne kierunki działań, rezultaty oraz mierzalne wskaźniki osiągnięcia. Cele te obejmują zarówno działania twarde (np.

budowa dróg, rozwój infrastruktury, termomodernizacja budynków), jak i miękkie (edukacja, aktywizacja społeczna, promocja zdrowego stylu życia).

W **obszarze rewitalizacji** Gminny Program Rewitalizacji w sposób naturalny wpisuje się w realizację celów wskazanych w Strategii, w szczególności:

- **Cel strategiczny III „Gmina Szczaniec wspierająca swoich mieszkańców”,**
- **Cel operacyjny III.I „Rozwinięte usługi społeczne i zintegrowane, angażujące się w życie Gminy społeczeństwo” oraz**
- **Cel operacyjny III.II „Wysoka jakość edukacji i otwartość na potrzeby uczniów i wychowanków gwarantująca prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży”.**

W ramach tych celów planowane działania rewitalizacyjne będą wspierać m.in.:

- rozwój opieki senioralnej i wsparcia dla osób niesamodzielnych,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez rozwój usług opiekuńczych i społecznych,
- rozwój i modernizację infrastruktury społecznej (świetlice, miejsca spotkań, kluby seniora),
- aktywizację lokalnych społeczności oraz rozwój ekonomii społecznej,
- wzmocnienie kompetencji uczniów, rozwój zajęć pozalekcyjnych oraz wsparcie edukacyjne dla dzieci i młodzieży,
- poprawę dostępności do usług zdrowotnych i profilaktyki zdrowotnej.

Działania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji będą zatem **spójne i komplementarne** względem Strategii Rozwoju Gminy Szczaniec i służyć będą realizacji jej nadrzędnych celów – zwłaszcza w zakresie poprawy jakości życia mieszkańców, integracji społecznej i wzmocnienia kapitału ludzkiego.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZANIEC

Polityka przestrzenna Gminy Szczaniec ma na celu osiągnięcie wzrostu gospodarczego oraz zapewnienie społeczności lokalnej odpowiednio wysokiego poziomu życia i szans na przyszłość. Osiąganie tych celów uzależnione będzie od możliwości wykorzystania wszystkich rezerw i potencjału rozwojowego tkwiącego w istniejącym zagospodarowaniu, walorach środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz położenia geograficznego i powiązań komunikacyjnych. Realizacja wszechstronnego rozwoju gminy będzie wymagała rozwiązywania problemów ze sfery ekonomiczno-społecznej, przyrodniczej i kulturowej. Realizacja poszczególnych projektów i zadań inwestycyjnych uzależniona jest od środków finansowych pochodzących z różnych źródeł.

Zgodnie z dokumentem „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZANIEC” cele rozwojowe gminy zostały podzielone na następujące obszary:

CELE EKONOMICZNE

- wykorzystanie położenia i ponadregionalnego układu komunikacyjnego dla przyciągnięcia inwestorów,
- wykorzystanie naturalnych warunków środowiska przyrodniczego dla rozwoju i intensyfikacji rolnictwa,
- obniżanie poziomu bezrobocia poprzez rozwój lokalnego rynku pracy,
- kontynuowanie restrukturyzacji rolnictwa poprzez poprawę struktury obszarowej gospodarstw indywidualnych,
- aktywizacja terenów wiejskich poprzez rozwój pozarolniczych funkcji wsi oraz rozwój infrastruktury technicznej.

CELE SPOŁECZNE

- doinwestowanie wyposażenia usługowego wsi w obiekty służące obsłudze miejscowej ludności,
- usprawnianie wewnętrznego układu komunikacyjnego gminy, modernizacja dróg oraz tworzenie systemu ścieżek rowerowych,
- poprawa warunków mieszkaniowych ludności poprzez modernizację obiektów i włączenie ich do sieci kanalizacyjnej,
- pełne objęcie opieką społeczną osób pozostających na długotrwałym bezrobociu.

CELE PRZYRODNICZE I KULTUROWE

- ochrona obiektów i zespołów kulturowych prawnie chronionych,
- ochrona i właściwe kształtowanie historycznego krajobrazu kulturowego,
- zachowanie i ochrona istniejących wartości środowiska naturalnego,
- prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej i rozwijaniu wielofunkcyjnej roli lasów,
- kształtowanie atrakcyjnego i estetycznego wizerunku gminy.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel główny: Poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Szczaniec oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy), dlatego też należy uznać, iż cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cele określone w dokumencie „STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW

ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY SZCZANIEC” w szczególności – Cel „poprawa warunków mieszkaniowych ludności poprzez modernizację obiektów i włączenie ich do sieci kanalizacyjnej” oraz „pełne objęcie opieką społeczną osób pozostających na długotrwałym bezrobociu” oraz „kształtowanie atrakcyjnego i estetycznego wizerunku gminy”.

4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych oraz skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.

Przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025 – 2032 poprzedziła pogłębiona analiza kwestii społecznych i identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych. Diagnozę, ze wskazaniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji z załącznikiem graficznym przedstawiono w dokumencie „Diagnoza zjawisk kryzysowych w gminie Szczaniec na potrzeby wyznaczenia granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji” – wyniki diagnozy stały się podstawą do wyznaczenia obszarów: zdegradowanego i rewitalizacji, w związku z czym przyjęto uchwałę delimitacyjną określającą granice tych obszarów.

W wyniku analizy zdiagnozowano czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na obszarze gminy w podziale na poszczególne obszary wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych. Ponadto, szczegółowo określono charakter potrzeb rewitalizacyjnych przy uwzględnieniu również innych dokumentów strategicznych gminy.

Punktem wyjścia była diagnoza kwestii społecznych niezbędnych dla określenia niezbędnych do podjęcia działań o charakterze społecznym (dotyczących rozwiązywania problemów społecznych oraz pobudzającym aktywność lokalną), co w konsekwencji pozwoliło zaprojektować realizacje rewitalizacyjne o bardziej złożonym, kompleksowym charakterze i oddziaływaniu, w tym inwestycje o charakterze twardym. Działania te mają na celu podniesienie skuteczności i trwałości podjętych projektów rewitalizacyjnych na terenie gminy oraz gotowości i świadomości mieszkańców co do możliwości partycypacyjnego współdecydowania o obszarze objętym programem rewitalizacji.

Przyjęto, iż diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych zostanie przeprowadzona w układzie pięciu sfer:

- społecznej,
- gospodarczej,
- technicznej,
- przestrzenno-funkcjonalnej,
- środowiskowej.

Przyjęta w niniejszym opracowaniu procedura została opracowana na podstawie wskazówek zawartych w zapisach ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Składa się z kilku następujących po sobie etapów:

Tabela 1 Etapy procedury rewitalizacji

Numer Etapu	Opis
ETAP I	polega na wyznaczeniu tzw. jednostek urbanistycznych (zamieszkałych), które zgodnie z definicją określa się jako najmniejsze, niepodzielne na kolejnych etapach postępowania obszary gminy, dla których możliwe jest pozyskanie danych dotyczących w szczególności zjawisk społecznych, a także gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych
ETAP II	pozyskanie niezbędnych danych statystycznych oraz przeprowadzenie analizy wskaźnikowej wyznaczonych uprzednio jednostek urbanistycznych. Analiza dotyczyła przede wszystkim sfery społecznej, jednak zgodnie z regulacjami zebrano również informacje dotyczące negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno - funkcjonalnej oraz technicznej
ETAP III	wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Za obszar zdegradowany uznano te jednostki urbanistyczne, w których w wyniku przeprowadzonej analizy wskaźnikowej zdiagnozowano kryzys z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz zidentyfikowano problemy w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno - funkcjonalnej lub technicznej. Spośród zdegradowanych jednostek urbanistycznych wybrano obszar rewitalizacji

W niniejszym rozdziale skoncentrowano się na Etapie I i II, natomiast Etap III szczegółowo opisano w rozdziale 5.

Analiza wskaźnikowa i metodologia delimitacji obszarów dysfunkcyjnych

Ustawa o rewitalizacji definiuje obszar zdegradowany jako taki, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Z kolei stan kryzysowy to stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej 1 z następujących sfer:

- społecznej (kluczowej),
- gospodarczej,
- technicznej,
- przestrzenno-funkcjonalnej,
- środowiskowej.

Ww. sfery zostały poddane pogłębionej analizie wskaźnikowej w podziale na zdefiniowane obszary gminy. W toku przeprowadzonych konsultacji (szczegółowo opisanych w rozdziale 12), gminę wiejską Szczaniec podzielono na 10 obszarów funkcjonalnych. Obszary wyodrębniono przy założeniu, że obejmują one tereny zamieszkałe oraz w oparciu o funkcjonujące podziały urbanistyczne, bazujące na utrwalonych związkach przestrzennych, funkcjonalnych i społeczno-

ekonomicznych. Przyjęcie takiej metodologii (delimitacja całego obszaru gminy), pozwoliło wytypować konkretne obszary o szczególnym natężeniu negatywnych zjawisk społecznych.

Zaproponowany w Programie rewitalizacji podział na jednostki urbanistyczne (10 obszarów) pozwala na zaprezentowanie nieformalnych struktur i powiązań pomiędzy poszczególnymi obszarami oraz umożliwia opracowanie pełniejszej diagnozy tych obszarów, gdyż sytuacje kryzysowe oraz problemy poszczególnych sfer przenikają się w gminie w obrębie miejsc powiązanych ze sobą pod względem społecznym, funkcjonalnym i przestrzennym.

W konsekwencji prowadzonych prac ukierunkowanych na elementy związane z rewitalizacją i nałożenie ich na mapę gminy otrzymano poniżej wskazany podział.

Z uwagi na fakt, iż rewitalizacja ma przede wszystkim służyć społeczności objętej działaniami, wyznaczanie obszarów zarówno w Szcząncu, jak i na pozostałych obszarach pozwoliło na skoncentrowanie się szczególnie na terenach, na których zachodzą procesy społeczne. Szczaniec, z uwagi na największą liczbę mieszkańców został podzielony na 2 spójne wewnętrznie obszary funkcjonalne.

Taki podział gminy pozwala porównać ze sobą obszary, celem rzetelnej analizy sytuacji mieszkańców na danym obszarze i wskazania działań, które przyniosą korzyści społeczności go zamieszkującej. Ponadto z uwagi na fakt, że nie jest możliwe dokonanie podziału danej gminy na obszary o równym obszarze i liczbie mieszkańców, wskaźniki odnoszące się do społeczności lokalnych przyjęte w metodologii, badane są w ujęciu na 100 mieszkańców.

Podział na obszary wynika także z kierunków rozwoju w okresie powojennym oraz w ostatnich latach. Wszystkie obszary łączono w oparciu o podobną charakterystykę i istniejące na danym obszarze problemy. Powiązanie poszczególnych obszarów wiejskich wynikało z ich spójności terytorialnej (położenie geograficzne, podobna odległość od centrum rozwoju gminy, podobne problemy społeczne, związane z uwarunkowaniami przestrzennymi w poszczególnych miejscowościach).

Tabela 2 Obszary gminy poddane diagnozie

Numer obszaru	Przebieg administracyjny obszarów funkcjonalnych
1	Miejscowość Szczaniec - północna część miejscowości (ulice leżące po północnej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Cegielniana, Herbowa numery: 31, 33 i od 35 do końca, Spichlerzowa, Strumykowa, św. Anny, Zamkowa, Adama Asnyka, Botaniczna, Brzozowa, Jana Kochanowskiego nr: 1 i od nr 26 do końca, Ogrodowa, Mikołaja Reja, Salezjańska, Sosnowa, Szkolna, Spokojna, św. Floriana, św. Wojciecha, Zielona, Akacyjowa, Dworcowa, Herbowa od nr 1 do nr 30, oraz nr 32 i 34, Jana Kochanowskiego od nr 2 do nr 22 (parzyste), oraz nr 24A, 24B, Klonowa, Parkowa, Spacerowa, Wierzbowa

2	Miejscowość Szczaniec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E.
3	Miejscowość Myszęcín
4	Miejscowość Ojerzyce
5	Miejscowość Dąbrówka Mała
6	Miejscowość Wilenko i Nowe Karcze
7	Miejscowość Wolimirzyce i Kietcze
8	Miejscowość Opalewo
9	Miejscowość Smardzewo
10	Miejscowość Brudzewo i Koźminek

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy oraz konsultacji społecznych.

Poniżej (tabela 3) charakterystyka w zakresie liczby mieszkańców i powierzchni poszczególnych obszarów funkcjonalnych.

Tabela 3 Przebieg administracyjny obszarów – obszary funkcjonalne gminy poddane diagnozie

Wskaźnik	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów									
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Liczba ludności	Dane własne	3631	880	481	531	185	253	154	203	141	553	250
Powierzchnia obszaru (liczona po obrysie obszaru zabudowanego) – ha	Dane własne	268	50,62	37,14	55,23	17	18	10	14	12	33	20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Szcząncu, dane z lutego 2025

4.1. Sfera społeczna

Najważniejszą sferę jaką poddano analizie jest sfera społeczna, dla której w oparciu o dane pozyskane z różnych źródeł przeanalizowano zjawiska mogące świadczyć o sytuacji kryzysowej występujące wśród lokalnej społeczności w określonych obszarze funkcjonalnym. Poniżej wyniki analizy w tej sferze.

Kryteria delimitacji obszarów zdegradowanych, w analizowanej w tym rozdziale sferze społecznej, przedstawiono poniżej w formie grafu. Ponadto, dla każdego z kryteriów określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr i zaprezentowano je w poniższej tabeli.

Rysunek 4. Sfera społeczna – kryteria delimitacji.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4. Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów.

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 mieszkańców	Dane Urzędu Gminy Szczaniec
Poziom aktywności społecznej	Liczba organizacji pozarządowych, w tym Stowarzyszeń zwykłych na 100 mieszkańców	Dane Urzędu Gminy Szczaniec
Poziom ubóstwa	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczaniecu

	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczaniecu
	Liczba dzieci i młodzieży (0-17 lat) objętych wsparciem OPS na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczaniecu
	Liczba seniorów objętych wsparciem OPS (osoby w wieku poprodukcyjnym) na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczaniecu
Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczaniecu
	liczba osób dotkniętych narkomanią na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczaniecu
	liczba założonych niebieskich kart (rodziny dotknięte przemocą) na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczaniecu
	Liczba rodzin dysfunkcyjnych na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczaniecu
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny na 100 mieszkańców	Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczaniecu
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki (bez wykroczeń drogowych) na 100 mieszkańców	Komenda Powiatowa Policji
Poziom bezrobocia	Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	Powiatowy Urząd Pracy
Poziom długotrwałego bezrobocia	Liczba zarejestrowanych osób długotrwale bezrobotnych (pozostających bez pracy przez co najmniej 12 miesięcy w ostatnich 24 miesiącach) na 100 mieszkańców	Powiatowy Urząd Pracy

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery społecznej. W ten sposób określono czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na poszczególnych obszarach wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Tabela 5 Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera społeczna.

Kryterium	Nazwa wartości	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów									
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Dane Urzędu Gminy	799	174	126	117	37	58	34	41	31	130	51
Poziom aktywności społecznej	Liczba inicjatyw lokalnych (realizowanych przez mieszkańców danego obszaru)	Dane Urzędu Gminy	37	3	7	5	4	5	3	3	3	1	3
Poziom ubóstwa	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	Ośrodek Pomocy Społecznej	71	9	19	12	3	7	3	3	1	14	0
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej	155	26	42	28	4	12	7	6	3	24	3
	Liczba dzieci i młodzieży (0-17 lat) objętych wsparciem OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej	9	3	1	0	0	0	0	3	1	1	0
	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych	Ośrodek Pomocy Społecznej	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025 – 2032

Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością	Ośrodek Pomocy Społecznej	36	6	11	4	1	3	2	2	0	6	1
	Liczba rodzin dysfunkcyjnych (ogólnie)	Ośrodek Pomocy Społecznej	74	9	19	12	3	7	3	3	1	14	3
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny	Ośrodek Pomocy Społecznej	7	0	1	1	0	0	0	0	0	2	3
	Liczba osób uzależnionych od narkotyków	Ośrodek Pomocy Społecznej	10	1	5	1	0	3	0	0	0	0	0
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki (bez wykroczeń drogowych)	Komenda Powiatowa Policji	23	6	6	3	1	1	2	2	0	2	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z OPS, Urzędu Gminy w Szcząncu, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowego Urzędu Pracy, Komendy Powiatowej Policji.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w sferze społecznej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

	
Potencjały	Problemy
• Niski poziom bezrobocia, niższy niż średnia powiatowa i wojewódzka, mimo rolniczego charakteru gminy i ograniczonej liczby lokalnych przedsiębiorstw; • Dostępność placówek edukacyjnych – na terenie Gminy funkcjonują 2 szkoły podstawowe i przedszkola, a także Gminny Klub Dziecięcy „Emilkowo”; • Wyższy niż przeciętny poziom nauczania języka polskiego (ponad średnią powiatową i wojewódzką); • Funkcjonowanie Domu Seniora „Senior Wigor+” wspierającego aktywizację seniorów i opiekę nad osobami starszymi; • Działalność Centrum Kultury i Biblioteki oraz lokalnych świetlic i Kół Gospodyń Wiejskich, co sprzyja integracji społecznej; • Stopniowo malejąca liczba beneficjentów pomocy społecznej (choć nadal powyżej średniej wojewódzkiej); • Rozwijająca się oferta zajęć kulturalnych i rekreacyjnych, w tym dla dzieci i seniorów; • Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi, np. w formie dotacji na rozwój lokalnych inicjatyw.	• Ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji – więcej mieszkańców opuszcza gminę niż do niej przybywa; • Spadek liczby ludności, szczególnie wśród osób młodych, co pogłębia procesy demograficznej starości; • Wzrost udziału osób starszych w strukturze ludności – współczynnik starości społecznej rośnie szybciej niż w powiecie i województwie; • Niska aktywność społeczna mieszkańców – liczba organizacji pozarządowych mniejsza niż średnia w powiecie i województwie; • Ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej, a najbliższa stacja pogotowia zlokalizowana poza gminą; • Niedostateczne zaangażowanie mieszkańców w inicjatywy oddolne i życie publiczne; • Stosunkowo niska dostępność usług wspierających osoby z niepełnosprawnościami i długotrwale niesamodzielne.

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy.

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy podjęli próbę określenia skali problemu i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną ilość punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacja poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

SKALA PROBLEMU:

- nieistotna – 0 punktów,
- niewielka – 1 punkt,
- umiarkowana – 2 punkty,
- istotna – 3 punkty,
- bardzo duża – 4 punkty.

CHARAKTER POTRZEB:

- brak – 0 punktów,
- niewielki – 1 punkt,
- umiarkowany – 2 punkty,
- znaczący – 3 punkty,
- bardzo duży – 4 punkty.

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę.

Tabela 6 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera społeczna

Kryterium	Obszar									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Poziom ubóstwa										
Skala problemów	3	3	4	1	2	1	2	2	4	4
Charakter potrzeb	2	3	4	1	1	1	1	1	4	4
Poziom obciążenia demograficznego										
Skala problemów	2	1	3	4	2	2	2	2	2	2
Charakter potrzeb	1	1	3	4	1	2	1	1	2	1
Poziom aktywności społecznej										
Skala problemów	2	2	4	3	2	1	2	2	3	2
Charakter potrzeb	1	2	4	2	2	1	2	2	3	2
Poziom zagrożenia wykluczeniem										
Skala problemów	3	2	4	2	2	2	2	1	4	4
Charakter potrzeb	3	1	3	2	1	1	1	1	3	3
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)										

Skala problemów	1	0	3	3	2	1	0	0	0	0
Charakter potrzeb	0	0	2	3	2	1	0	0	0	0
Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia										
Skala problemów	2	2	3	2	3	3	4	3	4	2
Charakter potrzeb	1	1	2	1	2	3	3	1	2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wskaźnikowych i działań partycypacyjnych.

4.2. Sfera gospodarcza.

Wysoki poziom życia mieszkańców gminy w dużej mierze zależy od rozwoju przedsiębiorstw zlokalizowanych na jej terenie. Prowadzone działalności produkcyjne i usługowe w dużym stopniu wpływają na wzrost zatrudnienia w gminie (a tym samym ograniczenie poziomu bezrobocia), a także wysokość dochodów gminy – część podatku dochodowego od osób prawnych CIT (19%) trafia jako subwencja do budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Ponadto duża aktywność gospodarcza wskazuje na zdrową tkankę społeczną, przejawiającą inicjatywę, co prowadzi do poprawy jakości życia i poziomu rozwoju społecznego.

Na poniższym grafie przedstawiono kryteria delimitacji obszarów zdegradowanych w analizowanej w tym podrozdziale sferze gospodarczej. Ponadto, dla każdego z kryteriów określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr i zaprezentowano je w tabeli poniżej.

Rysunek 5. Sfera gospodarcza – kryteria delimitacji.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 7. Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów.

Kryterium	Wskaźnik	Źródło
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych działalności gospodarczej (ogółem/100 mieszkańców)	Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy (ogółem/100 mieszkańców)	Powiatowy Urząd Pracy

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery gospodarczej. W ten sposób określono czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na poszczególnych obszarach wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Tabela 8. Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera gospodarcza.

Kryterium	Nazwa wartości	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów
-----------	----------------	--------	-------------------------	----------------------------------

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025 – 2032

				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sfera gospodarcza													
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba indywidualnych działalności gospodarczych	CEiDG	60	18	12	9	4	3	3	2	4	3	2
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy	Powiatowy Urząd Pracy	41	1	9	5	3	5	5	4	4	1	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zebranych uzyskanych z CEiDG i PUP.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w sferze gospodarczej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

	
Potencjały	Problemy
• Strefa inwestycyjna przy autostradzie A2 – dedykowany teren ok. 90 ha w Myszynie, atrakcyjny dla firm logistycznych i produkcyjnych, • Stały wzrost liczby przedsiębiorstw w Gminie – każdego roku więcej nowych firm rejestruje działalność niż z niej rezygnuje; dominują firmy z sektora przetwórstwa, budownictwa, handlu i usług; • Zróżnicowana struktura gospodarcza – lokalne firmy działają w rolnictwie, przetwórstwie, handlu i usługach; • Tradycja oraz rozwój pszczelarstwa i apiturystyki – pasieki, edukacja pszczelarska i wydarzenia lokalne (np. kiermasz miodowy); • Aktywność władz lokalnych i planowane inwestycje publiczne – budowa sieci wodno-kanalizacyjnej, ścieżek rowerowych, modernizacja dróg wewnętrznych.	• Niski udział Gminy w liczbie przedsiębiorstw w całym powiecie – jedynie 4,7% firm w powiecie świebodzińskim zarejestrowanych jest w Szczaniecu; • Niewielka liczba inwestorów – brak znaczących inwestycji krajowych i zagranicznych pomimo dostępnych terenów; potencjał strefy inwestycyjnej niedostatecznie wykorzystany; • Ograniczona oferta transportu publicznego – brak połączeń kolejowych, uciążliwe dla pracowników i przedsiębiorstw; • Degradacja niektórych obszarów i budynków – potrzebna rewitalizacja obiektów przemysłowych i kulturowych, które mogłyby pełnić funkcje gospodarcze lub turystyczne; • Brak rozwiniętej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej – choć apiturystyka się rozwija, nadal potrzeba więcej miejsc noclegowo-usługowych i wsparcia dla przedsiębiorczości w tym sektorze; • Potrzeba intensyfikacji promocji gospodarczej – niewystarczające działania promocyjne Gminy w celu przyciągnięcia inwestorów i turystów.

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy podjęli próbę określenia skali problemu i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną liczbę punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacja poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

SKALA PROBLEMU:

- nieistotna – 0 punktów,
- niewielka – 1 punkt,
- umiarkowana – 2 punkty,
- istotna – 3 punkty,
- bardzo duża – 4 punkty.

CHARAKTER POTRZEB:

- brak – 0 punktów,
- niewielki – 1 punkt,
- umiarkowany – 2 punkty,
- znaczący – 3 punkty,
- bardzo duży – 4 punkty.

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę.

Tabela 9. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera gospodarcza.

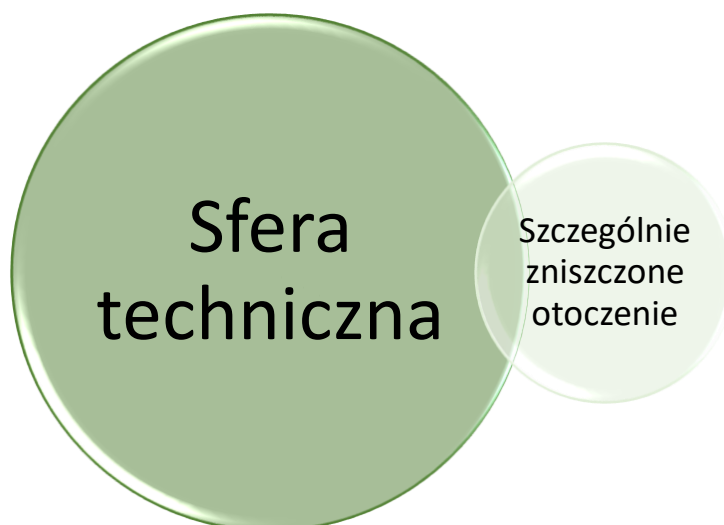
Kryterium	Obszar									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Poziom aktywności gospodarczej										
Skala problemów	0	3	3	4	3	2	3	4	2	2
Charakter potrzeb	0	3	2	3	3	2	3	4	2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wskaźnikowych i działań partycypacyjnych.

4.3. Sfera techniczna

Kryterium delimitacji obszarów zdegradowanych w analizowanej, w tym podrozdziale, sferze technicznej przedstawiono w formie grafu poniżej. Ponadto, dla wybranego kryterium wskazującego na problemy w sferze technicznej określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr i zaprezentowano go w tabeli poniżej.

Rysunek 6. Sfera techniczna kryteria delimitacji.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 10. Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów.

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
Szczególnie zniszczone otoczenie	Udział budynków bez wodociągów do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane Urzędu Gminy Szczaniec
	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane Urzędu Gminy Szczaniec
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane Urzędu Gminy Szczaniec
	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (w %)	Dane Urzędu Gminy Szczaniec

Źródło: Opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery technicznej. W ten sposób określono czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na poszczególnych obszarach wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Tabela 11. Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera techniczna.

Kryterium	Nazwa wartości	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów									
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sfera techniczna													
Szczególnie zniszczone otoczenie	Udział budynków bez wodociągów do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane Urzędu Gminy	0,15%	0,50%	0,50%	0,00%	0,00%	0,00%	0,30%	0,00%	0,10%	0,10%	0,00%
	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane Urzędu Gminy	98,50%	85,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane Urzędu Gminy	1,91%	1,90%	1,10%	0,10%	0,30%	3%	2,40%	3%	2,20%	2,10%	3%
	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (w %)	Dane Urzędu Gminy	97,80%	97,00%	91,00%	98,00%	97,00%	99,00%	99,00%	98,00%	100,00%	99,00%	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych własnych Urzędu Gminy w Szcząńcu oraz wizji lokalnej.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w sferze technicznej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

	
Potencjały	Problemy
• Wysoki stopień zwodociągowania gminy – dostęp do sieci wodociągowej ma 99,5% mieszkańców; • Systematyczny rozwój sieci kanalizacyjnej – skanalizowanych jest już większość miejscowości, a kolejne inwestycje są zaplanowane lub w realizacji; • Nowoczesne stacje uzdatniania wody – realizowane i planowane modernizacje SUW zapewniają wysoką jakość wody pitnej; • Dostępność i rozwój infrastruktury cyfrowej – mieszkańcy mają dostęp do szerokopasmowego Internetu, a samorząd stawia na cyfryzację usług; • Systematyczna modernizacja obiektów publicznych – świetlice wiejskie, szkoły i przedszkola są modernizowane, wyposażane i dostosowywane do potrzeb mieszkańców (np. termomodernizacja Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Smardzewie); • Atrakcyjne położenie komunikacyjne przy trasie S3 i A2 – ułatwia obsługę logistyczną i dostęp do rynków pracy w Zielonej Górze, Poznaniu czy Świebodzinie; • Zrównoważone zarządzanie odpadami komunalnymi – mieszkańcy objęci są systemem selektywnej zbiórki i odbioru odpadów; • Rozpoczęte inwestycje drogowe i ścieżki rowerowe – trwają działania w kierunku poprawy wewnętrznej mobilności i spójności przestrzennej gminy	• Brak transportu publicznego w obrębie gminy – mieszkańcy nie mają dostępu do zorganizowanej komunikacji zbiorowej, co ogranicza mobilność, zwłaszcza osób starszych i młodzieży; • Brak połączenia kolejowego – najbliższa stacja kolejowa znajduje się poza granicami gminy, co obniża dostępność komunikacyjną regionu; • Część dróg gminnych w złym stanie technicznym – wiele dróg jest nieutwardzonych lub wymaga pilnych remontów (np. nawierzchnie zniszczone przez intensywną eksploatację rolniczą); • Niektóre budynki użyteczności publicznej wymagają modernizacji – pomimo podejmowanych działań, część świetlic wiejskich i obiektów komunalnych pozostaje w stanie niezadowalającym; • Rozproszenie zabudowy wiejskiej – powoduje wyższe koszty obsługi technicznej, w tym wodociągowej, kanalizacyjnej i drogowej; • Braki w zakresie energooszczędnych rozwiązań infrastrukturalnych – ograniczona liczba inwestycji w OZE w budynkach publicznych i prywatnych; • Niepełne pokrycie terenów zabudowy planami miejscowymi – co utrudnia szybkie

.	przygotowanie terenów pod inwestycje publiczne i prywatne.
---	--

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy podjęli próbę określenia skali problemu i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną ilość punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacja poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

SKALA PROBLEMU:

- nieistotna – 0 punktów,
- niewielka – 1 punkt,
- umiarkowana – 2 punkty,
- istotna – 3 punkty,
- bardzo duża – 4 punkty.

CHARAKTER POTRZEB:

- brak – 0 punktów,
- niewielki – 1 punkt,
- umiarkowany – 2 punkty,
- znaczący – 3 punkty,
- bardzo duży – 4 punkty.

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę.

Tabela 12. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera techniczna.

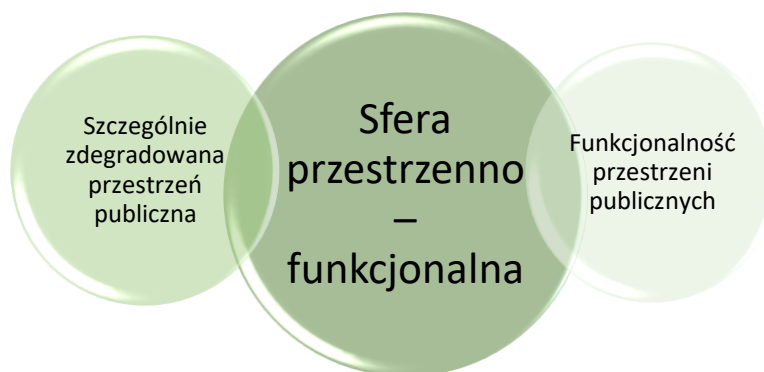
Kryterium	Obszar									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Szczególnie zniszczone otoczenie										
Skala problemów	2	2	2	3	3	3	3	2	2	4
Charakter potrzeb	1	1	1	3	3	3	3	1	1	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wskaźnikowych i działań partycypacyjnych.

4.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Kryterium delimitacji obszarów zdegradowanych w analizowanej w tym podrozdziale, sferze przestrzenno-funkcjonalnej przedstawiono w formie grafu poniżej. Ponadto, dla wybranego kryterium wskazującego na problemy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr i zaprezentowano go w tabeli poniżej.

Rysunek 7 Sfera przestrzenno - funkcjonalna.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13. Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów.

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Dane własne - uzyskane podczas wizji lokalnej
	Udział powierzchnia zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Dane własne - uzyskane podczas wizji lokalnej
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)	Dane Urzędu Gminy Szczaniec

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery przestrzenno – funkcjonalnej. W ten sposób określono czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na poszczególnych obszarach wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Tabela 14. Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera przestrzenno – funkcjonalna.

Kryterium	Nazwa wartości	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów									
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sfera przestrzenno - funkcjonalna													
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Dane Urzędu Gminy	5,00%	2%	9%	5%	4%	4%	3%	8%	4%	6%	5%
	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Dane Urzędu Gminy	8,30%	6%	12%	9%	7%	10%	10%	7%	5%	12%	5%
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)	Dane Urzędu Gminy	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych własnych Urzędu Gminy w Szczaniecu i wizji lokalnej

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w sferze przestrzenno – funkcjonalnej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

	
Potencjały	Problemy
- połączenie z drogą autostrada A2 i trasą ekspresową S3 umożliwia szybki dostęp do dużych miast (Poznań, Zielona Góra, Berlin) i wspiera rozwój funkcji logistyczno-przemysłowych, - rewitalizacja pozwoli ukształtować na nowo zabudowę i nadać obiektom/placom nowe funkcje społeczne i rekreacyjne, - stały proces rewitalizacji przestrzeni publicznych w gminie, - zachowane układy ruralistyczne i struktura osadnicza o charakterze wiejskim, z wyodrębnionymi centrami miejscowości – sprzyja to zrównoważonemu planowaniu przestrzennemu rozwijająca się oferta w zakresie usług turystyczno - rekreacyjnych	- nieuporządkowanie przestrzeni (zaniedbane podwórka, zdegradowane obszary zielone), - niewystarczająca liczba miejsc skupiających mieszkańców, umożliwiających integrację, - niedostateczna liczba mieszkań komunalnych; - nierównomierny rozwój infrastruktury społecznej między miejscowościami – różnice w dostępności świetlic, boisk czy placów zabaw pomiędzy wsiami - niewystarczający dostęp do żłobków i klubów malucha, mała powierzchnia terenów zieleni zielonych.

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy podjęli próbę określenia skali problemu i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną liczbę punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacja poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

SKALA PROBLEMU:

- nieistotna – 0 punktów,
- niewielka – 1 punkt,

CHARAKTER POTRZEB:

- brak – 0 punktów,
- niewielki – 1 punkt,

- umiarkowana– 2 punkty,
- istotna– 3 punkty,
- bardzo duża– 4 punkty.
- umiarkowany– 2 punkty,
- znaczący – 3 punkty,
- bardzo duży– 4 punkty.

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę.

Tabela 15 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera przestrzenno-funkcjonalna

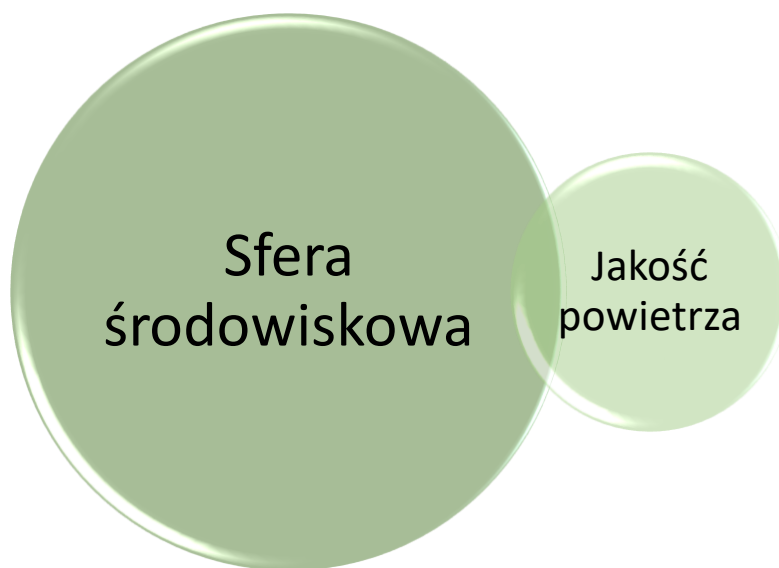
Kryterium	Obszar									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna										
Skala problemów	3	2	4	4	0	2	3	3	4	0
Charakter potrzeb	3	1	4	4	0	2	2	2	4	0
Funkcjonalność przestrzeni publicznych										
Skala problemów	2	2	3	2	1	1	2	3	4	1
Charakter potrzeb	1	2	3	1	1	1	1	3	4	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wskaźnikowych i działań partycypacyjnych.

4.5. Sfera środowiskowa

Kryterium delimitacji obszarów zdegradowanych w analizowanej, w tym podrozdziale, sferze środowiskowej przedstawiono w formie grafu poniżej. Ponadto, dla wybranego kryterium wskazującego na problemy w sferze środowiskowej określono katalog wskaźników charakteryzujących dany parametr i zaprezentowano go w tabeli poniżej.

Rysunek 8. Sfera środowiskowa

Źródło: opracowanie własne

Tabela 16. Wskaźniki delimitacji dla poszczególnych kryteriów

Kryterium	Wskaźnik	Źródło wskaźnika
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Dane Urzędu Gminy Szczaniec
	Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%)	Dane Urzędu Gminy Szczaniec
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)	Dane Urzędu Gminy Szczaniec
	Powierzchnia terenów zielonych (ha)	Dane Urzędu Gminy Szczaniec

Źródło: opracowanie własne

W poniższej tabeli przedstawiono zebrane dane dla poszczególnych wskaźników specyficznych dla badanej sfery środowiskowej. W ten sposób określono czynniki i zjawiska kryzysowe występujące na poszczególnych obszarach wraz z określeniem w każdym z przypadków skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Tabela 17. Wartości wskaźników delimitacji dla poszczególnych obszarów – sfera środowiskowa.

Kryterium	Nazwa wartości	Źródło	Wartość dla całej gminy	Dane dla poszczególnych obszarów									
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sfera środowiskowa													
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Dane Urzędu Gminy	81,60%	85%	66%	80%	80%	80%	80%	85%	85%	90%	85%
	Udział niskoemisyjnych źródeł ciepła w instalacjach ogółem (%)	Dane własne	71,10%	69,00%	79,00%	72,00%	85,00%	65,00%	70,00%	70,00%	65,00%	66,00%	70,00%
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)	Dane własne	1,80%	0,00%	5,00%	3,00%	4,00%	2,00%	1,00%	1,00%	0,00%	0,00%	2,00%
	Powierzchnia terenów zielonych (ha)	Dane własne	2903	111	145	365	344	335	378	312	390	198	325

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Szcząncu i wizji lokalnej.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy w strefie społecznej autorzy dokumentu zidentyfikowali następujące problemy oraz potencjały:

	
Potencjały	Problemy
• Wysoka jakość środowiska naturalnego – gmina posiada czyste powietrze, zasoby przyrodnicze i brak przemysłu ciężkiego; • Różnorodność krajobrazu – tereny rolne, leśne, łąki i zbiorniki wodne stwarzają dobre warunki dla zrównoważonego rolnictwa, agroturystyki i rekreacji; • Wysoki poziom selektywnej zbiórki odpadów komunalnych – gmina osiąga ustawowe poziomy recyklingu, a mieszkańcy są coraz bardziej świadomi ekologicznie; • Aktywność gminy w zakresie ochrony środowiska – podejmowanie działań edukacyjnych i promujących zachowania proekologiczne (np. konkursy, wydarzenia, nasadzenia); • Zielona marka gminy – Szczaniec promuje się jako „gmina przyjazna pszczołom”, wspierając apiturystykę i bioróżnorodność, co wyróżnia ją w regionie; • Potencjał do rozwoju odnawialnych źródeł energii (OZE) – występują dobre warunki dla instalacji fotowoltaicznych, pomp ciepła i biomasy; • Świadomość władz lokalnych w zakresie konieczności adaptacji do zmian klimatu – zapisy w strategii oraz planach inwestycyjnych uwzględniają działania proklimatyczne.	• Braki w infrastrukturze do retencji wód opadowych i przeciwdziałania suszy – gmina potrzebuje inwestycji w zbiorniki retencyjne, rowy melioracyjne i małą retencję; • Niedostateczna liczba działań związanych z zazielenianiem przestrzeni publicznych, szczególnie w mniejszych miejscowościach; • Część terenów wiejskich narażona na odpływ biogenów i erozję gleby, w wyniku intensywnego użytkowania rolniczego; • Brak lokalnych źródeł ciepła z OZE w budynkach publicznych – duża część obiektów nadal ogrzewana paliwami konwencjonalnymi (węgiel, gaz); • Niepełne wykorzystanie potencjału energii odnawialnej w sektorze prywatnym – niska liczba gospodarstw z instalacjami fotowoltaicznymi lub pompami ciepła; • Brak spójnej polityki zieleni i planu ochrony przyrody na poziomie gminnym – działania są punktowe i nieskoordynowane na poziomie całego obszaru; • Problem dzikich wysypisk i porzucania odpadów w terenach zielonych – występuje incydentalnie, ale nadal wymaga działań edukacyjnych i prewencyjnych; • Wrażliwość środowiskowa części obszarów gminy – niektóre tereny są narażone na negatywne skutki inwestycji (np. hałas,

	zaburzenia siedliskowe), co wymaga ostrożności przy planowaniu przestrzennym.
--	---

Dodatkowo, w poniższym zestawieniu tabelarycznym autorzy podjęli próbę określenia skali problemu i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w odniesieniu do każdego ze zdefiniowanych kryteriów w podziale na poszczególne obszary terytorialne. Dla obu parametrów (skala problemów i potrzeby rewitalizacyjne) określono maksymalną i minimalną liczbę punktów w poszczególnych kryteriach. Punktacja poszczególnym parametrom nadawano w następującej skali:

SKALA PROBLEMU:	CHARAKTER POTRZEB:
- nieistotna – 0 punktów, - niewielka– 1 punkt, - umiarkowana– 2 punkty, - istotna– 3 punkty, - bardzo duża– 4 punkty.	- brak – 0 punktów, - niewielki– 1 punkt, - umiarkowany– 2 punkty, - znaczący – 3 punkty, - bardzo duży– 4 punkty.

Następnym etapem analizy było określenie jakościowego oddziaływania poszczególnych parametrów na poszczególne kryteria i przypisanie im ocen punktowych. W poniższej tabeli szczegółowo zobrazowano przeprowadzoną analizę.

Tabela 18 Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych – sfera środowiskowa

Kryterium	Obszar									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Jakość powietrza										
Skala problemów	1	1	4	4	3	2	2	3	4	4
Charakter potrzeb	1	1	4	3	2	2	2	2	4	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych wskaźnikowych i działań partycypacyjnych.

5. Zasięg przestrzenny obszaru rewitalizacji - określenie, w oparciu o diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium najbardziej wymagającego wsparcia.

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 (Dz. U. 2015 poz. 1777) rewitalizacja stanowi proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni

i gospodarki. Obszar zdegradowany to natomiast przestrzeń, w której koncentrują się zjawiska negatywne (społeczne, gospodarcze, przestrzenne) oraz problemy, które wpływają na pogorszenie jakości życia mieszkańców. Szczególne znaczenie odgrywać będzie obszar rewitalizacji. Jest to "obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, (...) na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację". Nie może on obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkały przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Delimitacji przestrzennej obszarów wymagających interwencji w ramach Programu Rewitalizacji dokonano na podstawie wieloczynnikowej analizy ilościowej i jakościowej i na tej podstawie wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji. Identyfikacji występujących na terenie gminy problemów, czynników i zjawisk kryzysowych dokonano w odniesieniu do sfer społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno - funkcjonalnej i środowiskowej. Efektem prezentowanej diagnozy jest wskazanie obszaru o największej kumulacji zjawisk kryzysowych. Analizę poszczególnych obszarów oparto na zestawie wskaźników pozwalających na obiektywne określenie stopnia zróżnicowania rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych obszarów funkcjonalnych.

5.1. Metodologia delimitacji obszarów zdegradowanych

Na potrzeby procesu wyznaczenia obszarów zdegradowanych przyjęto podział terytorium gminy na 8 obszarów funkcjonalnych. Delimitacja była prowadzona w odniesieniu do sfer:

- społecznej,
- gospodarczej,
- technicznej,
- przestrzenno-funkcjonalnej,
- środowiskowej.

Tabela 19 Granice obszarów problemowych

Numer obszaru	Przebieg administracyjny obszarów funkcjonalnych
1	Miejscowość Szczaniec - północna część miejscowości (ulice leżące po północnej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Cegielniana, Herbowa numery: 31, 33 i od 35 do końca, Spichlerzowa, Strumykowa, św. Anny, Zamkowa, Adama Asnyka, Botaniczna, Brzozowa, Jana Kochanowskiego nr: 1 i od nr 26 do końca, Ogrodowa, Mikołaja Reja, Salezjańska, Sosnowa, Szkolna, Spokojna, św. Floriana, św. Wojciecha, Zielona, Akacyjowa, Dworcowa, Herbowa od nr 1 do nr 30, oraz nr 32 i 34, Jana Kochanowskiego od nr 2 do nr 22 (parzyste), oraz nr 24A, 24B, Klonowa, Parkowa, Spacerowa, Wierzbowa

2	Miejscowość Szczaniec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E.
3	Miejscowość Myszęcín
4	Miejscowość Ojerzyce
5	Miejscowość Dąbrówka Mała
6	Miejscowość Wilenko i Nowe Karcze
7	Miejscowość Wolimirzyce i Kietcze
8	Miejscowość Opalewo
9	Miejscowość Smardzewo
10	Miejscowość Brudzewo i Koźminek

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej diagnozy oraz konsultacji społecznych.

Mając na uwadze specyfikę województwa lubuskiego i uwarunkowań występujących głównie na terenach zurbanizowanych oraz możliwości dostępu do danych statystycznych obrazujących zmiany społeczno-ekonomiczne, a także stan infrastruktury technicznej, w badaniu przyjęto następujące kryteria w poszczególnych sferach:

Spółeczna

- Poziom ubóstwa,
- Poziom obciążenia demograficznego,
- Poziom aktywności społecznej,
- Poziom zagrożenia wykluczeniem,
- Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń),
- Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia.

Gospodarcza

- Poziom aktywności gospodarczej.

Techniczna

- Szczególnie zniszczone otoczenie.

Przestrzenno - funkcjonalna

- Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna,
- Funkcjonalność przestrzeni publicznych.

Środowiskowa

- Jakość powietrza.

5.2. Metodologia wyznaczania obszaru zdegradowanego

Ocena sytuacji kryzysowej w badanych sferach odbywała się poprzez analizę wskaźników ilościowych, gdzie za obszary kwalifikujące się do wsparcia uznano te, dla których wartości wskaźników

były gorsze niż wartości referencyjne dla gminy oraz opisów jakościowych opartych na wywiadach z mieszkańcami badanych obszarów. W pierwszym kroku określano wartość referencyjną dla wskaźnika w odniesieniu do całej gminy, a następnie porównywano wartość wskaźnika obliczoną dla ustalonego obszaru z wartościami referencyjnymi. Dla lepszego zobrazowania wyników w niżej prezentowanych tabelach użyto kolorów, których intensywność jest skorelowana z wartością danego wskaźnika. Im użyty kolor jest ciemniejszy tym gorszy wynik analizowanego aspektu.

Po wyliczeniu wszystkich wartości następowało przyznawanie od 1 do 3 tzw. „małych” punktów dla tych obszarów, w których wartość wskaźnika wskazywała na kumulację negatywnych zjawisk. Według przyjętej metodologii obszar z najgorszym wynikiem otrzymywał 3 punkty, drugi w kolejności 2 punkty oraz trzeci 1 punkt. Pozostałe obszary nie były już punktowane. Następnie sumowano liczbę zdobytych punktów i wg tej gradacji uporządkowywano Obszary od najgorszego do najlepszego w danej sferze. W celu umożliwienia rzetelnego porównywania wyników Obszarów dla poszczególnych sfer i uniknięcia błędu uzależniającego wyniki od ilości przyjętych wskaźników ponownie każdemu obszarowi przyznano tzw. „duże” punkty, tym razem od 12 do 1 zgodnie z kolejnością wcześniej zdobytych „małych” punktów. Na koniec każdej ze sfer przyporządkowano wagę, która ma oddawać istotę analizowanych problemów w kontekście aktualnej definicji rewitalizacji. W uproszczeniu można stwierdzić, że dla autorów Programu najważniejszym elementem przy wyznaczaniu obszarów kryzysowych był człowiek i problemy społeczne, a kwestie infrastrukturalne, gospodarcze, czy środowiskowe plasowały się na dalszych miejscach. Stąd przyjęto następujący podział wag:

- Sfera społeczna – 0,4,
- Sfera przestrzenno - funkcjonalna – 0,2,
- Sfera gospodarcza – 0,2,
- Sfera techniczna – 0,1,
- Sfera środowiskowa – 0,1.

Przyporządkowane dla każdego z obszarów „duże” punkty w poszczególnych sferach były mnożone przez przyjętą wagę i dopiero ostatecznie wyliczona wartość pozwala nam rzetelnie wskazać obszary, w których występuje szczególne nagromadzenie negatywnych zjawisk świadczących o poziomie degradacji danego obszaru pod każdym z analizowanych względów.

Punkty „końcowe” wyliczono zgodnie ze wzorami:

1) wzór na liczbę punktów „końcowych” danego obszaru funkcjonalnego w sferze społecznej:

$$PKs = PDs * 0,4$$

gdzie:

- PKs – liczba punktów „końcowych” przyznanych obszarowi w sferze społecznej,
- PDs – liczba punktów „dużych” przyznanych obszarowi w sferze społecznej,
- 0,4 – waga przypisana sferze społecznej,

2) wzór na liczbę punktów „końcowych” danego obszaru funkcjonalnego w sferze gospodarczej:

$$PKg = PDg * 0,2$$

gdzie:

- PKg - liczba punktów „końcowych” przyznanych obszarowi w sferze gospodarczej,
- PDg – liczba punktów „dużych” przyznanych obszarowi w sferze gospodarczej,
- 0,2 – waga przypisana sferze gospodarczej,

3) wzór na liczbę punktów „końcowych” danego obszaru funkcjonalnego w sferze technicznej:

$$PKt = PDt * 0,1$$

gdzie:

- PKt – liczba punktów „końcowych” przyznanych obszarowi w sferze technicznej,
- PDt – liczba punktów „dużych” przyznanych obszarowi w sferze technicznej,
- 0,1 – waga przypisana sferze technicznej,

4) wzór na liczbę punktów „końcowych” danego obszaru funkcjonalnego w sferze przestrzenno-funkcjonalnej:

$$PKpf = PDpf * 0,2$$

gdzie:

- PKpf – liczba punktów „końcowych” przyznanych obszarowi w sferze przestrzenno-funkcjonalnej,
- PDpf – liczba punktów „dużych” przyznanych obszarowi w sferze przestrzenno-funkcjonalnej,
- 0,2 – waga przypisana sferze technicznej,

5) wzór na liczbę punktów „końcowych” danego obszaru funkcjonalnego w środowiskowej:

$$PKś = PDś * 0,1$$

gdzie:

- PKś – liczba punktów „końcowych” przyznanych obszarowi w sferze środowiskowej,
- PDś – liczba punktów „dużych” przyznanych obszarowi w sferze środowiskowej,
- 0,1 – waga przypisana sferze technicznej.

Następnie, w celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego gminy Szczaniec sumowano uzyskane przez poszczególne obszary funkcjonalne punkty „końcowe” z pięciu sfer, tym samym otrzymując dla nich wartość punktów „ostatecznych” według następującego wzoru:

6) wzór na liczbę punktów „ostatecznych” danego obszaru funkcjonalnego:

$$PO = PKs + PKg + PKt + PKpf + PKś,$$

gdzie:

- PO – liczba punktów „ostatecznych” przyznanych obszarowi,
- PKs, PKg, PKt, PKpf, PKś – liczba punktów „końcowych” przyznanych obszarowi odpowiednio w sferze społecznej, gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej.

Ostatnim etapem identyfikacji sytuacji kryzysowej na terenie gminy było obliczenie wartości średniej punktów „ostatecznych” i ustalenie na podstawie uzyskanego wyniku tzw. „wskaźnika granicznego”, którego przekroczenie przez dany obszar, wskazywać miał na jego degradację. Obliczenie wartości średniej punktów „ostatecznych” dla wszystkich obszarów funkcjonalnych nastąpiło na podstawie przedstawionego poniżej wzoru.

7) wzór na średnią wartość punktów „ostatecznych”:

$$Wśr = (PO1 + PO2 + PO3 + PO4 + PO5 + PO6 + PO7 + PO8 + PO9 + PO10) : 10,$$

gdzie:

- $PO_{1,2,3...10}$ - liczba punktów „ostatecznych” danego obszaru funkcjonalnego,
- – liczba badanych obszarów funkcjonalnych.

Podsumowując, dopiero tak wyliczone wartości pozwalają rzetelnie wskazać obszary, w których występuje szczególne nagromadzenie negatywnych zjawisk, w szczególności społecznych, świadczących o poziomie degradacji danego obszaru pod każdym z analizowanych względów.

Przyjęty w badaniu katalog wskaźników, dających możliwość przeprowadzenia analizy porównawczej obszarów, został dostosowany do specyfiki społeczności zamieszkującej gminę oraz skonsultowany z pracownikami Urzędu Gminy, Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Sądu Rejonowego, Urzędu Skarbowego, Starostwa Powiatowego i innymi. Podstawowym zadaniem było zebranie danych zagregowanych dla poszczególnych obszarów i ich odpowiednia interpretacja.

5.3. Określenie obszarów zdegradowanych

Przedstawiona w poprzednim rozdziale metodologia prowadzonej analizy wskaźnikowej pozwala określić takie przestrzenie funkcjonalne, które aktualnie są najbardziej zdegradowane. Zaniechanie podejmowania działań zaradczych na tych obszarach spowoduje ich dalszą dewastację oraz stałe obniżanie poziomu życia zamieszkujących je osób. W każdej z weryfikowanych sfer poszczególne obszary zostały zaprezentowane wg natężenia skali zjawisk kryzysowych występujących na danym terenie.

Sfera społeczna

Tabela 20. Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze społecznej

Kryterium	Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Źródło wskaźnika	Wartość referencyjna dla całej gminy	Obszary									
					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Poziom ubóstwa	Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej / (Liczba mieszkańców obszaru/100)	Ośrodek Pomocy Społecznej	1,96	1,02	3,95	2,26	1,62	2,77	1,95	1,48	0,71	2,53	0,00
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia / (Liczba mieszkańców obszaru/100)	Ośrodek Pomocy Społecznej	4,27	2,95	8,73	5,27	2,16	4,74	4,55	2,96	2,13	4,34	1,20
	Liczba dzieci i młodzieży (0-17 lat) objętych wsparciem OPS	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem OPS/(Liczba mieszkańców obszaru/100)	Ośrodek Pomocy Społecznej	0,25	0,34	0,21	0,00	0,00	0,00	0,00	1,48	0,71	0,18	0,00
	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych (Liczba mieszkańców obszaru/100)	Ośrodek Pomocy Społecznej	0,03	0,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poziom obciążenia demograficznego	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym/ (Liczba mieszkańców obszaru/100)	Dane Urzędu Gminy	22,00	19,77	26,20	22,00	20,00	22,92	22,00	20,20	22,00	23,51	20,40
Poziom aktywności społecznej	Liczba inicjatyw lokalnych (realizowanych przez mieszkańców danego obszaru)	Liczba inicjatyw lokalnych w tym stow. zw. / (Liczba mieszkańców obszaru/100)	Dane Urzędu Gminy	1,02	0,34	1,46	0,94	2,16	1,98	1,95	1,48	2,13	0,18	1,20

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025 – 2032

Poziom zagrożenia wykluczeniem	Liczba osób z niepełnosprawnością	Liczba osób z niepełnosprawnością/ (Liczba mieszkańców obszaru/100)	Ośrodek Pomocy Społecznej	0,99	0,68	2,29	0,75	0,54	1,19	1,30	0,99	0,00	1,08	0,40
	Liczba rodzin dysfunkcyjnych (ogólnie)	Liczba rodzin dysfunkcyjnych (ogólnie) /(Liczba mieszkańców obszaru /100)	Ośrodek Pomocy Społecznej	2,04	1,02	3,95	2,26	1,62	2,77	1,95	1,48	0,71	2,53	1,20
	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny /(Liczba mieszkańców obszaru/100)	Ośrodek Pomocy Społecznej	2,61	0,00	0,21	0,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,36	1,20
	Liczba osób uzależnionych od narkotyków	Liczba osób uzależnionych od narkotyków /(Liczba mieszkańców obszaru/100)	Ośrodek Pomocy Społecznej	0,28	0,11	1,04	0,19	0,00	1,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń)	Liczba zarejestrowanych przestępstw – szuki (bez wykroczeń drogowych)	Liczba zarejestrowanych przestępstw /(Liczba mieszkańców obszaru /100)	Komenda Powiatowa Policji	0,63	0,68	1,25	0,56	0,54	0,40	1,30	0,99	0,00	0,36	0,00

Źródło: Opracowanie własne.

W sferze społecznej za obszar kryzysowy uznano te tereny, które wykazały kumulację negatywnych zjawisk wykorzystanych w badaniu wskaźników. Wskaźniki badano dla następujących kryteriów: Poziom ubóstwa, Poziom obciążenia demograficznego, Poziom aktywności społecznej, Poziom zagrożenia wykluczeniem społecznym, Poziom przestępczości i naruszeń prawa (wykroczeń), Poziom długotrwałego bezrobocia oraz bezrobocia. Zdecydowanie najgorsza sytuacja występuje w obszarze nr 1, w którym 6 na 14 badanych wskaźników przyjmuje najmniej korzystne wartości liczbowe w odniesieniu do wartości dla całej gminy.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarem zdegradowanym o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze społecznej są **Obszary nr 2, 5 i 9**.

Oznacza to, że mieszkańcy obszarów, na których występują zjawiska kryzysowe w sferze społecznej, cechują się większym poziomem ubóstwa, wykazują niższą aktywnością społeczną, znacznie częściej znajdują się w grupie zagrożonej wykluczeniem, jak również częściej są bezrobotni i długotrwale bezrobotni.

Sfera gospodarcza

Tabela 21 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze gospodarczej.

Kryterium	Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary									
					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Poziom aktywności gospodarczej	Liczba indywidualnych działalności gospodarczych	Liczba indywidualnych działalności gospodarczych/(Liczba mieszkańców obszaru/100)	Dane Urzędu Gminy	1,65	2,05	2,49	1,69	2,16	1,19	1,95	0,99	2,84	0,54	0,80
Dostępność miejsc pracy	Liczba ofert pracy	Liczba ofert pracy/(Liczba mieszkańców obszaru/100)	Powiatowy Urząd Pracy	1,13	0,11	1,87	0,94	1,62	1,98	3,25	1,97	2,84	0,18	1,60

Źródło: Opracowanie własne.

W sferze gospodarczej analizowano wskaźniki odwołujące się do poziomu rozwoju gospodarczego na danym terenie: aktywność gospodarczą oraz dostępność miejsc pracy. Trzy z analizowanych obszarów w tej sferze uznano za tereny zdegradowane pod względem gospodarczym, ze względu na zdiagnozowaną mniejszą aktywność mieszkańców i dostępność miejsc pracy niż dla całej gminy.

W obu analizowanych wskaźnikach w tej sferze wartości gorsze (odpowiednio większe lub mniejsze) od wartości referencyjnej odnotowano w następujących obszarach:

- Obszar nr 1,
- Obszar nr 9,

- Obszar nr 10.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarem zdegradowanym o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej są obszary nr 1, 9 i 10.

Sfera techniczna

Tabela 22. Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze technicznej.

Kryterium	Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary									
					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Szczególnie zniszczone otoczenie	Udział budynków bez wodociągów do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Udział budynków bez wodociągów do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane Urzędu Gminy	0,15%	0,50%	0,50%	0,00%	0,00%	0,00%	0,30%	0,00%	0,10%	0,10%	0,00%
	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze	Dane Urzędu Gminy	98,50%	85,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Dane Urzędu Gminy	1,91%	1,90%	1,10%	0,10%	0,30%	3,00%	2,40%	3,00%	2,20%	2,10%	3,00%

	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (w %)	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (w%)	Dane Urzędu Gminy	97,80%	97,00%	91,00%	98,00%	97,00%	99,00%	99,00%	98,00%	100,00%	99,00%	100,00%
--	--	---	-------------------------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	---------	--------	---------

Źródło: Opracowanie własne

Analiza sfery technicznej oparta była na ocenie poziomu zasobu mieszkaniowego. Pod uwagę brano udział budynków mieszkalnych wybudowanych przed 1989r. na danym obszarze gminy. Badania wykazały, że mimo niewątpliwej wartości historycznej, budynki wybudowane przed 1989 rokiem cechują się większym zużyciem niż budynki nowsze.

W zakresie analizy technicznej analizie poddano również poziom zводociągowania gminy oraz skanalizowania, a także dostępu do sieci gazowej. Gmina Szczaniec dysponuje bardzo dobrze rozwiniętą siecią wodociągową, kanalizacyjną i gazową. Przeprowadzona analiza wykazała jednak ogromne rozbieżności w tej kwestii pomiędzy poszczególnymi analizowanymi obszarami.

Za obszary kryzysowe w tej sferze tak jak poprzednio uznano te obszary dla których, wartości wskaźników przyjmują wartości niższe lub odpowiednio wyższe od wartości dla Gminy. Są to obszary:

- Obszar nr 5,
- Obszar nr 8,
- Obszar nr 10.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarem zdegradowanym o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze gospodarczej są obszary nr 5, 8 i 10.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Tabela 23 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025 – 2032

Kryterium	Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary									
					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Dane Urzędu Gminy	0,05	2%	9%	5%	4%	4%	3%	8%	4%	6%	5%
	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Dane Urzędu Gminy	0,08	6%	12%	9%	7%	10%	10%	7%	5%	12%	5%
Funkcjonalność przestrzeni publicznych	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych / (liczbę mieszkańców obszaru/100)	Dane Urzędu Gminy	0,06	0,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne

Analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej oparta była na ocenie skali kryzysu dotyczącego dwóch wskaźników, tj.: szczególnie zdegradowana przestrzeń publiczna weryfikowana udziałem zaniedbanych podwórek w ilości podwórek ogółem oraz udziałem powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych oraz funkcjonalność przestrzeni publicznych (Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych). Za obszar kryzysowy uznano takie, które przyjmują najniższe wartości obydwu kryteriów. Jest to:

- Obszar nr 2 i 9.

W przypadku tej sfery mamy do czynienia ze zróżnicowaniem poziomu zagospodarowania przestrzenno-funkcjonalnego poszczególnych obszarów. W najtrudniejszej sytuacji znajduje się obszar nr 2.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszarem zdegradowanym o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze przestrzenno-funkcjonalnym jest obszar nr 2 i 9.

Sfera środowiskowa

Tabela 24 Gradacja wartości poszczególnych wskaźników w sferze środowiskowej

Kryterium	Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Źródło wskaźnika	Wartość dla całej gminy	Obszary									
					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Jakość powietrza	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Dane Urzędu Gminy	81,60%	85%	66%	80%	80%	80%	80%	85%	85%	90%	85%
	Udział niskoemisyjnych źródeł ciepła w instalacjach ogółem (%)	Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%)	Dane Urzędu Gminy	71,10%	69%	79%	72%	85%	65%	70%	70%	65%	66%	70%
	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)	Dane Urzędu Gminy	1,80%	0%	5%	3%	4%	2%	1%	1%	0%	0%	2%
	Powierzchnia terenów zielonych (ha)	Udział zdegradowanych terenów zielonych w terenach zielonych ogółem (%)	Dane Urzędu Gminy	23%	41%	45%	23%	19%	20%	24%	18%	15%	14%	10%

Źródło: opracowanie własne

W sferze środowiskowej przyjęto kryteria bezpośrednio związane z czynnikami wpływającymi niekorzystnie na środowisko przyrodnicze badanych obszarów: badano głównie wskaźniki związane z jakością powietrza. Wybrano wskaźniki: Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków mieszkalnych (%), Udział niskoemisyjnych źródeł ciepła w instalacjach ogółem (%), Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%), Udział powierzchni terenów zielonych w powierzchni ogółem.

Uznanie danego terenu za obszar kryzysowy następowało w przypadku, gdy na badanym obszarze co najmniej dwa wskaźniki prezentowały najmniej korzystne wyniki. Taką sytuację odnotowano w następujących lokalizacjach:

- Obszar 2,
- Obszar 8,
- Obszar 9.

Analizowanie tej sfery opierało się na badaniach przeprowadzonych w roku 2024 dzięki któremu możemy obserwować aktualne zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego. Należy zwrócić uwagę na ogólnie dobry stan środowiska naturalnego w gminie Szczaniec: dwa z obszarów funkcjonalnych nie wykazały wartości niższych niż preferencyjne w sferze środowiskowej.

Przeprowadzenie powyższych analiz pozwala jednoznacznie wskazać, że obszary zdegradowane o szczególnie wysokim natężeniu zjawisk kryzysowych w sferze środowiskowej to trzy z dziesięciu obszarów: nr 2, 8 i 9. Podsumowując analizę wskaźników dla każdej ze sfer poniżej zaprezentowano liczbę punktów, jakie otrzymały Obszary w odniesieniu do poszczególnych wskaźników.

Sfera społeczna**Tabela 25.** Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze społecznej.

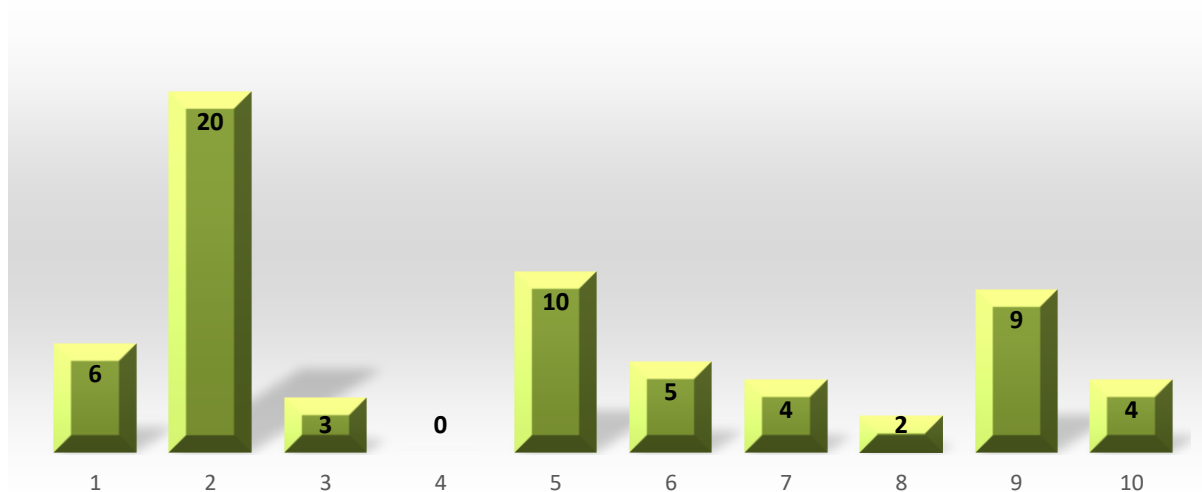
Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Obszary									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej / (Liczba mieszkańców obszaru/100)		3			2				1	
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia OPS	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia / (Liczba mieszkańców obszaru/100)		3	2		1					
Liczba dzieci i młodzieży (0-17 lat) objętych wsparciem OPS	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem OPS/(Liczba mieszkańców obszaru/100)	1						3	2		
Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych	Liczba rodzin korzystających z mieszkań socjalnych (Liczba mieszkańców obszaru/100)	3									
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym/ (Liczba mieszkańców obszaru/100)		3			1				2	
Liczba inicjatyw lokalnych (realizowanych przez mieszkańców danego obszaru)	Liczba inicjatyw lokalnych w tym stow. zw. / (Liczba mieszkańców obszaru/100)	2								3	1
Liczba osób z niepełnosprawnością	Liczba osób z niepełnosprawnością/ (Liczba mieszkańców obszaru/100)		3			1	2				

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025 – 2032

Liczba rodzin dysfunkcyjnych (ogólnie)	Liczba rodzin dysfunkcyjnych (ogólnie) /(Liczba mieszkańców obszaru /100)		3			2				1	
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia Asystenta rodziny	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny /(Liczba mieszkańców obszaru/100)		1							2	3
Liczba osób uzależnionych od narkotyków	Liczba osób uzależnionych od narkotyków /(Liczba mieszkańców obszaru/100)		2	1		3					
Liczba zarejestrowanych przestępstw – sztuki (bez wykroczeń drogowych)	Liczba zarejestrowanych przestępstw /(Liczba mieszkańców obszaru /100)		2				3	1			
Suma punktów małych		6	20	3	0	10	5	4	2	9	4
Punkty duże (za pozycję)		7	10	3	1	9	6	5	2	8	5

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej

Wykres 1. Liczba punktów przyporządkowanych każdemu z obszarów w sferze społecznej

Źródło: opracowanie własne

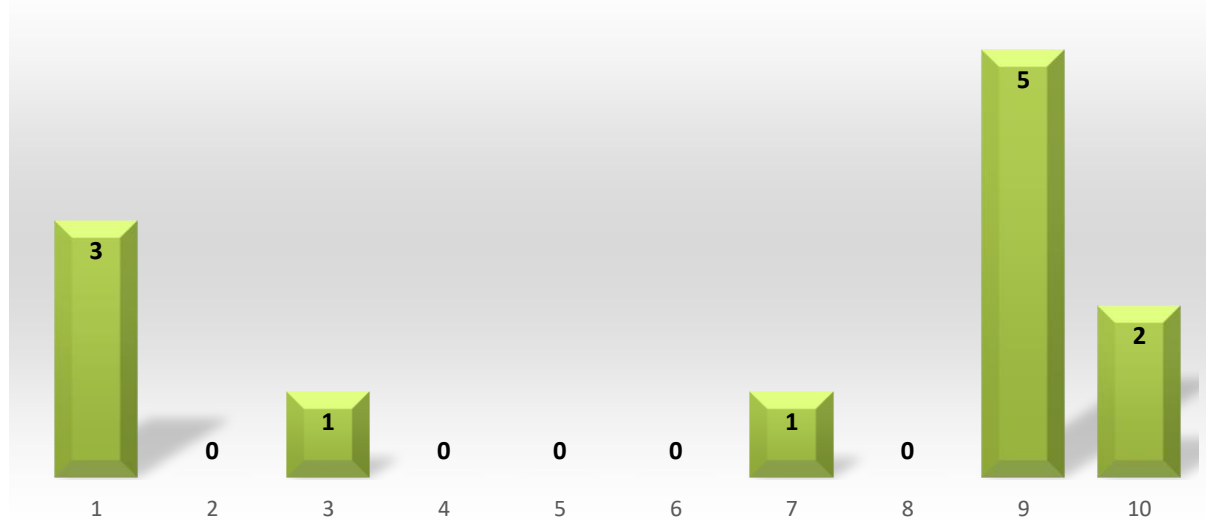
Sfera gospodarcza

Tabela 26 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze gospodarczej

Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Obszary									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Liczba indywidualnych działalności gospodarczych	Liczba indywidualnych działalności gospodarczych/(Liczba mieszkańców obszaru/100)							1		3	2
Liczba ofert pracy	Liczba ofert pracy/ (Liczba mieszkańców obszaru/100)	3		1						2	
Suma punktów małych		3	0	1	0	0	0	1	0	5	2
Punkty duże (za pozycję)		9	6	7	6	6	6	7	6	10	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej

Wykres 2 Liczba punktów przyporządkowanych każdemu z obszarów w sferze gospodarczej

Źródło: opracowanie własne

Sfera techniczna

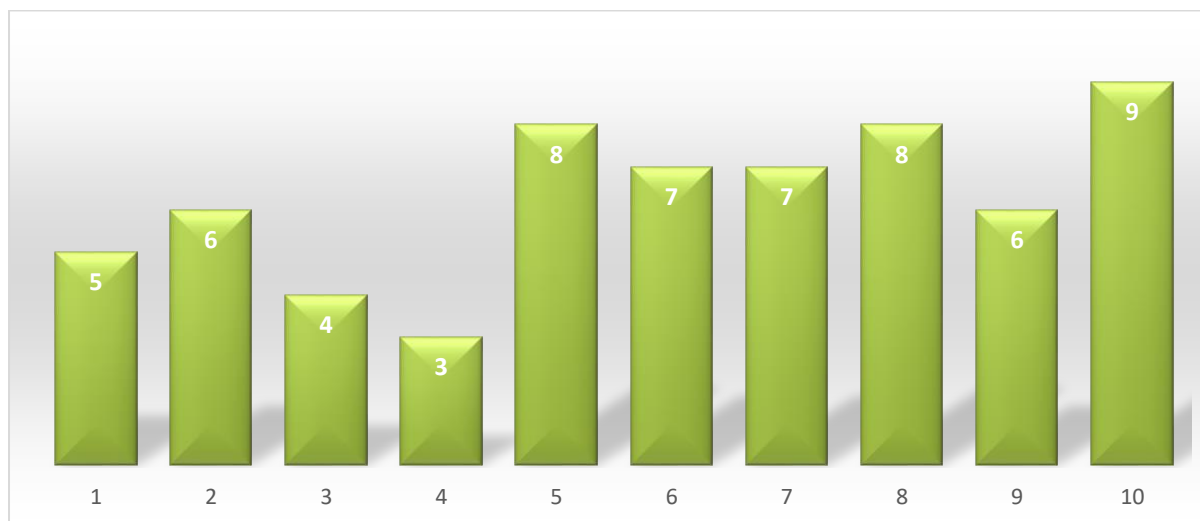
Tabela 27. Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze technicznej.

Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Obszary									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Udział budynków bez wodociągów do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Udział budynków bez wodociągów do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	3	3				2		1	1	
Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Udział budynków bez dostępu do sieci gazowej (w %) do ogólnej liczby budynków na danym obszarze	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)	Udział budynków bez dostępu do sieci kanalizacyjnej do ogólnej liczby budynków na danym obszarze (w %)					3	2	3	1		3
Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (w %)	Udział budynków wybudowanych przed r. 1989 w budynkach ogółem (w %)			1		2		1	3	2	3
Suma punktów małych		5	6	4	3	8	7	7	8	6	9

Punkty duże (za pozycję)		3	5	2	1	9	7	7	9	5	10
--------------------------	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej.

Wykres 3. Liczba punktów przyporządkowanych każdemu z obszarów w sferze technicznej.

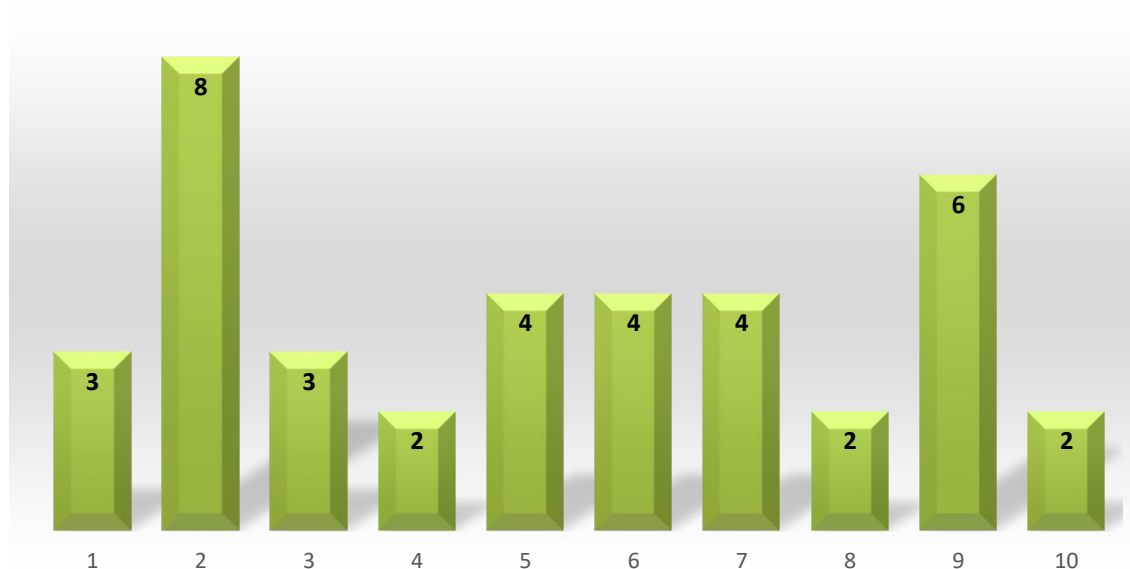
Źródło: opracowanie własne

Sfera przestrzenno-funkcjonalna**Tabela 28** Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Obszary									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)	Udział zaniedbanych podwórek w ogólnej liczbie podwórek (%)		3					2		1	
Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)	Udział powierzchni zdegradowanych obszarów zielonych w powierzchni ogółem obszarów zielonych (%)		3	1		2	2			3	
Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych (sztuka)	Liczba miejsc publicznych służących realizacji działań integracyjnych / (liczbę mieszkańców obszaru/100)	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Suma punktów małych		3	8	3	2	4	4	4	2	6	2
Punkty duże (za pozycję)		5	10	5	3	8	8	8	3	9	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej

Wykres 4 Liczba punktów przyporządkowanych każdemu z obszarów w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Źródło: opracowanie własne

Sfera środowiskowa

Tabela 29 Liczba punktów przyznanych każdemu z obszarów w zależności od wartości wskaźnika dla danego kryterium w sferze środowiskowej.

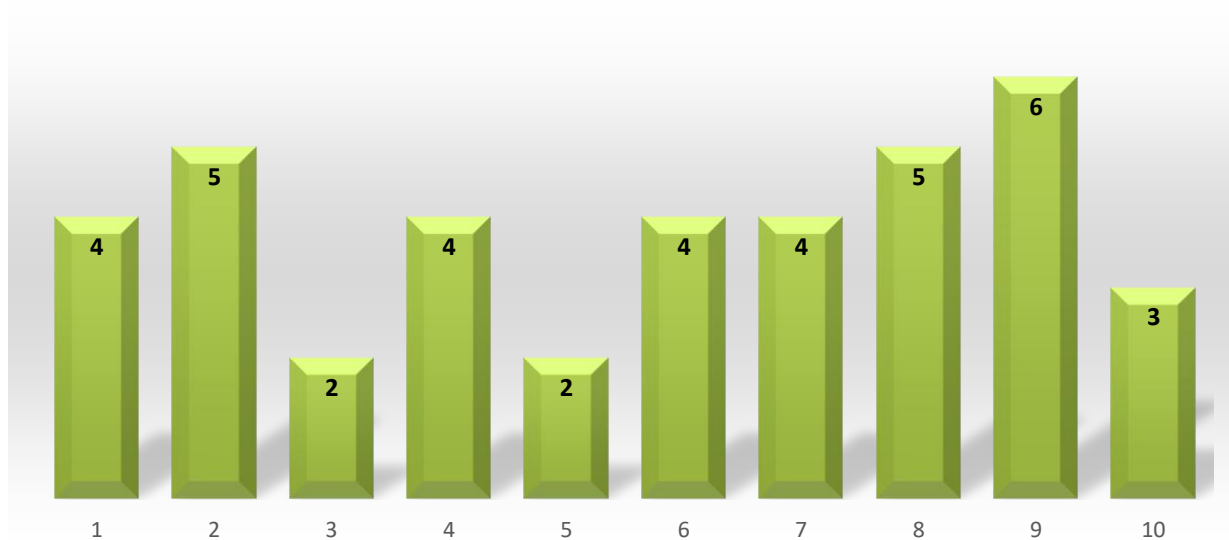
Wskaźnik	Sposób wyliczenia wskaźnika	Obszary									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	Udział budynków o niskiej termoizolacyjności w ogóle budynków (%)	2		1	1	1	1	2	2	3	2

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025 – 2032

Udział niskoemisyjnych źródeł ciepła w instalacjach ogółem (%)	Udział źródeł ciepła generujących niską emisję w instalacjach ogółem (%)		2	1	3						
Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)	Udział instalacji OZE w instalacjach ogółem (%)					1	2	2	3	3	1
Powierzchnia terenów zielonych (ha)	Udział zdegradowanych terenów zielonych w terenach zielonych ogółem (%)	2	3				1				
Suma punktów małych		4	5	2	4	2	4	4	5	6	3
Punkty duże (za pozycję)		7	9	2	7	2	7	7	9	10	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej analizy wskaźnikowej

Wykres 5 Liczba punktów przyporządkowanych każdemu z obszarów w sferze środowiskowej

Źródło: opracowanie własne

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego nastąpiło poprzez wykonanie działań arytmetycznych, polegających na przemnożeniu otrzymanych wcześniej punktów przez wagi przyporządkowane poszczególnym sferom i zsumowaniu otrzymanych wyników. Wykonane obliczenia prezentują w sposób przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 30. Liczba punktów „końcowych” przyznana danemu obszarowi funkcjonalnemu w odniesieniu do analizowanych sfer i liczba punktów „ostatecznych”.

Obszary										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Sfera społeczna	2,80	4,00	1,20	0,40	3,60	2,40	2,00	0,80	3,20	2,00
Sfera gospodarcza	1,80	1,20	1,40	1,20	1,20	1,20	1,40	1,20	2,00	1,60
Sfera techniczna	0,30	0,50	0,20	0,10	0,90	0,70	0,70	0,90	0,50	1,00
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	1,00	2,00	1,00	0,60	1,60	1,60	1,60	0,60	1,80	0,60

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025 – 2032

Sfera środowiskowa	0,70	0,90	0,20	0,70	0,20	0,70	0,70	0,90	1,00	0,30
Podsumowanie	6,60	8,60	4,00	3,00	7,50	6,60	6,40	4,40	8,50	5,50

Źródło: Opracowanie własne

Po obliczeniu punktów „ostatecznych”, zgodnie z opisaną na początku metodologią, obliczono ich wartość średnią w celu ustalenia progu nazwanego „wskaźnikiem granicznym”, którego przekroczenie przez dany obszar wskazuje na jego degradację.

Wynik opisanego powyższej działania oraz przyjętą, na jego podstawie, wartość „wskaźnika granicznego” przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 31. Obliczenie wskaźnika granicznego służącego wyznaczeniu obszarów zdegradowanych.

Średnia wartość punktów „ostatecznych” dla wszystkich obszarów funkcjonalnych (Wśr)	6,11
Wskaźnik graniczny (130 % wartości średniej)	7,943

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 6. Wskaźnik graniczny.

Źródło: Opracowanie własne

Bezsprzecznie należy przyjąć, że przekroczenie tak przyjętego poziomu świadczy o wyraźnej potrzebie pilnej interwencji i podjęciu działań zaradczych zapobiegających degradacji, których skutki w najbliższym czasie mogą stać się nieodwracalne.

Obszarem zdegradowanym w związku z powyższą analizą są następujące obszary:

- **Podobszar zdegradowany 1: Obszar funkcjonalny nr 2:** Miejscowość Szczanec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31,

33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E.

- **Podobszar Zdegradowany 2: Obszar funkcjonalny nr 9:** Miejscowość Smardzewo.

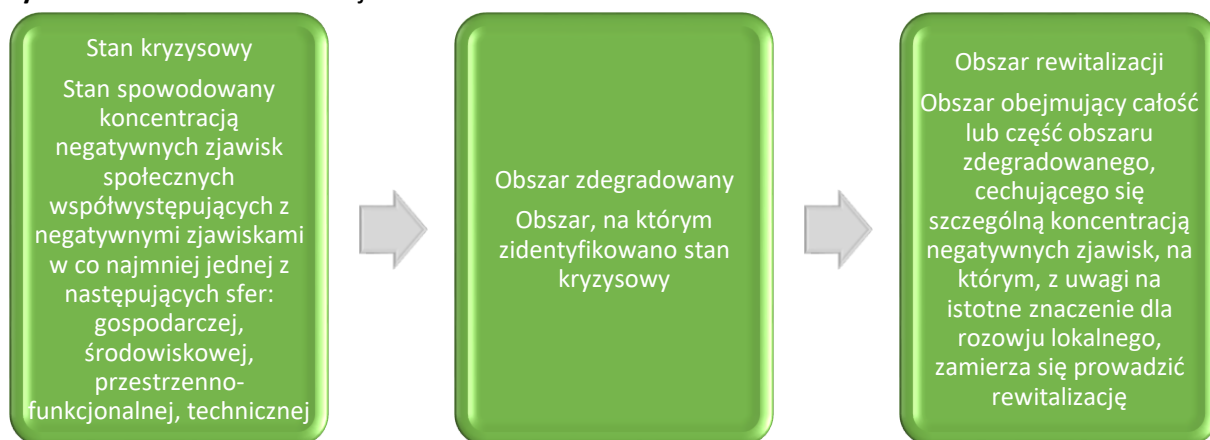
Ze wskazanego obszaru zdegradowanego, wydzielono następujący obszar rewitalizacji, tj. obszar, na którym bezpośrednio będą realizowane działania rewitalizacyjne:

- **Podobszar rewitalizacji nr 1: Obszar funkcjonalny nr 2:** Miejscowość Szczaniec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E.
- **Podobszar rewitalizacji nr 2: Obszar funkcjonalny nr 9:** Obszar miejscowości Smardzewo wydzielony z obszaru zdegradowanego zgodnie z granicami określonymi na mapie dla podobszaru rewitalizacji nr 2.

Obszar rewitalizacji wraz z uzasadnieniem jego wyboru

Zgodnie z obowiązującą obecnie definicją obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się koncentracją negatywnych zjawisk, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy, zamieszkałych przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Rysunek 9. Obszar rewitalizacji.

Źródło: Opracowanie na podstawie ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.

- Na podstawie analizy uwarunkowań wyłaniania obszarów kryzysowych dokonano delimitacji terenu uznanego za szczególnie wymagający wsparcia. Obszar rewitalizacji obejmuje obszar, w skład którego wchodzi następujące ulice: **Podobszar rewitalizacji nr 1: Obszar funkcjonalny nr 2:** Miejscowość Szczaniec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E. **Podobszar rewitalizacji nr 2: Obszar funkcjonalny nr 9:** Obszar miejscowości Smardzewo wydzielony z obszaru zdegradowanego zgodnie z granicami określonymi na mapie dla podobszaru rewitalizacji nr 2.

Obszar rewitalizacji obejmuje powierzchnię 1 621,32 ha i jest zamieszkały przez 1 034 osoby.

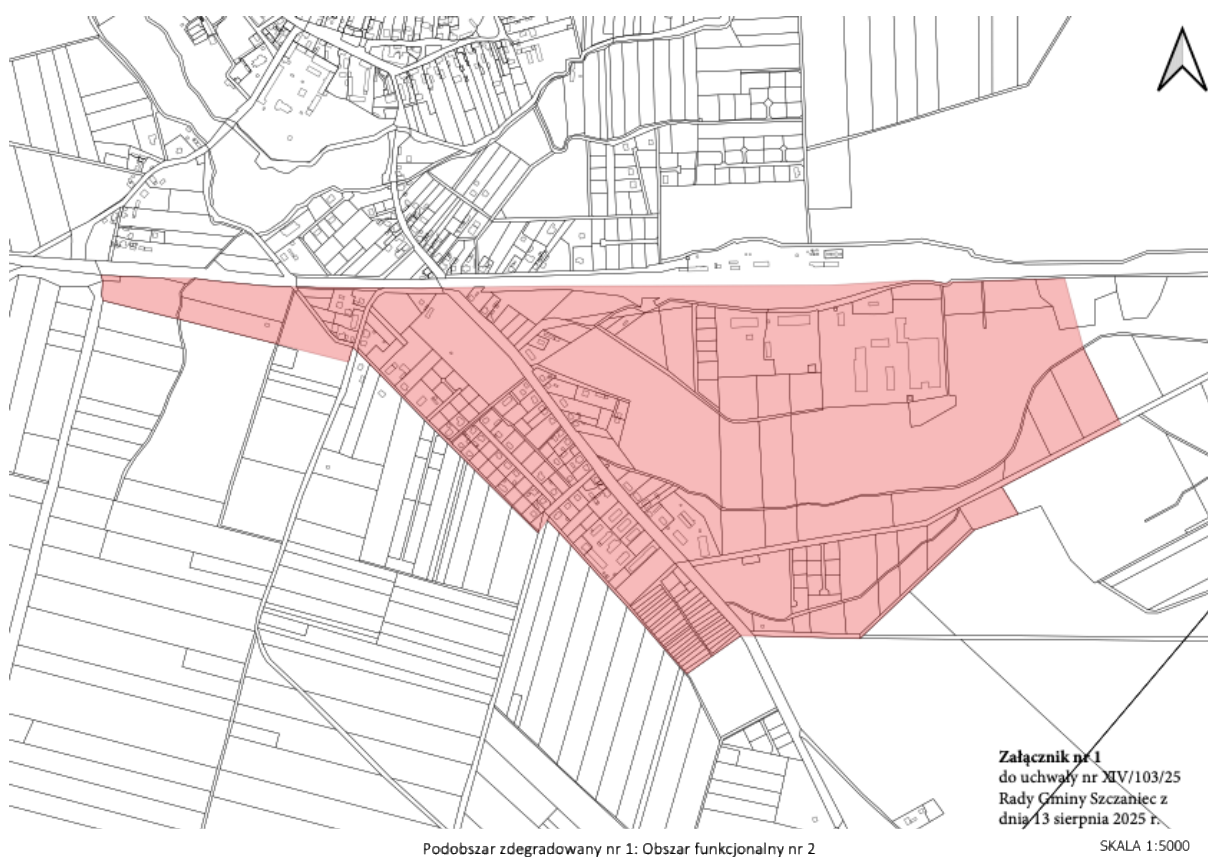
Tabela 32.Charakterystyka obszaru rewitalizacji w gminie Szczaniec

	Obszar zdegradowany: - Podobszar zdegradowany nr 1: Obszar funkcjonalny nr 2 (Szczaniec / Południe) - 1 563,72 ha - Podobszar zdegradowany 2: Obszar funkcjonalny nr 9 (Smardzewo) - 1 400,78 ha)	Obszar rewitalizacji: - Podobszar rewitalizacji nr 1: Obszar funkcjonalny nr 2 (Szczaniec/południe) 1 563,72 ha, - Podobszar rewitalizacji 2: część Obszaru funkcjonalnego nr 9 (Smardzewo - granice z godnie z mapą) 57,60 ha	Gmina	Uwagi
Powierzchnia (ha)	2 964,49	1 621,32	11 290,00	-
Ludność	1 034	1 034	3 631	-
Obszar zdegradowany w stosunku do powierzchni całej Gminy (%)	26,26%			-
Obszar rewitalizacji w stosunku do powierzchni całej Gminy (%)	14,36%			Limit ustawowy: 20%
Liczba ludności - obszar zdegradowany w	28,48%			-

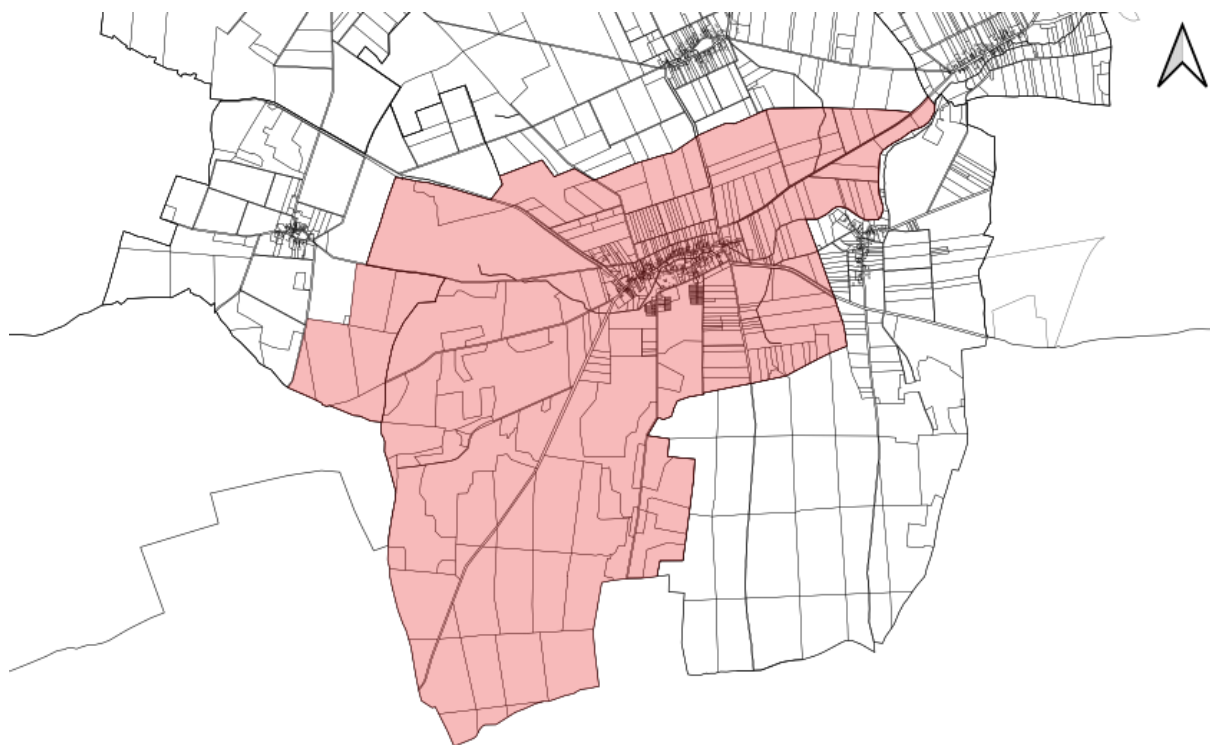
stosunku do powierzchni całej Gminy (%)		
Liczba ludności - obszar rewitalizacji w stosunku do ludności całej Gminy (%)	28,48%	Limit ustawowy: 30%

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 10. Mapy gminy z zaznaczonym obszarem zdegradowanym oraz obszarem rewitalizacji.

Podobszar zdegradowany nr 2: Obszar funkcjonalny nr 9

Załącznik nr 2
do uchwały nr XIV/103/25
Rady Gminy Szczaniec z
dnia 13 sierpnia 2025 r.
SKALA 1:5000

Podobszar rewitalizacji nr 2: Obszar funkcjonalny nr 9

Załącznik nr 4
do uchwały nr XIV/103/25
Rady Gminy Szczaniec z
dnia 13 sierpnia 2025 r.
SKALA 1:5000

Źródło: Opracowanie własne.

Obszar rewitalizacji w gminie Szczaniec to:

- 1 Obszar 2: Miejscowość Szczaniec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E.

UZASADNIENIE WYBORU

Wybór tego obszaru rewitalizacji wynika z występowania licznych zjawisk kryzysowych, które zostały potwierdzone zarówno w danych statystycznych, jak i w analizach jakościowych. Obszar centralny Szczania (obejmujący m.in. ul. Lipową, Świerkową, Azaliową, Konwaliową, Słoneczną) cechuje się ponadprzeciętnym nagromadzeniem negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych, technicznych i środowiskowych.

- **W zakresie relacji społecznych:**

Wysoki odsetek osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i korzystających z pomocy społecznej; Niewystarczające formy aktywizacji społecznej – brak centrum integracji, klubu młodzieżowego, ograniczona liczba inicjatyw kulturalnych; Zdiagnozowane zjawiska uzależnień – alkoholizm, bierna postawa części mieszkańców wobec życia społecznego; Niski poziom zaangażowania w sprawy publiczne – mała frekwencja w konsultacjach i inicjatywach obywatelskich; Problemy dzieci i młodzieży z dostępem do zajęć rozwijających kompetencje – brak świetlicy środowiskowej, ograniczone zajęcia pozalekcyjne; Ograniczony dostęp do usług opiekuńczych i zdrowotnych dla osób starszych.

- **W zakresie kwestii gospodarczych:**

Brak lokalnych inwestorów i niska atrakcyjność terenów pod działalność gospodarczą w szczególności w południowej części miejscowości; Ograniczone możliwości zarobkowe mieszkańców – dominacja niskopłatnych zawodów usługowych i rolniczych; Brak wsparcia dla mikroprzedsiębiorczości – brak inkubatora, przestrzeni coworkingowej, brak programów wsparcia; Niska aktywność zawodowa mieszkańców – duża część mieszkańców w wieku produkcyjnym pozostaje poza rynkiem pracy.

- **W zakresie przestrzenno-funkcjonalnym:**

Zły stan infrastruktury technicznej: nawierzchnie ulic wymagają pilnej modernizacji; Zdegradowana przestrzeń publiczna – brak estetyki, zniszczone chodniki, brak zieleni urządzonej; Brak miejsc do integracji i rekreacji – plac zabaw w złym stanie, brak parku gminnego; Tereny po byłym PGR zaniedbane, z porzuconymi budynkami i brakiem planu zagospodarowania.

- **W zakresie środowiska przyrodniczego:**

Problem emisji zanieczyszczeń w okresie grzewczym – spalanie odpadów i nieodpowiednich paliw; Brak działań retencyjnych – lokalne podtopienia po intensywnych opadach; Nieuporządkowane tereny zielone, brak nowoczesnych rozwiązań proekologicznych – np. nasadzeń, łąk kwietnych, punktów segregacji odpadów; Problem dzikich wysypisk na obrzeżach miejscowości.

- 2 Obszar 9: Miejscowość Smardzewo - obszary pełnią funkcję mieszkalną. Charakteryzują się zabudową wiejską z kilkoma obiektami użyteczności publicznej. Przewaga zabudowy jednorodzinnej.

UZASADNIENIE WYBORU

Miejscowość Smardzewo została wytypowana do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi ze względu na skoncentrowanie negatywnych zjawisk społecznych, ekonomicznych i przestrzennych, przy jednoczesnym dużym potencjale rozwojowym.

- **W zakresie relacji społecznych:**

Wysoki udział osób starszych – potrzeba rozwoju usług opiekuńczych, aktywizacyjnych i integracyjnych; Brak oferty kulturalnej i społecznej dla młodzieży – brak świetlicy, miejsca spotkań, zajęć pozalekcyjnych; Ograniczone możliwości integracji międzypokoleniowej; Niska partycypacja mieszkańców w życiu społecznym i publicznym – poczucie marginalizacji i wykluczenia; Wskazywane przez mieszkańców problemy społeczne – alkoholizm, wycofanie społeczne, brak inicjatyw lokalnych.

- **W zakresie kwestii gospodarczych:**

Ograniczony dostęp do miejsc pracy w bliskiej odległości – brak połączeń komunikacyjnych z większymi ośrodkami zatrudnienia; Brak przedsiębiorstw usługowych i handlowych na miejscu – konieczność dojazdów; Brak lokalnych inicjatyw wspierających rozwój przedsiębiorczości wiejskiej (rolnictwo, przetwórstwo, agroturystyka); Teren wokół budynku szkoły wymaga lepszego zagospodarowania.

- **W zakresie przestrzenno-funkcjonalnym:**

Zły stan nawierzchni dróg gminnych i wewnętrznych; Brak chodników i oświetlenia w części miejscowości, co wpływa na bezpieczeństwo pieszych, zwłaszcza dzieci; Zaniedbana przestrzeń publiczna – brak zadbanej placów, skwerów, uporządkowanej zieleni; Teren placu zabaw zdegradowany, bez infrastruktury towarzyszącej (ławki, kosze, zieleń).

- **W zakresie środowiska przyrodniczego:**

Problemy z gospodarką wodno-ściekową; Występowanie dzikich wysypisk w okolicznych lasach; Brak działań proekologicznych i edukacyjnych – mieszkańcy zgłaszają potrzebę większej świadomości ekologicznej; Niedostateczne utrzymanie terenów zielonych – braki w regularnym koszeniu i pielęgnacji.

Wyznaczenie wyżej opisanych obszarów jako terenów objętych procesem rewitalizacji odpowiada założeniom dotyczącym wyznaczania obszaru rewitalizacji. W szczególności założeniom dotyczącym koncentracji wsparcia. Podyktowane jest to również koniecznością maksymalizacji planowanych efektów w związku z niewystarczającą ilością środków na realizację wszystkich potrzeb. Koncentracja działań przestrzennie pozwoli na kontynuację rozpoczętych działań, co zapewni osiągnięcie właściwych efektów rewitalizacyjnych.

W obszarze rewitalizowanym planowane są do realizacji działania infrastrukturalne służące kompleksowemu rozwiązaniu problemów tych części Gminy Szczaniec. Powstała infrastruktura będzie służyła przeprowadzeniu projektów „miękkich” mających na celu niwelowanie największych problemów społecznych obszaru związanych z aktywizacją społeczno-gospodarczą, podniesieniem jakości życia lokalnych społeczności oraz jakości i dostępności usług społecznych. Projekty „miękkie” będą skierowane do wszystkich osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu obszaru.

Przewidziane do realizacji na obszarze rewitalizowanym działania obejmują zatem aspekt społeczny, a ponadto będą dotyczyć kwestii gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Inwestycje prowadzone będą w całości na obszarze rewitalizowanym, a tym samym zdegradowanym, który charakteryzuje się skupieniem dużej liczby niekorzystnych zjawisk świadczących o sytuacji kryzysowej na wyznaczonym obszarze.

6. Wizja stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji)

W oparciu o zdiagnozowane problemy wg wskazanych metod delimitacji wyznaczono obszar zdegradowany, który w szczególności powinien być objęty działaniami rewitalizacyjnymi. Obszar ten wyznaczono w oparciu o zdiagnozowane problemy natury społecznej, infrastrukturalno-gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej – w jego skład jak wyżej wskazano wchodzi następujący obszar zdegradowany:

- **OBSZAR 2 - Miejscowość Szczaniec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna,**

Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E.

- **OBSZAR 9 - Obszar miejscowości Smardzewo wydzielony z obszaru zdegradowanego zgodnie z granicami określonymi na mapie dla podobszaru rewitalizacji nr 2,**

Gmina Szczaniec WIZJA obszarów po rewitalizacji

Gmina Szczaniec to miejsce przyjazne mieszkańcom – społeczność lokalna funkcjonuje w bezpiecznym, estetycznym i dobrze zorganizowanym otoczeniu, gdzie życie codzienne jest komfortowe, a lokalne potrzeby społeczno-gospodarcze są skutecznie zaspokajane. Obszary objęte rewitalizacją – w miejscowościach Szczaniec oraz Smardzewo – przeszły znaczącą transformację. Niekorzystne wskaźniki społeczne, gospodarcze i przestrzenne, które wcześniej klasyfikowały te miejsca jako zdegradowane, uległy zdecydowanej poprawie. Rewitalizacja przyczyniła się do zahamowania negatywnych trendów demograficznych i społecznych, a także umożliwiła stworzenie warunków dla rozwoju lokalnych inicjatyw.

Zmodernizowana przestrzeń publiczna w Szczañcu, w tym odnowione drogi, chodniki oraz oświetlenie uliczne, tworzy bezpieczne i estetyczne otoczenie sprzyjające integracji społecznej. Zagospodarowanie terenów po byłym PGR oraz poprawa stanu technicznego budynków użyteczności publicznej pozytywnie wpłynęły na wizerunek miejscowości. Mieszkańcy zyskali dostęp do nowych miejsc rekreacji, takich jak place zabaw, boiska sportowe, zieleń urządzone i miejsca spotkań (integracja przez sport). Świetlica wiejska i przestrzeń wspólna pełnią funkcje integracyjne i edukacyjne, a utworzenie Centrum Aktywności Lokalnej wzmocniło fundament współpracy mieszkańców.

W Smardzewie, uporządkowanie przestrzeni wokół budynku szkoły, rewitalizacja placu zabaw oraz modernizacja dróg i chodników przyczyniły się do odbudowy więzi społecznych i poprawy jakości życia. Stworzenie miejsca spotkań dla seniorów i rodzin z dziećmi zwiększyło aktywność mieszkańców i poprawiło ich dobrostan. Rewitalizacja umożliwiła lokalnej społeczności lepsze wykorzystanie istniejącego potencjału, m.in. poprzez organizację wydarzeń kulturalnych i działań aktywizujących.

Obszary wcześniej zidentyfikowane jako problemowe w zakresie integracji społecznej, opieki nad osobami starszymi czy aktywności młodzieży, dzięki wdrożeniu działań rewitalizacyjnych, stały się przestrzeniami wspierającymi rozwój każdej grupy wiekowej. Dzieci i młodzież uczestniczą w pozalekcyjnych zajęciach rozwijających kompetencje społeczne i cyfrowe. Osoby starsze aktywnie uczestniczą w programach zdrowotnych i integracyjnych realizowanych przy współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi.

Zredukowano obszary wykluczenia komunikacyjnego – zapewniono transport dla dzieci i seniorów, a przywrócenie i modernizacja lokalnych tras przyczyniło się do większej mobilności mieszkańców. Rozwój ścieżek rowerowych i miejsc rekreacyjnych umożliwił mieszkańcom i odwiedzającym korzystanie z uroków lokalnej przyrody i sprzyjał zdrowemu trybowi życia.

Lokalne organizacje społeczne i mieszkańcy, wspierani przez gminę, rozwinęli kompetencje w zakresie organizacji życia publicznego, co przełożyło się na większą liczbę oddolnych inicjatyw. Dzięki temu poprawiła się spójność społeczna i poczucie wspólnoty. Rewitalizacja stała się impulsem do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości – powstały nowe mikroprzedsiębiorstwa, a zmodernizowana przestrzeń zachęcała inwestorów do lokowania działalności na terenie gminy.

Gmina Szczaniec systematycznie inwestuje w efektywność energetyczną budynków, rozwój OZE oraz działania na rzecz czystego powietrza. Termomodernizacja budynków, rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz ograniczenie emisji niskiej poprawiły jakość środowiska i estetykę przestrzeni.

Dzięki rewitalizacji, mieszkańcy gminy czują się odpowiedzialni za swoje otoczenie – potrafią współdziałać, wspólnie rozwiązywać problemy i inicjować nowe przedsięwzięcia. Wizja wspólnoty opartej na dobrosąsiedzkich relacjach, zrównoważonym rozwoju i dbałości o lokalne dziedzictwo stała się rzeczywistością.

Obszary objęte rewitalizacją w Gminie Szczaniec są dziś przykładem skutecznej polityki lokalnej – to miejsca, w których mieszkańcy chcą żyć, pracować i rozwijać się. Poprawa jakości życia, wzmocnienie lokalnych więzi i zapewnienie infrastruktury wspierającej aktywność społeczną i gospodarczą, stanowią podstawę trwałego rozwoju gminy w kolejnych latach.

7. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk.

Program Rewitalizacji zbudowany został w oparciu o hierarchiczną strukturę celów, w tym celu strategicznego, celów głównych, podlegających im celów szczegółowych oraz kierunków działań rewitalizacyjnych. Cel strategiczny oraz cele główne nawiązują bezpośrednio do wizji obszaru rewitalizacji, stanowiąc jej rozwinięcie. Hierarchiczna struktura celów porządkuje sposób działań związanych z rewitalizacją, wskazując poszczególnym kierunkom działań ich nadrzędny cel.

Na podstawie przeprowadzonej w poprzednich rozdziałach diagnozie czynników i zjawisk kryzysowych w tym sformułowanych na jej podstawie drzewie problemów zdefiniowano pożądaną listę celów projektu, którą przedstawiono w formie rozbudowanego diagramu logicznych powiązań między nimi – „drzewo celów” – graf poniżej. Przedstawione poniżej drzewo celów obrazuje zależności między celem strategicznym, celami głównymi oraz szczegółowymi, a środkami do ich osiągnięcia.

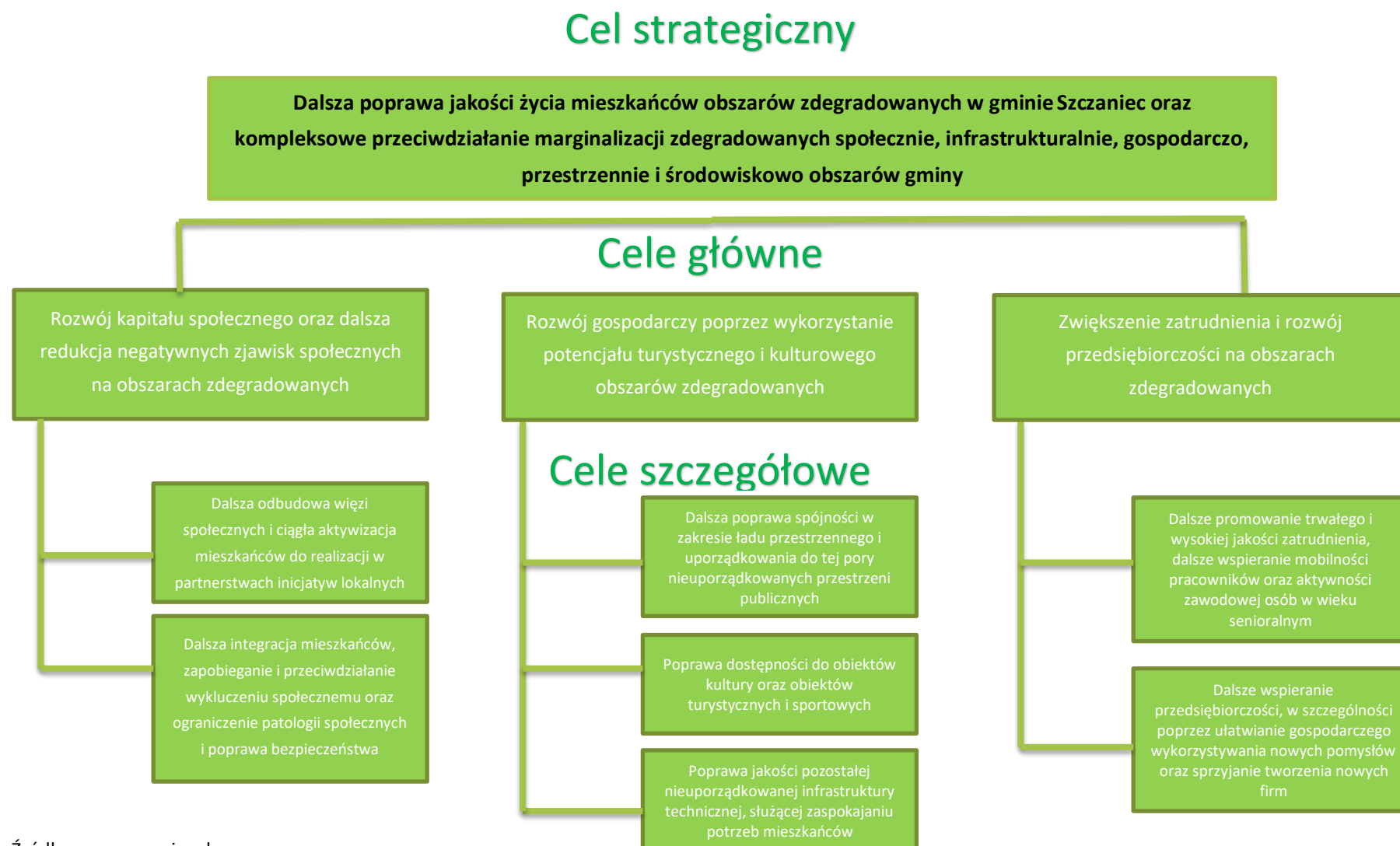
Strategicznym celem rewitalizacji gminy Szczaniec jest „Dalsza poprawa jakości życia mieszkańców obszarów zdegradowanych w gminie Szczaniec oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanych społecznie, infrastrukturalnie, gospodarczo, przestrzennie i środowiskowo obszarów gminy”. Do celów głównych, ściśle powiązanych z celem strategicznym należą:

1. Rozwój kapitału społecznego oraz dalsza redukcja negatywnych zjawisk społecznych na obszarach zdegradowanych,
2. Rozwój gospodarczy poprzez wykorzystanie potencjału turystycznego i kulturowego obszarów zdegradowanych,
3. Zwiększenie zatrudnienia i rozwój przedsiębiorczości na obszarach zdegradowanych.

Cele główne realizuje katalog celów szczegółowych zdefiniowanych jako:

1. Dalsza odbudowa więzi społecznych i ciągła aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych,
2. Dalsza integracja mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie patologii społecznych i poprawa bezpieczeństwa,
3. Poprawa dostępności do obiektów kultury oraz obiektów turystycznych i sportowych,
4. Dalsza poprawa spójności w zakresie ładu przestrzennego i uporządkowania do tej pory nieuporządkowanych przestrzeni publicznych,
5. Poprawa jakości pozostałej nieuporządkowanej infrastruktury technicznej, służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców,
6. Dalsze wspieranie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzenia nowych firm,
7. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia, dalsze wspieranie mobilności pracowników oraz aktywności zawodowej osób w wieku senioralnym.

Tabela 33 Cele programu rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne

W poniższym opracowaniu szczegółowo w odniesieniu do zdefiniowanych celów szczegółowych programu, opisano konkretne problemy społeczności lokalnej, które zostaną rozwiązane w wyniku działań rewitalizacyjnych. Ponadto, pod każdym opisem jakościowym negatywnych zjawisk, wskazano kierunki działań odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym.

Cel szczegółowy nr 1 - Dalsza odbudowa więzi społecznych i ciągła aktywizacja mieszkańców do realizacji w partnerstwach inicjatyw lokalnych

oraz

Cel szczegółowy nr 2 - Dalsza integracja mieszkańców, zapobieganie i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz ograniczenie patologii społecznych i poprawa bezpieczeństwa

Jak wykazała przeprowadzona diagnoza – **OBSZAR 2: Obszar funkcjonalny nr 2: Miejscowość Szczaniec** - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E, pomimo wcześniejszych działań rewitalizacyjnych (takich jak modernizacja niektórych budynków komunalnych, poprawa małej infrastruktury, renowacja chodników, nasadzenia zieleni, animacje społeczne dla dzieci, dorosłych i seniorów) — obszar ten nadal skoncentrowany jest najsilniej wokół negatywnych zjawisk społecznych w gminie.

Nadal występują tu silne problemy społeczne, ekonomiczne, demograficzne i przestrzenne, które manifestują się jako: wysoka liczba osób korzystających z pomocy społecznej i zagrożonych ubóstwem, niedostateczna aktywność zawodowa, przewaga populacji w wieku poprodukcyjnym, niski poziom integracji społecznej, występowanie zjawisk uzależnień i niewystarczająca liczba usług wsparcia. Osoby niepełnosprawne i z ograniczeniami społecznymi stanowią znaczący udział populacji, a dzieci i młodzież — ze względu na niedostatek wsparcia edukacyjnego i brak rozbudowanej oferty aktywizacyjnej — są szczególnie narażone na zagrożenia takie jak bierna postawa, trudności adaptacyjne i marginalizacja.

OBSZAR 9: Smardzewo (wyznaczony jako wiejska osada funkcjonalna, obejmująca teren miejscowości Smardzewo — tu również występują intensywne potrzeby rewitalizacji).

Pomimo podejmowanych działań technicznych (m.in. częściowej modernizacji sieci kanalizacyjnej, prac drogowych) obszar pozostaje miejscem wymagającym wszechstronnych działań rewitalizacyjnych. Występują tu wyzwania w zakresie sfery społecznej i przestrzenno-funkcjonalnej, a ich skala pozostaje najwyższa w porównaniu do innych sołectw gminy — zwłaszcza w niedostatecznej dostępności infrastruktury społecznej, braku przestrzeni

integracyjnych, ograniczonej mobilności oraz barierach w zakresie rozwoju lokalnego kapitału społecznego.

W związku z powyższym jest silna potrzeba aktywizacji społecznej mieszkańców obu obszarów poprzez podjęcie skoordynowanych działań na rzecz integracji społecznej, które umożliwią zmianę dotychczasowego stylu życia społeczności zagrożonych wykluczeniem. Istotne jest wsparcie rodzin — by zapobiegać mechanizmom dziedziczenia biedy i przemocy — poprzez działania terapeutyczne, socjalne, edukacyjne, psychologiczne i psychospołeczne.

Wszystkie przedsięwzięcia powinny opierać się na szeroko pojętej pracy socjalnej – zindywidualizowanej diagnozie potrzeb, współpracy z rodziną i instytucjami lokalnymi, udzielaniu konkretnych form wsparcia (opieka, poradnictwo, warsztaty, pomoc materialna) oraz stałej ewaluacji efektywności podejmowanych działań. Rozwój tych społeczności powinien również odbywać się przez tworzenie przestrzeni i możliwości udziału w zajęciach integracyjnych, kulturalnych, edukacyjnych i sportowych — co znacznie wpłynie na odbudowę kapitału społecznego i odbudowę lokalnego zaangażowania.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- budowa infrastruktury aktywizacji mieszkańców poprzez sport
- przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej
- aktywizacja społeczna i integracja osób oraz rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie
- wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – Spółdzielnia Socjalna
- aktywizacja gospodarcza mieszkańców - Program Aktywizacji Gospodarczej
- działania zwiększające poziom integracji i poczucia lokalnej tożsamości - Program Aktywności Lokalnej
- działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji oraz zwiększające poziom integracji i poczucia lokalnej tożsamości

Cel szczegółowy nr 3 Dalsza poprawa spójności w zakresie ładu przestrzennego i uporządkowania do tej pory nieuporządkowanych przestrzeni publicznych

Od lat prowadzona polityka wewnętrzna Gminy Szczaniec wskazuje, iż **południowa część miejscowości Szczaniec** jest kluczowym obszarem wpływającym na postrzeganie przestrzennego ładu gminy oraz jej atrakcyjność jako całości. Z tego względu działania władz samorządowych – zarówno Rady Gminy, jak i Wójta – powinny koncentrować się na wzmocnieniu funkcji społeczno-integracyjnej tego obszaru, poprawie estetyki przestrzeni oraz ochronie spójności lokalnej wspólnoty mieszkańców. To tutaj należy lokować projekty zwiększające aktywność społeczną, wpływające pozytywnie na jakość życia oraz podnoszące atrakcyjność Gminy Szczaniec jako miejsca przyjaznego mieszkańcom i gościom.

Obszar ten, z uwagi na charakter zabudowy (w dużej mierze zwartej), cierpi na deficyt ogólnodostępnych terenów zielonych, placów i otwartych przestrzeni publicznych. Z tego względu kluczowe jest racjonalne zagospodarowanie dostępnej przestrzeni tak, aby tworzyła ona spójną i funkcjonalną całość, odpowiadającą na potrzeby mieszkańców. Niezagospodarowane obecnie podwórka, skwery i okolice zabudowy mieszkalnej mogą i powinny pełnić funkcje wielozadaniowe – jako przestrzenie spotkań, rekreacji, działań kulturalnych, integracji sąsiedzkiej i wspólnych inicjatyw.

Podobnie **miejscowość Smardzewo** – ze względu na swoją strukturę osadniczą oraz funkcję mieszkalną – stanowi przestrzeń, w której działania rewitalizacyjne mają szczególne znaczenie dla jakości życia mieszkańców oraz dla zachowania ciągłości i spójności lokalnej społeczności. Brak zorganizowanych przestrzeni publicznych, ograniczony dostęp do placówek integracyjnych (świetlica, klub seniora, przestrzeń dla młodzieży), a także nieestetyczne otoczenie niektórych budynków i placów – wymagają pilnej interwencji. Potrzebne są inwestycje ukierunkowane na modernizację lokalnej infrastruktury społecznej, jak również stworzenie wielofunkcyjnych, bezpiecznych i estetycznych przestrzeni ogólnodostępnych, które staną się impulsem do lokalnej aktywizacji i integracji.

W obydwu obszarach – zarówno w południowej części miejscowości Szczaniec, jak i w Smardzewie – kluczową rolę w nadaniu nowej jakości przestrzeni odegrają właśnie **podwórka, skwery i tereny wspólne**. Staną się one nie tylko miejscem aktywności społecznej, ale również symboliczną przestrzenią odbudowy relacji sąsiedzkich i lokalnego kapitału społecznego. Inwestycje infrastrukturalne powinny iść w parze z działaniami społecznymi – warsztatami, programami animacyjnymi, wydarzeniami lokalnymi – które wspólnie umożliwią odbudowę tożsamości społecznej, zaktywizowanie mieszkańców oraz trwałe podniesienie jakości życia lokalnych społeczności.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

Cel szczegółowy nr 4 - Poprawa dostępności do obiektów kultury oraz obiektów turystycznych i sportowych

Cel szczegółowy nr 5 - Poprawa jakości pozostałej nieuporządkowanej infrastruktury technicznej, służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców

Zasoby turystyczne, kulturowe i środowiskowe Gminy Szczaniec — takie jak liczne lasy, szlaki rowerowe, dziedzictwo związane z lokalnym pszczelarstwem (apiturystyka), zabytki sakralne oraz tradycyjne wiejskie układy przestrzenne — stanowią ważne czynniki wpływające na atrakcyjność gminy jako miejsca do życia, odwiedzin i inwestowania. Kultura, sport i dziedzictwo lokalne odgrywają w Gminie Szczaniec istotną rolę w budowaniu tożsamości społecznej, integracji mieszkańców i aktywizacji społeczno-zawodowej — szczególnie w mniejszych miejscowościach, takich jak Smardzewo czy południowa część Szcząńca.

Z tego względu przedsięwzięcia w sferze turystyki, kultury i rekreacji stanowią istotne spoiwo wzmacniające więzi społeczne i rozwój lokalnego kapitału społecznego. Wspierają one proces rewitalizacji, przyczyniając się do zwiększenia atrakcyjności przestrzeni, wzrostu zaangażowania mieszkańców oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Działania te wspierają rozwój edukacji obywatelskiej, integrację międzypokoleniową i wzmacnianie tożsamości lokalnej.

Szczególnie istotne znaczenie dla społeczności lokalnej ma planowana budowa nowego **boiska sportowego z zapleczem rekreacyjno-sanitarnym**. Obiekt ten stanie się centrum życia sportowego i społecznego, w którym swoje miejsce znajdą zarówno dzieci i młodzież, jak i seniorzy oraz organizacje społeczne. Nowoczesna infrastruktura sportowa umożliwi prowadzenie zajęć wychowania fizycznego, zawodów i treningów, ale także wydarzeń społeczno-kulturalnych, pikników i spotkań integracyjnych.

Wskazane działania powinny iść w parze z racjonalnym gospodarowaniem przestrzenią publiczną — tworzeniem bezpiecznych, estetycznych i dostępnych miejsc spotkań, rekreacji i integracji. W tym kontekście bardzo istotne będzie również odnowienie świetlic wiejskich, modernizacja placów zabaw, wyposażenie terenów przy remizach i placówkach edukacyjnych. W miejscowości Smardzewo oraz w południowej części miejscowości Szczaniec (obszar 2 i obszar 9) potrzebne są też inwestycje w przestrzeń wspólną, które posłużą aktywizacji lokalnej społeczności — w tym seniorów, osób wykluczonych, rodzin z dziećmi oraz młodzieży.

Równocześnie działania infrastrukturalne powinny objąć **poprawę jakości zdegradowanej infrastruktury technicznej**, służącej codziennemu funkcjonowaniu mieszkańców. Dotyczy to zwłaszcza modernizacji nawierzchni dróg lokalnych i chodników, rozbudowy oświetlenia ulicznego, poprawy odwodnienia dróg, uporządkowania przestrzeni wokół bloków i zabudowy komunalnej, a także uzupełnienia infrastruktury sanitarnej i kanalizacyjnej w miejscach, gdzie nadal jej brakuje. W Smardzewie oraz południowej części Szczania nadal istnieją odcinki dróg o złym stanie technicznym oraz niezagospodarowane podwórka, które mogą i powinny pełnić funkcje społeczne i rekreacyjne.

Planowane przedsięwzięcia, obejmujące zarówno sferę kultury, turystyki, sportu, jak i infrastruktury technicznej, zwiększą ogólną atrakcyjność i funkcjonalność Gminy Szczaniec. Stworzą one fundament dla rozwoju nowych inicjatyw społecznych i gospodarczych – m.in. w zakresie mikroprzedsiębiorczości, turystyki rowerowej, apiturystyki i działań edukacyjno-integracyjnych. Dzięki temu obszary objęte rewitalizacją staną się aktywną częścią lokalnego życia i będą pozytywnie wpływać na całościowy wizerunek i rozwój Gminy Szczaniec.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- budowa boiska sportowego w Szczañcu
- zagospodarowanie placu wokół szkoły w Smardzewie na potrzeby mieszkańców
- budowa budynku miejsca Spotkań Stowarzyszeń w Szczañcu
- przygotowanie i wdrożenie Programu Animacji Środowiskowej
- działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne, artystyczne i sportowe

Cel szczegółowy nr 6 - Dalsze promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia, dalsze wspieranie mobilności pracowników oraz aktywności zawodowej osób w wieku senioralnym oraz

Cel szczegółowy nr 7 - Dalsze wspieranie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzenia nowych firm

Gmina Szczaniec od lat konsekwentnie przyjmuje za priorytet zrównoważony, nowoczesny i przyjazny środowisku rozwój lokalnej gospodarki. Kluczowym celem jest nie tylko wzrost liczby miejsc pracy na terenie gminy, ale także zapewnienie mieszkańcom trwałego i stabilnego zatrudnienia, dostępnego dla różnych grup wiekowych – w tym osób starszych i pozostających poza rynkiem pracy. Szczególne znaczenie ma tu **OBSZAR 2** – południowa część miejscowości Szczaniec oraz **OBSZAR 9 – miejscowość Smardzewo**, gdzie diagnoza wykazała istotne problemy z zatrudnieniem, mobilnością i aktywizacją zawodową mieszkańców.

W obszarach tych obserwuje się niski poziom aktywności zawodowej, wysoki udział osób biernych zawodowo, a także ograniczony dostęp do miejsc pracy w najbliższym otoczeniu. Część mieszkańców, szczególnie osób starszych oraz długotrwale bezrobotnych, nie uczestniczy w rynku pracy ze względu na bariery mobilności, brak kompetencji cyfrowych lub nieadekwatne kwalifikacje. Szczególnie dotyczy to kobiet 50+ oraz osób w wieku przedemerytalnym, które często są wykluczone z rynku pracy z powodu ograniczonych kompetencji, problemów zdrowotnych lub długiej przerwy zawodowej.

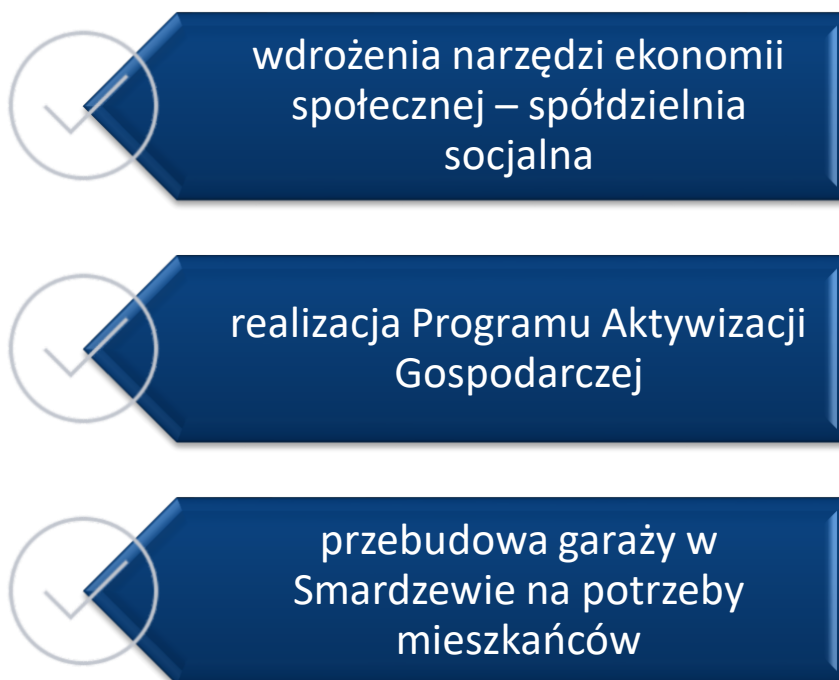
Konieczne jest zatem wdrażanie kompleksowych działań aktywizujących osoby bezrobotne i bierne zawodowo. Działania te powinny uwzględniać realne potrzeby lokalnego rynku pracy oraz kierunki rozwoju województwa lubuskiego, w szczególności inteligentne specjalizacje, takie jak: przemysł zielonych technologii, rolnictwo i przetwórstwo ekologiczne, logistyka, turystyka, ekoinnowacje. Proponowane inicjatywy to m.in. szkolenia zawodowe, kursy przekwalifikujące, programy stażowe, mentoring międzypokoleniowy oraz programy elastycznego powrotu na rynek pracy. Szczególną rolę odegrają działania realizowane lokalnie – w ramach świetlic, centrów aktywności lokalnej oraz przy wsparciu lokalnych organizacji pozarządowych i partnerstw publiczno-społecznych.

Komplementarną metodą walki z bezrobociem i bierną postawą zawodową jest **rozwój lokalnej przedsiębiorczości**. W obszarach zdegradowanych – takich jak południowa część miejscowości Szczaniec i Smardzewo – występuje niewielka liczba aktywnych działalności gospodarczych, niska skłonność do podejmowania własnej inicjatywy biznesowej, a także niewystarczająca infrastruktura wspierająca rozwój mikroprzedsiębiorstw (np. brak przestrzeni biurowej, brak wsparcia doradczego). Jednocześnie istnieje potencjał, który może zostać uwolniony poprzez działania rewitalizacyjne – w tym stworzenie miejsca sprzyjającego przedsiębiorczości społecznej, inkubatorów lokalnych inicjatyw czy warsztatów rozwoju kompetencji przedsiębiorczych.

Wspieranie gospodarczej aktywności mieszkańców powinno obejmować także działania miękkie – budowanie postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży, mentoring dla początkujących przedsiębiorców, szkolenia z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej oraz ułatwienie dostępu do mikropożyczek i instrumentów wsparcia finansowego. Szczególne znaczenie może mieć **rozwój przedsiębiorczości społecznej**, która stanowi odpowiedź na potrzeby osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i może zapewnić zarówno zatrudnienie, jak i integrację lokalną.

W perspektywie długofalowej działania rewitalizacyjne powinny wspierać rozwój gospodarczy oparty na lokalnym potencjale – np. turystyce pszczelarskiej, zielonych technologiach, usługach opiekuńczych i edukacyjnych – przy jednoczesnym budowaniu gospodarki inkluzywnej i otwartej na wszystkich mieszkańców. Dzięki tym działaniom możliwe będzie nie tylko zwiększenie liczby lokalnych miejsc pracy, ale również budowanie trwałych podstaw dla rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Szczaniec.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

8. Lista planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Obszary zdegradowane jakie zostały wyłonione w toku diagnozy, zostaną także w obecnej perspektywie poddane kolejnym działaniom rewitalizacyjnym, które są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy o charakterze społecznym, gospodarczym, przestrzennym, technicznym, przestrzenno-funkcjonalnym i środowiskowym.

Obszary te pokrywają się z granicami obszaru zdegradowanego, które stanowią część Gminy, poddawanej działaniom rewitalizacyjnym już od lat. Działania te odnosiły się przede wszystkim do działań miękkich, związanych z aktywizacją mieszkańców zagrożonych wkluczeniem, na obszarze gminy, ale związane też były z działaniami rozwojowymi w zakresie gospodarczym, co wiązało się z poprawą infrastruktury („Budowa ścieżki rowerowej na odcinku Świebodzin – Szczaniec”), jak również z działaniami poprawiającymi efektywność energetyczną i edukacyjną (poprawiano na bieżąco efektywność energetyczną budynków szkolnych i obiektów kultury) oraz rozwojem infrastruktury gospodarczej (zrealizowano kilka projektu infrastrukturalnych przez podmioty gospodarcze, dzięki czemu poprawie ulegał lokalny rynek pracy. Poprawie też ulegał aspekt środowiskowy – w części uporządkowano gospodarkę wodno-ściekową (min. realizowano projekty w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej i wodociągowej).

Działania te jednakże nie były zintegrowane wokół programu rewitalizacji. Związane były z realizacją strategii rozwoju gminy, mającej na celu ogólny rozwój gminy, w tym również poprawę aspektów społecznych, infrastrukturalno-gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych i środowiskowych. Przez cały też czas realizowana jest praca ze społecznością lokalną, co odbywa się za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej.

Jednakże pomimo podejmowanych działań cały czas diagnozuje się obszar zdegradowany na terenie Gminy, znajdujący się w sytuacji kryzysowej. Dlatego też konieczne jest podejmowanie dalszych działań inwestycyjnych, poprawiających sytuację w zakresie przestrzenno-funkcjonalnym, infrastrukturalno-gospodarczym i środowiskowym, jak również kompleksowe inicjatywy rewitalizacyjne o charakterze miękkim, wpływającym na poprawę sytuacji kryzysowej w sferze społecznej.

W chwili obecnej rozpoczęto prace nad rewitalizacją, w ramach której działania będą zorganizowane wokół problemów i celów wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Gmina jest i władze gminy są zdeterminowane aby ten długofalowy proces zakończyć pełnym sukcesem. Bardzo istotnym elementem w zakresie planowanych do realizacji inicjatyw rewitalizacyjnych jest podejmowanie takich działań, aby lokalna społeczność stała się częścią tego procesu, nie tylko jako przedmiot tych działań, ale przede wszystkim jako podmiot, współdecydujący o kształcie strategii wychodzenia z kryzysu. Temu też służą działania, które są podejmowane przez gminę, w tym przede wszystkim przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji.

Planowane przedsięwzięcia zostały wypracowane wspólnie w ramach realizowanych działań partycypacyjnych. Ustalono, że należy czym prędzej podjąć skonsolidowane działania w obszarze rewitalizacji. Istnieje pilna potrzeba nadania dynamiki rozwojowej temu obszarowi, co musi odbywać się na drodze kontynuacji procesów modernizacyjnych, rozpoczętych w poprzednich okresach. Co związane jest z przywróceniem dawnych funkcji, jak również nadaniu nowych tym obszarom, co bezpośrednio wiąże się z realizacją całej serii inicjatyw, oddziałujących zarówno na sferę urbanistyczną, jak również na tkankę społeczną. Planowane działania są komplementarne względem siebie i łącznie będą stanowić dla tego obszaru intensywne bodźce

rozwojowe. Realizowane w sposób kompleksowy pozwolą na nadanie dynamiki rozwojowej temu obszarowi w kierunku wyjścia ze stanu kryzysowego dla poszczególnych obszarów problemowych.

Zatem **przewidziane w ramach programu rewitalizacji działania obejmują aspekt społeczny (warunek konieczny) oraz przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i gospodarczy (przedstawiony łącznie jako infrastrukturalno-gospodarczy) oraz środowiskowy. W tych sferach zdiagnozowano sytuację problemową, której planowane działania mają przeciwdziałać. Oczekiwane efekty zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych są wzajemnie powiązane i skutkują w związku z tym poprawą sytuacji kryzysowej obszaru zdegradowanego w każdej ze sfer.**

Przewidziane działania mają więc charakter kompleksowy, są skoncentrowane – działania rewitalizacyjne skupione są na obszarach rewitalizacji, które są obszarami zdegradowanymi, dotkniętymi największą koncentracją problemów i negatywnych zjawisk.

Poniżej przedstawiamy planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne podstawowe, bez których wizja rewitalizacji obszarów zdegradowanych nie ma szans na realizację.

Wykaz przedsięwzięć podstawowych:

1. Przygotowanie i wdrożenie Programu Animacji Środowiskowej.
2. Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna.
3. Aktywizacja społeczna mieszkańców gminy.
4. Realizacja programu aktywizacji gospodarczej.
5. Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL).
6. Budowa i przebudowa infrastruktury publicznej w Szcząncu na potrzeby mieszkańców.
7. Budowa i przebudowa infrastruktury publicznej w Smardzewie na potrzeby mieszkańców.

Szczegóły przedstawiamy poniżej w kartach poszczególnych przedsięwzięć.

Tabela 34 Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej
Charakter/rodzaj działania	Działanie organizacyjno-administracyjne / średnionakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Centrum Kultury i Biblioteki, Gmina Szczaniec (partnerzy do realizacji projektu)
Pozostali interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku uruchomienia animacji środowiskowej osoby zagrożone wykluczeniem zyskują możliwość integracji i aktywizacji społecznej i gospodarczej, pozwoli to na zmniejszenie liczby problemów społecznych i na poprawę sytuacji osób, znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Osoby te, dzięki działaniom animatora zwiększą swoją zdolność do integracji, uwierzą w siebie i poprawią swoje kompetencje interpersonalne

	Lokalni przedsiębiorcy – dzięki animacji środowiskowej i możliwości aktywizacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem, poprawi się jakość Kapitału Ludzkiego, poszukującego pracy. Animatorzy zmotywują mieszkańców, dotkniętych sytuacją kryzysową do pracy nad sobą, w związku z czym wzrosną kompetencje interpersonalne i zawodowe tych osób. Dzięki czemu będzie się również rozwijał lokalny rynek pracy. Lokalni przedsiębiorcy wiedząc, że osoby zagrożone wykluczeniem brały udział w działaniach animacyjnych, zwiększą swoje zaufanie do tych osób, co generalnie wpływa na poprawę lokalnego rynku pracy
Zakres realizowanego zadania	Działanie zakłada zaangażowanie w realizację organizacji pozarządowej, która zostanie wyłoniona w konkursie ofert, w ramach współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi. Zadanie zakłada uruchomienie konkursu w ramach dotacji z Gminy na działania w Obszarze Pomocy Społecznej – wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, na działania animacyjne, w tym animację dzieci i młodzieży (w okresie wakacyjnym szczególnie). W tym celu Gmina uwzględni taki konkurs w Programie Współpracy z NGO (co będzie bezpośrednio odnosić się do działań rewitalizacyjnych na obszarze zdegradowanym). Celem wzmocnienia oddziaływania w ramach konkursu byłaby dodatkowa punktacja za działania dodatkowe – odnoszące się do aktywizacji i integracji społeczności lokalnej, niezwiązanych bezpośrednio z Programem Animacji Środowiskowej oraz za pozyskanie dodatkowych środków na ten cel ze źródeł zewnętrznych (np. w ramach mechanizmów norweskich lub Mechanizmu Szwajcarskiego, LGD, PO FIO itp., wówczas dotacja z Gminy, stanowiłaby tylko uzupełnienie finansowania działań). Działania będą wspierane przez Centrum Kultury i Biblioteki, który wykorzysta uczestników animacji przy realizacji działań kulturalnych, w ramach działań upowszechnieniowych. Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach. Przedsięwzięcie uwzględni potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, zapewniając dostępność w następujących obszarach: - Dostępność architektoniczna: Obiekt gdzie będą realizowane działania na etapie przygotowania, jak również na etapie realizacji działań będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi (np. podjazdy, windy, odpowiednio szerokie drzwi, dostosowane toalety). - Dostosowanie przestrzeni: przestrzeń w której będą realizowane działania będzie odpowiednio dostosowana do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami (np. odpowiednie oświetlenie, oznakowanie, przestrzeń manewrowa dla wózków inwalidzkich). - Dostępność informacyjno-komunikacyjna: wszystkie materiały informacyjne dotyczące działań (np. ulotki, plakaty, informacje online) będą dostępne w formatach alternatywnych (np. wersja łatwa do czytania) - Komunikacja: osoby realizujące działania animacyjne będą przeszkoleni w zakresie komunikacji z osobami z różnymi niepełnosprawnościami (np. osoby niesłyszące, niewidome, z niepełnosprawnością intelektualną). - Dostępność cyfrowa: strona internetowa dla przedsięwzięcia oraz wszelkie materiały online są zgodne z WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość nawigacji za pomocą klawiatury, odpowiedni kontrast, alternatywne opisy obrazów). - Dostępność proceduralna: Indywidualne podejście: Zapewnienie, że osoby prowadzące działania animacyjne będą gotowi dostosować swoje metody pracy do indywidualnych potrzeb każdej osoby, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. - Elastyczność: Zapewnienie elastyczności w zakresie organizacji konkretnych działań animacyjnych, tak aby uwzględnić potrzeby osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość zmiany terminu, miejsca, dostosowanie czasu trwania).
Miejsce przeprowadzenia projektu	• Podobszar rewitalizacji nr 1: Obszar funkcjonalny nr 2: Miejscowość Szczaniec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E. • Podobszar rewitalizacji nr 2: Obszar funkcjonalny nr 9: Obszar miejscowości Smardzewo wydzielony z obszaru zdegradowanego zgodnie z granicami określonymi na mapie dla podobszaru rewitalizacji nr 2

Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje następujące problemy: - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem będą mieli okazję się zaktywizować i zintegrować ze społecznością lokalną, działanie wspomaga również te osoby w ich reintegracji zawodowej, dzięki poprawie kondycji psychofizycznej oraz kompetencji interpersonalnych; zadanie poprzez oddziaływanie na dzieci i młodzież pozwoli również na zagospodarowanie aktywności młodych mieszkańców na rzecz społeczności lokalnej poprawiając ich poziom integracji i kompetencji interpersonalnych oraz kanalizując energię na rzecz działalności społecznie użytecznej. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – projekt zapewnia wykorzystanie na cele społeczne istniejącej infrastruktury technicznej. Działanie zwiększa dostęp mieszkańców obszaru zdegradowanego do usług o charakterze społecznym i edukacyjnym. Działanie przyczyni się zatem do rozwoju istniejącej infrastruktury społecznej w sensie instytucjonalnym, zapewniając dostęp do animatora środowiskowego.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdej z inwestycji, przez pracowników Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji) - przygotowanie i wdrożenie Programu Animacji Środowiskowej – 1 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu, program i raport z jego wdrożenia) - utworzenie funkcji Animatora Środowiskowego i powierzenie zadania wykwalifikowanej osobie – 1 szt. (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej o wdrożeniu programu, wizja lokalna pracowników Zespołu ds. Rewitalizacji) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba działań/inicjatyw podejmowanych w ramach animacji środowiskowej – co najmniej 6 szt./ rok (źródło informacji: sprawozdania NGO z realizacji działalności podmiotu; dokumentacja fotograficzna, raport z wizji lokalnej Biura Rewitalizacji, roczny raport z realizacji współpracy JST z NGO) - uczestnicy działań animacyjnych – min. 30 os. (źródło informacji: sprawozdanie z działań NGO/Animatora środowiskowego, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników, roczny raport ze współpracy JST z NGO) - liczba osób, które dzięki działaniom poprawiły kompetencje interpersonalne, kondycję psycho-fizyczną, w wyniku czego zwiększyły swoje szanse na rynku pracy: min. 15 os. (źródło informacji: raport z realizacji działań NGO/Animatora środowiskowego, w tym wyniki ankietyzacji uczestników działań – testy kompetencji i ankiety ex Ante i ex Post, raport z przeprowadzonego badania)
Okres realizacji	2026-2030
Szacunkowa wartość projektu	100 000 zł
Przewidywane źródła finansowania	80 000,00 zł – środki w ramach FEWL 2021-2027 (EFS) 20 000,00 zł – środki z budżetu gminy, środki NGO

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 35 Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 2

Nazwa przedsięwzięcia	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna
Charakter/rodzaj działania	Działanie organizacyjno-administracyjne / średnionakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje Pozarządowe, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, OPS, Gmina Szczaniec, Powiat Świebodziński
Pozostali interesariusze działań	Mieszkańcy obszarów zdegradowanych – w wyniku uruchomienia Spółdzielni Socjalnej osoby zagrożone wykluczeniem zyskują możliwość przeszkolenia i rozpoczęcia działalności w ramach Spółdzielni Socjalnej (podmiot ekonomii społecznej). Uczestnictwo w Spółdzielni Socjalnej pozwoli na pełny udział w społeczności lokalnej i wzrost kompetencji interpersonalnych i zawodowych. Mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem zyskują bardzo ciekawy i efektywny impuls do walki ze swoją własną sytuacją kryzysową. Lokalni przedsiębiorcy – Uruchomienie Spółdzielni Socjalnej wpłynie na zaistnienie nowego podmiotu na lokalnym rynku, przez co lokalni przedsiębiorcy mogą czuć dyskomfort, i odbierać Spółdzielnię jako konkurencję, zgodnie jednakże z analizami Spółdzielni realizują najczęściej usługi, jakich nie za bardzo chcą się podjąć podmioty prywatne, w tym znaczeniu Spółdzielnia uzupełni ofertę jaka funkcjonuje na rynku i wpłynie na to, że oferta usług na lokalnym rynku będzie bardziej kompletna. Spółdzielnia jednak pozwoli na pełną reintegrację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem, co wpłynie tak czy inaczej na poprawę rynku pracy i zwiększenie podaży wartościowych pracowników
Zakres realizowanego zadania	W ramach przedmiotowego zadania zostanie wdrożone wsparcie z zakresu ekonomii społecznej, co związane będzie z pomocą przy utworzeniu przez chętne osoby zagrożone wykluczeniem spółdzielni socjalnej oraz wyszkolenie tych osób w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej oraz poprawy ich kompetencji zawodowych oraz kompetencji kluczowych, w tym interpersonalnych. Celem funkcjonowania spółdzielni będzie reintegracja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem. Prowadzenie podmiotu ekonomii społecznej będzie odbywało się w oparciu o osobistą pracę osób zatrudnionych z katalogu z ustawy o spółdzielniach. Prowadzenie działalności gospodarczej i społecznej będzie miało miejsce na rzecz środowiska lokalnego. Prowadzenie działalności społecznie użytecznej będzie miało miejsce w sferze zadań publicznych, a szczególnie w zakresie prowadzenia działalności z obszaru zagospodarowania terenu, sprzątania budynków instytucji publicznych (np. szkoły, urzędy – przy organizowaniu przetargów możliwe jest zastosowanie klauzul społecznych), tworzenie i utrzymanie terenów zielonych w obszarze rewitalizacji w nawiązaniu do konieczności realizacji całej gamy zadań związanych z terenami zielonymi. Niniejsze zadanie jest niezbędne do realizacji, celem właściwej i planowej organizacji działań rewitalizacyjnych, obejmuje teren, który jest bardzo istotny z punktu widzenia planów rewitalizacyjnych.

Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach. Przedsięwzięcie uwzględnia potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, zapewniając dostępność w następujących obszarach: - Dostępność architektoniczna: Obiekt gdzie będą realizowane działania na etapie przygotowania, jak również na etapie realizacji działań będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi (np. podjazdy, windy, odpowiednio szerokie drzwi, dostosowane toalety). - Dostosowanie przestrzeni: przestrzeń w której będą realizowane działania będzie odpowiednio dostosowana do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami (np. odpowiednie oświetlenie, oznakowanie, przestrzeń manewrowa dla wózków inwalidzkich). - Dostępność informacyjno-komunikacyjna: wszystkie materiały informacyjne dotyczące działań (np. ulotki, plakaty, informacje online) będą dostępne w formatach alternatywnych (np. wersja łatwa do czytania) - Komunikacja: osoby realizujące działania animacyjne będą przeszkoleni w zakresie komunikacji z osobami z różnymi niepełnosprawnościami (np. osoby niesłyszące, niewidome, z niepełnosprawnością intelektualną). - Dostępność cyfrowa: strona internetowa dla przedsięwzięcia oraz wszelkie materiały online są zgodne z WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość nawigacji za pomocą klawiatury, odpowiedni kontrast, alternatywne opisy obrazów). - Dostępność proceduralna: Indywidualne podejście: Zapewnienie, że osoby prowadzące działania animacyjne będą gotowi dostosować swoje metody pracy do indywidualnych potrzeb każdej osoby, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. - Elastyczność: Zapewnienie elastyczności w zakresie organizacji konkretnych działań animacyjnych, tak aby uwzględnić potrzeby osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość zmiany terminu, miejsca, dostosowanie czasu trwania).
Miejsce przeprowadzenia projektu	• Podobszar rewitalizacji nr 1: Obszar funkcjonalny nr 2: Miejscowość Szczaniec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E.
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Inwestycja rozwiązuje następujące problemy: - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji osoby zagrożone wykluczeniem zostają najpierw przygotowane do prowadzenia działalności w ramach spółdzielni socjalnych, a następnie przyuczone do prowadzenia takiej działalności. Dodatkowe ułatwienie w utrzymaniu się na rynku stanowi możliwość wykorzystywania przez podmioty publiczne klauzul społecznych w organizowanych postępowaniach na realizację zadań publicznych. Dzięki projektowi zatem w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym. - sfera gospodarcza – projekt zapewnia osobom zagrożonym wykluczeniem rozpoczęcie działalności gospodarczej. Spółdzielnia socjalna, jako narzędzie ekonomii społecznej jest de facto prowadzeniem działalności gospodarczej, zatem wraz z utworzeniem spółdzielni tworzy się nowe miejsca pracy oraz stwarza się możliwość w zakresie późniejszego zwiększenia dostępnych miejsc pracy w spółdzielni. Projekt poprawia zatem wskaźniki aktywności gospodarczej.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty

	Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji każdej z inwestycji, przez pracowników Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji) - utworzenie i prowadzenie Spółdzielni Socjalnej – 1 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu, dokumenty rejestrowe podmiotu, raport Zespołu ds. Rewitalizacji) - realizacja szkoleń i warsztatów dla 5 członków spółdzielni socjalnej (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu, listy obecności + dokumentacja zdjęciowa + programy zajęć) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez pracowników Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba członków Spółdzielni Socjalnej – 5 os., z tego 3 osoby z grupy osób zagrożonych wykluczeniem. (źródło informacji: sprawozdania z realizacji działalności podmiotu; dokumenty rejestracyjne, raport Zespołu ds. Rewitalizacji) - wzrost kompetencji zawodowych i interpersonalnych u 5 osób (źródło informacji: ankietyzacja uczestników – testy kompetencji i ankieta przeprowadzone ex Ante i ex Post, raport z realizacji badania) - wzrost liczby miejsc pracy – 5 EPC (źródło informacji: raportu podmiotu, deklaracje ZUS/RMUA)
Okres realizacji	2026-2032
Szacunkowa wartość projektu	160 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	152 000,00 zł – środki w ramach FEWL 2021-2027 (EFS) 8 000,00 zł – środki własne NGO (wkład rzeczowy)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 36 Aktywizacja społeczna mieszkańców gminy

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Aktywizacja społeczna mieszkańców gminy
Charakter/rodzaj działania	Działanie organizacyjno-administracyjne / średnionakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje pozarządowe, OPS, OWES, Gmina Szczaniec, Powiat Świebodziński

Pozostali interesariusze działań	Mieszkańcy obszarów zdegradowanych – w wyniku działań przedstawiciele lokalnej społeczności zyskają możliwość przeszkolenia, w tym możliwość zwiększenia swoich kompetencji społecznych i aktywności na tym polu, poprawi się również świadomość i wiedza w zakresie możliwości kształtowania społeczeństwa obywatelskiego Lokalni przedsiębiorcy – Podejmowane działania wpłyną na zaistnienie bardziej świadomego społeczeństwa, co wpłynie na wzrost ilości i aktywności lokalnych liderów, w tym również aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców Gminy. Przyczyni się to do zwiększenia podaży pracowników lepiej przygotowanych do wymogów lokalnego rynku pracy.
Zakres realizowanego zadania	W ramach zadania będą podejmowane następujące działania: • Działania na rzecz promowania aktywności społecznej mieszkańców gminy, w tym zakładania nowych organizacji i podmiotów ekonomii społecznej. Planuje się ścisłą współpracę w tym zakresie z Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej, w tym spotkania i konferencje edukacyjne. • Włączenie mieszkańców do okresowych ocen realizowanych usług społecznych. • Rozwój aktywności społecznej seniorów.
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach. Przedsięwzięcie uwzględni potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, zapewniając dostępność w następujących obszarach: - Dostępność architektoniczna: Obiekt gdzie będą realizowane działania na etapie przygotowania, jak również na etapie realizacji działań będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi (np. podjazdy, windy, odpowiednio szerokie drzwi, dostosowane toalety). - Dostosowanie przestrzeni: przestrzeń w której będą realizowane działania będzie odpowiednio dostosowana do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami (np. odpowiednie oświetlenie, oznakowanie, przestrzeń manewrowa dla wózków inwalidzkich). - Dostępność informacyjno-komunikacyjna: wszystkie materiały informacyjne dotyczące działań (np. ulotki, plakaty, informacje online) będą dostępne w formatach alternatywnych (np. wersja łatwa do czytania) - Komunikacja: osoby realizujące działania animacyjne będą przeszkoleni w zakresie komunikacji z osobami z różnymi niepełnosprawnościami (np. osoby niesłyszące, niewidome, z niepełnosprawnością intelektualną). - Dostępność cyfrowa: strona internetowa dla przedsięwzięcia oraz wszelkie materiały online są zgodne z WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość nawigacji za pomocą klawiatury, odpowiedni kontrast, alternatywne opisy obrazów). - Dostępność proceduralna: Indywidualne podejście: Zapewnienie, że osoby prowadzące działania animacyjne będą gotowi dostosować swoje metody pracy do indywidualnych potrzeb każdej osoby, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. - Elastyczność: Zapewnienie elastyczności w zakresie organizacji konkretnych działań animacyjnych, tak aby uwzględnić potrzeby osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość zmiany terminu, miejsca, dostosowanie czasu trwania).
Miejsce przeprowadzenia projektu	• Podobszar rewitalizacji nr 1: Obszar funkcjonalny nr 2: Miejscowość Szczaniec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E. • Podobszar rewitalizacji nr 2: Obszar funkcjonalny nr 9: Obszar miejscowości Smardzewo wydzielony z obszaru zdegradowanego zgodnie z granicami określonymi na mapie dla podobszaru rewitalizacji nr 2
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działanie rozwiązuje następujące problemy: - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji mieszkańcy zwiększą swoją świadomość w zakresie społeczeństwa obywatelskiego, co wpłynie na aktywizację lokalnej społeczności. Dzięki projektowi w istotny sposób przeciwdziała się zdiagnozowanym problemom społecznym. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – projekt poprzez aktywne oddziaływanie na rozwój aktywności obywatelskiej i społecznej wpłynie na wzrost aktywności organizacji pozarządowych, co zapewni mieszkańcom obszaru zdegradowanego zwiększony dostęp do

	edukacyjnych usług społecznych, co stanowi uzupełnienie istniejącej podaży usług tego rodzaju. Projekt pośrednio również poprzez swoje działania aktywizacyjne i integracyjne przyczyni się do rozwoju lokalnego rynku pracy. Projekt poprawi zatem również wskaźniki aktywności gospodarczej.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji) - konferencja lub spotkanie edukacyjne w zakresie promowania aktywności mieszkańców – 1 szt. (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji zadania) - coroczne spotkania z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi w zakresie omówienia jakości usług społecznych – 1 szt. (źródło informacji: raport z realizacji zadania) - Rozwój 1 Domu opieki dziennej dla seniorów (źródło informacji: raport z realizacji zadania) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - wzrost kompetencji zawodowych, społecznych i interpersonalnych u 5 osób (źródło informacji: ankietyzacja uczestników – ankieta ex Ante i ex Post) - liczba seniorów korzystających z Domu Opieki Diennej Senior (źródło informacji: sprawozdania DOD)
Okres realizacji	2026-2032
Szacunkowa wartość projektu	200 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	190 000,00 zł – środki w ramach FEWL 2021-2027 (EFS) 10 000,00 zł – środki z budżetu gminy, środki NGO

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 37 Realizacja programu aktywizacji gospodarczej

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Realizacja programu aktywizacji gospodarczej
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjno-organizacyjne / niskonakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje Pozarządowe (zaangażowane w lokalne działania społeczne); OPS, Gmina Szczaniec (jako partnerzy projektu)
Pozostali interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku uruchomienia programu mieszkańcy obszaru będą beneficjentami co do wzrostu kompetencji w zakresie przedsiębiorczości. Nowe firmy przyczynią się do utworzenia nowych miejsc pracy i poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy. Lokalni przedsiębiorcy – poprawi się sytuacja na lokalnym rynku pracy, sektor gospodarczy zostanie umocniony, zwiększy się kompetencja w zakresie przedsiębiorczości, istniejący

	przedsiębiorcy zyskają dodatkowych dostawców i kontrahentów, co może wpłynąć na wzrost klientów z zewnątrz.
Zakres realizowanego zadania	Działania są związane z realizacją warsztatów, podczas których osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą – nauczą się jakie kroki należy podjąć celem rozpoczęcia działalności, pozyskania klientów i utrzymania się na rynku. Uczestnicy warsztatów będą musieli przygotować biznes plan do swojej działalności, najlepsi otrzymają dotację rozwojową na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wysokości do 20 000,00 zł oraz pomostową na utrzymanie się przez pierwszy okres prowadzenia działalności. Realizacja działania jest ważna z punktu widzenia stymulowania wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców, jak również ma wpływ na wzrost poczucia lokalnej tożsamości i poprawę estetyki obszaru.
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach. Przedsięwzięcie uwzględni potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, zapewniając dostępność w następujących obszarach: - Dostępność architektoniczna: Obiekt gdzie będą realizowane działania na etapie przygotowania, jak również na etapie realizacji działań będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi (np. podjazdy, windy, odpowiednio szerokie drzwi, dostosowane toalety). - Dostosowanie przestrzeni: przestrzeń w której będą realizowane działania będzie odpowiednio dostosowana do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami (np. odpowiednie oświetlenie, oznakowanie, przestrzeń manewrowa dla wózków inwalidzkich). - Dostępność informacyjno-komunikacyjna: wszystkie materiały informacyjne dotyczące działań (np. ulotki, plakaty, informacje online) będą dostępne w formatach alternatywnych (np. wersja łatwa do czytania) - Komunikacja: osoby realizujące działania animacyjne będą przeszkoleni w zakresie komunikacji z osobami z różnymi niepełnosprawnościami (np. osoby niesłyszące, niewidome, z niepełnosprawnością intelektualną). - Dostępność cyfrowa: strona internetowa dla przedsięwzięcia oraz wszelkie materiały online są zgodne z WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość nawigacji za pomocą klawiatury, odpowiedni kontrast, alternatywne opisy obrazów). - Dostępność proceduralna: Indywidualne podejście: Zapewnienie, że osoby prowadzące działania animacyjne będą gotowi dostosować swoje metody pracy do indywidualnych potrzeb każdej osoby, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. - Elastyczność: Zapewnienie elastyczności w zakresie organizacji konkretnych działań animacyjnych, tak aby uwzględnić potrzeby osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość zmiany terminu, miejsca, dostosowanie czasu trwania).
Miejsce przeprowadzenia projektu	• Podobszar rewitalizacji nr 1: Obszar funkcjonalny nr 2: Miejscowość Szczaniec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E. • Podobszar rewitalizacji nr 2: Obszar funkcjonalny nr 9: Obszar miejscowości Smardzewo wydzielony z obszaru zdegradowanego zgodnie z granicami określonymi na mapie dla podobszaru rewitalizacji nr 2
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Inwestycja rozwiązuje następujące problemy: - sferę społeczną – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, wzrost zainteresowania prowadzeniem własnej działalności gospodarczej, przełoży się bezpośrednio na spadek osób bezrobotnych, co w terminie późniejszym doprowadzi też do zwiększenia dostępnych w obszarze miejsc pracy. W związku z powyższym projekt przyczyni się w istotny sposób do eliminacji problemów społecznych. - sferę infrastrukturalno-gospodarczą – dzięki realizacji działań lokalni przedsiębiorcy mają szansę na konsolidację rynku oraz wzrost kompetencji w zakresie prowadzonej działalności. Ponadto wpłynie to na wzrost zainteresowania działalnością gospodarczą co doprowadzi do wzrostu aktywności gospodarczej mieszkańców.

Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji): - przygotowanie i wdrożenie do realizacji programu aktywizacji gospodarczej (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu), - zorganizowane warsztaty przedsiębiorczości (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu), - przekazane dotacje: 3 szt. (źródło informacji: raport organizacji pozarządowej z realizacji projektu). Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - powstanie nowych firm na obszarze zdegradowanym – 3 szt. (źródło informacji: sprawozdania z realizacji działalności podmiotu; dokumenty rejestracyjne).
Okres realizacji	2026-2032
Szacunkowa wartość projektu	250 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	237 500,00 zł – środki w ramach FEWL 2021-2027 12 500,00 zł – środki własne NGO (wkład rzeczowy)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 38 Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 5	
Nazwa przedsięwzięcia	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjno-organizacyjne / średnionakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Szczaniec, OPS, Organizacje pozarządowe (zaangażowane w lokalne działania aktywizacyjne)
Pozostali interesariusze działań	Mieszkańcy obszaru zdegradowanego – w wyniku uruchomienia programu Mieszkańcy obszaru będą beneficjentami wzrostu integracji osób zagrożonych wykluczeniem. Przez co w obszarze zdegradowanym mieszkańcy odczują wzrost bezpieczeństwa i komfortu życia (osoby zagrożone wykluczeniem w wyniku działań zwiększą poziom kompetencji interpersonalnych i integracji ze społecznością lokalną, co wpłynie na wzrost poziomu samoakceptacji i jakości życia). Lokalni przedsiębiorcy – dzięki realizacji PAL mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem, będą sukcesywnie wychodzić z sytuacji kryzysowej w obszarach, w jakich ich dotyka. Przez co zwiększą swoje kompetencje i gotowość do podjęcia zatrudnienia – m.in. wśród lokalnych przedsiębiorców
Zakres realizowanego zadania	Działanie to jest kierowane do osób zagrożonych wykluczeniem (klientów OPS). Celem programu jest aktywizacja i integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji przy zaangażowaniu w pracę na rzecz zagospodarowywaniu podwórek.

	Efektom programu będzie zdobycie umiejętności do samoorganizacji i wdrażania działań umożliwiających rozwiązywanie problemów społeczności objętej Programem oraz jej rozwój. W Programie zostaną zrealizowane działania z zakresu reintegracji społecznej. Uczestnikami Programu będą osoby korzystające ze świadczeń OPS, wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym, nieaktywne zawodowo, szczególnie osoby z niepełno sprawnościami, młodzież i seniorzy. Integracja społeczna będzie się odbywać przy okazji realizacji zadań związanych z adaptacją i remontami w przestrzeni publicznej (podwórka, klatki schodowe, place zabaw), tworzeniem miejsc umożliwiających spędzanie czasu wolnego. Działaniom tym towarzyszyć będą kursy motywujące, terapie przeciw uzależnieniom, poradnictwo zawodowe, warsztaty integracyjne dla dzieci i seniorów itp.
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach. Przedsięwzięcie uwzględnia potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, zapewniając dostępność w następujących obszarach: - Dostępność architektoniczna: Obiekt gdzie będą realizowane działania na etapie przygotowania, jak również na etapie realizacji działań będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi (np. podjazdy, windy, odpowiednio szerokie drzwi, dostosowane toalety). - Dostosowanie przestrzeni: przestrzeń w której będą realizowane działania będzie odpowiednio dostosowana do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami (np. odpowiednie oświetlenie, oznakowanie, przestrzeń manewrowa dla wózków inwalidzkich). - Dostępność informacyjno-komunikacyjna: wszystkie materiały informacyjne dotyczące działań (np. ulotki, plakaty, informacje online) będą dostępne w formatach alternatywnych (np. wersja łatwa do czytania) - Komunikacja: osoby realizujące działania animacyjne będą przeszkoleni w zakresie komunikacji z osobami z różnymi niepełnosprawnościami (np. osoby niesłyszące, niewidome, z niepełnosprawnością intelektualną). - Dostępność cyfrowa: strona internetowa dla przedsięwzięcia oraz wszelkie materiały online są zgodne z WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość nawigacji za pomocą klawiatury, odpowiedni kontrast, alternatywne opisy obrazów). - Dostępność proceduralna: Indywidualne podejście: Zapewnienie, że osoby prowadzące działania animacyjne będą gotowi dostosować swoje metody pracy do indywidualnych potrzeb każdej osoby, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. - Elastyczność: Zapewnienie elastyczności w zakresie organizacji konkretnych działań animacyjnych, tak aby uwzględnić potrzeby osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość zmiany terminu, miejsca, dostosowanie czasu trwania).
Miejsce przeprowadzenia projektu	• Podobszar rewitalizacji nr 1: Obszar funkcjonalny nr 2: Miejscowość Szczaniec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E. • Podobszar rewitalizacji nr 2: Obszar funkcjonalny nr 9: Obszar miejscowości Smardzewo wydzielony z obszaru zdegradowanego zgodnie z granicami określonymi na mapie dla podobszaru rewitalizacji nr 2
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Inwestycja rozwiązuje następujące problemy: - sferę społeczną – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów społecznych, dzięki jego realizacji mieszkańcy zagrożeni wykluczeniem sukcesywnie będą wychodzić z sytuacji kryzysowej, co wpłynie na wzrost kompetencji interpersonalnych, wzrost zdolności do podjęcia zatrudnienia i w efekcie znalezienie zatrudnienia. W związku z powyższym projekt przyczyni się w istotny sposób do eliminacji problemów społecznych. - sferę infrastrukturalno-gospodarczą – dzięki realizacji programu u osób zagrożonych wykluczeniem, zaangażowanych w jego realizację wzrosną kompetencje do podjęcia zatrudnienia, co wpłynie na wzrost dostępnej lokalnej siły roboczej dla lokalnych przedsiębiorców.
Prognozowane rezultaty wraz ze	Wskaźniki

sposobem ich oceny i pomiaru	Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji) - przygotowanie i wdrożenie do realizacji Programu Aktywności Lokalnej (PAL) (źródło informacji: raport Zespołu ds. Rewitalizacji o wdrożeniu programu). - zrealizowane działania reintegracyjne (kursy motywujące, terapie przeciw uzależnieniom, poradnictwo zawodowe, warsztaty integracyjne dla dzieci i seniorów) – zrealizowanych zostanie przynajmniej 5 różnych działań reintegracyjnych (sprawozdanie Zespołu ds. Rewitalizacji z realizacji projektu; listy obecności) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwania projektu. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba osób biorących udział w działaniach – 25 osób (źródło informacji: listy obecności, deklaracje uczestnictwa i umowy na realizację projektu) - wzrost kompetencji interpersonalnych i poziomu integracji i aktywizacji u 5 osób (źródło informacji: ankietyzacja uczestników – ankieta ex Ante i ex Post)
Okres realizacji	2028-2032
Szacunkowa wartość projektu	50 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	25 000,00 – środki w ramach FEWL 2021-2027 25 000,00 środki własne JST

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 39 Budowa i przebudowa infrastruktury publicznej w Szcząncu na potrzeby mieszkańców

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 6

Nazwa przedsięwzięcia	Budowa i przebudowa infrastruktury publicznej w Szcząncu na potrzeby mieszkańców
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana-/ wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera techniczna Sfera gospodarcza Sfera społeczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Szczaniec
Zakres realizowanego zadania	Inwestycja dotyczy rewitalizacji zaniedbanych terenów znajdujących się w południowej części Szcząńca. Na realizację zadania składają się następujące inwestycje: 1. Budowa drogi – ul. Świerkowa Inwestycja dotyczy budowy drogi gminnej przy ul. Świerkowej w Szcząncu. Obecnie teren nie posiada odpowiedniego układu komunikacyjnego, co utrudnia dostęp mieszkańcom oraz ogranicza rozwój gospodarczy i społeczny tego obszaru. Droga jest w złym stanie technicznym, brak jest odpowiedniej nawierzchni oraz elementów zapewniających bezpieczeństwo ruchu. W ramach przedsięwzięcia planowane jest: - wykonanie nawierzchni jezdni z dostosowaną konstrukcją drogową, - budowa zjazdów oraz poboczy,

- wykonanie elementów odwodnienia,
- budowa chodnika dla pieszych,
- wprowadzenie organizacji ruchu poprzez oznakowanie pionowe i poziome.

Realizacja inwestycji pozwoli na usprawnienie komunikacji lokalnej, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy oraz poprawę bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.

2. Budowa przejścia dla pieszych przy sklepie „Dino” (droga powiatowa)

Inwestycja dotyczy budowy bezpiecznego przejścia dla pieszych przy sklepie „Dino” wzdłuż drogi powiatowej w Szczaniecu. W obecnym stanie brak odpowiednio wyznaczonego i doświetlonego przejścia stwarza zagrożenie dla osób korzystających ze sklepu oraz mieszkańców pobliskich zabudowań. Zakres przedsięwzięcia obejmuje:

- budowę przejścia dla pieszych z nawierzchnią o podwyższonym standardzie bezpieczeństwa,
- montaż oznakowania pionowego i poziomego,
- instalację oświetlenia dedykowanego przejściu,
- wykonanie dojeżdżających pieszych zapewniających dostępność dla osób z niepełnosprawnościami.

Realizacja zadania znacząco wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców, w szczególności dzieci i osób starszych.

3. Budowa parkingów przy boisku sportowym

Inwestycja dotyczy budowy parkingów w bezpośrednim sąsiedztwie boiska sportowego w Szczaniecu. Aktualnie teren nie posiada odpowiednio zorganizowanych miejsc postojowych, co powoduje utrudnienia podczas wydarzeń sportowych oraz ogranicza funkcjonalność obiektu. Zakres przedsięwzięcia obejmuje:

- wykonanie utwardzonej nawierzchni parkingów o długości około 300 m,
- wyznaczenie miejsc postojowych dla samochodów osobowych, w tym miejsc dla osób z niepełnosprawnościami,
- budowę dojeżdżających pieszych oraz elementów odwodnienia,
- wprowadzenie organizacji ruchu i oznakowania.

Inwestycja wpłynie na poprawę dostępności do infrastruktury sportowej, zwiększy komfort użytkowników oraz uporządkuje zagospodarowanie przestrzeni publicznej.

4. Zagospodarowanie terenu w okolicy boiska – altana, boisko do piłki ręcznej, ściana paraboliczna

Inwestycja obejmuje kompleksowe zagospodarowanie terenu w otoczeniu boiska sportowego w Szczaniecu, w celu zwiększenia jego atrakcyjności i funkcjonalności. Aktualnie teren jest częściowo zagospodarowany, jednak brakuje infrastruktury rekreacyjnej i sportowej, która odpowiadałaby potrzebom mieszkańców w różnym wieku. W ramach przedsięwzięcia planuje się:

- budowę altany rekreacyjnej, pełniącej funkcję miejsca spotkań i integracji mieszkańców,
- budowę boiska do piłki ręcznej z nawierzchnią sportową,
- budowę ściany parabolicznej umożliwiającej treningi i zajęcia sportowe,
- wykonanie elementów małej architektury i uporządkowanie zieleni.

Po zakończeniu inwestycji teren stanie się atrakcyjną przestrzenią rekreacyjno-sportową, dostosowaną do potrzeb społeczności lokalnej.

5. Dobudowa sali konferencyjnej przy szatni sportowej

Inwestycja dotyczy dobudowy sali konferencyjnej do istniejącego zaplecza szatniowego przy boisku sportowym w Szczaniecu. Obecnie obiekt sportowy nie dysponuje odpowiednią przestrzenią umożliwiającą organizację spotkań, szkoleń, odpraw i wydarzeń integracyjnych. Zakres przedsięwzięcia obejmuje:

	- budowę sali konferencyjnej wraz z niezbędnym zapleczem technicznym, - wyposażenie obiektu w instalacje elektryczne, grzewcze i sanitarne, - dostosowanie obiektu do obowiązujących przepisów bezpieczeństwa i dostępności, - zagospodarowanie otoczenia w zakresie dojść pieszych i wejścia do obiektu. Realizacja inwestycji pozwoli na rozszerzenie funkcji społecznych i edukacyjnych obiektu sportowego, stworzy warunki do organizacji wydarzeń o charakterze lokalnym i ponadlokalnym, a także podniesie standard istniejącej infrastruktury.
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami	Zastosowane będą rozwiązania z zakresu dostępności architektonicznej w celu eliminowania barier w poruszaniu się po obiektach i w przestrzeni, która będzie poddana rewitalizacji. Dodatkowo, dostępność architektoniczna zostanie zapewniona w otoczeniu wszystkich budynków i obiektów ujętych w niniejszym projekcie zintegrowanym, w szczególności w zakresie podjazdów i poręczy przy wejściach do obiektów, niskie krawężniki, zapewnienie podjazdów przy nierównościach terenu. Zarówno budynki, ich wnętrza jak i otoczenie i przestrzeń w której będą realizowane działania będą również zawierały rozwiązania zwiększające dostępność informacyjno-komunikacyjną, w tym odpowiednie oznakowanie budynków, pomieszczeń i rewitalizowanej przestrzeni zewnętrznej m.in. dla osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi. Zrewitalizowane przestrzenie będą atrakcyjne i użyteczne dla osób o różnych możliwościach i umiejętnościach, uwzględniające szeroki zakres indywidualnych preferencji i możliwości odbiorców, a zastosowane rozwiązania będą łatwe do zrozumienia niezależnie od doświadczenia, wiedzy, zdolności czy aktualnej koncentracji odbiorców. Strona internetowa i wszelkie materiały online będą zgodne z WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość nawigacji za pomocą klawiatury, odpowiedni kontrast, alternatywne opisy obrazów).
Miejsce przeprowadzenia projektu	• Podobszar rewitalizacji nr 1: Obszar funkcjonalny nr 2: Miejscowość Szczaniec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E.
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Inwestycja rozwiązuje następujące problemy: - sfery przestrzenno-funkcjonalnej – poszczególne elementy przedsięwzięcia porządkują przestrzeń pod względem funkcjonalnym. Działanie przywraca i nadaje nowe funkcje miejscom zaniedbanym i zniszczonym, w tym: rekreacyjne, gospodarcze, administracyjne, rekreacyjne, społeczne, kulturalne i edukacyjne. W wyniku realizacji projektu wprowadzony zostanie ład w przestrzeń publiczną, uporządkowana zostanie zieleń, zwiększy się ilość miejsc gdzie możliwe są działania integrujące mieszkańców oraz takich które będą wzmacniając poczucie lokalnej tożsamości. Dzięki przedsięwzięciu zostanie uruchomiony potencjał miejsca, przywrócona zostanie estetyka i porządek zniszczonej i zaniedbanej historycznej przestrzeni. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – Dzięki poprawie estetyki miejsc objętych działaniami, nadaniu nowych funkcji miejscom do tej pory zaniedbanym i zniszczonym obszar zwiększy swoją atrakcyjność, co wpłynie na wzrost zainteresowania gminą w sensie turystycznym i gospodarczym. Sytuacja taka wpłynie zatem na wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru zdegradowanego. Dzięki budowie wykazanych zadań i nadaniu dzięki temu funkcji gospodarczo-handlowych w tym miejscu znacznie poprawi się możliwość prowadzenia działalności gospodarczej. Wzrośnie ilość dostępnych miejsc pracy bezpośrednio na obszarze zdegradowanym. Inwestycja znacznie poprawi infrastrukturę zabawową, gospodarczą, uporządkowana zieleń miejsca w tym obszarze, budowa nowych i uporządkowanie istniejących miejsc spotkań, rewitalizacja placu zabaw, rewitalizacja budynków administracyjnych. Są to inwestycje, które wpłyną na znacząco poprawę dostępnej infrastruktury społecznej, rekreacyjnej, administracyjnej, kulturalnej. Poprawi się stan budynków i ich estetyka. Dzięki nowej infrastrukturze zwiększy się możliwość świadczenia

	usług zarówno publicznych jak i komercyjnych, których w chwili obecnej jest niewystarczająca ilość. Ponadto zaznaczyć należy, że w wyniku realizacji projektu powstaną atrakcyjne obszary przestrzeni publicznej obszaru zdegradowanego, co wpłynie na zwiększenie zainteresowania Szczanćcem i obszarem zdegradowanym osób przyjezdnych. - sfera środowiskowa – dzięki realizacji projektu zostaną m.in. zagospodarowane tereny zielone, na których możliwe będą działania mające m.in. na celu ochronę bioróżnorodności. Działania dotyczą stworzenia ciągów komunikacyjnych, w tym miejsc spotkań, których oddziaływanie wzmocni mała infrastruktura, co przyczyni się do skanalizowania ruchu turystycznego i zmniejszenia antropopresji na środowisko. - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki utworzenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej, miejsc spotkań dla lokalnej społeczności, zostanie uruchomiona funkcja integracyjna przestrzeni w wyniku przedmiotowego projektu. Poprawa infrastruktury rekreacyjnej sprzyja integracji, ale również ma wpływ na atrakcyjność obszaru i zwiększenie możliwości podjęcia zatrudnienia w związku z tym. Powstanie w tym miejscu infrastruktura, która umożliwi realizację potrzeb integracyjnych i organizacyjnych zarówno w zakresie bezpośredniej działalności mieszkańców, jak również całych grup społecznych, w tym NGO. Co będzie miało istotne znaczenie w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej i bezpośrednio wpłynie na wzrost aktywności społecznej. W związku z powyższym projekt przyczyni się do eliminacji problemów społecznych. Zadanie wydobywa potencjał i nadaje charakter obszarowi zdegradowanemu. Uporządkowanie przestrzeni pozwala stworzyć aurę przyjazną dla lokalnej społeczności i osób przyjezdnych, co poprawi procesy integracyjno-aktywizacyjne w środowisku dotkniętym całym szeregiem różnych patologii.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji) - utworzone zostaną 3 elementy infrastruktury drogowej, w tym budowa odcinka drogi asfaltowej w ulicy Świerkowej, przejście dla pieszych przy sklepie „Dino”, parking przy boisku sportowym, (źródło weryfikacji: dokumentacja budowlana inwestycji/końcowy protokół odbioru, w tym dokumentacja powykonawcza – biuro rewitalizacji będzie weryfikować zaraz po zakończeniu projektu) - utworzone zostaną 2 elementy infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, w tym boisko do piłki ręcznej, ściana paraboliczna (źródło weryfikacji: dokumentacja budowlana inwestycji/końcowy protokół odbioru, w tym dokumentacja powykonawcza – biuro rewitalizacji będzie weryfikować zaraz po zakończeniu projektu), - utworzone zostaną 2 elementy infrastruktury kulturalnej, w tym altana przy boisku sportowym, sala konferencyjna przy szatni (źródło weryfikacji: dokumentacja budowlana

	inwestycji/końcowy protokół odbioru, w tym dokumentacja powykonawcza – biuro rewitalizacji będzie weryfikować zaraz po zakończeniu projektu) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - zwiększy się liczba inicjatyw społecznych – co najmniej 2 nowe inicjatywy społeczne integrujące środowiska lokalnych mieszkańców z wykorzystaniem infrastruktury parku (źródło danych: sprawozdanie Gminy Szczaniec ze współpracy z NGOs/ dokumentacja z realizacji inicjatyw: zdjęcia, listy obecności) - zwiększy się aktywność społeczna mieszkańców obszaru – rozpocznie prowadzenie działalności w obszarze rewitalizacji co najmniej 1 organizacja pozarządowa lub firma (źródło informacji: stosowne rejestry organizacji pozarządowych: KRS, Starostwo Powiatowe/ CEiDG)
Okres realizacji	2027-2030
Szacunkowa wartość projektu	2 200 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	1 870 000,00 zł – środki unijne 330 000 zł – budżet gminy

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 40 Budowa i przebudowa infrastruktury publicznej w Smardzewie na potrzeby mieszkańców

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego podstawowego nr 7	
Nazwa przedsięwzięcia	Budowa i przebudowa infrastruktury publicznej w Smardzewie na potrzeby mieszkańców
Charakter/rodzaj działania	Inwestycja budowlana-/ wysokonakładowa
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera techniczna Sfera gospodarcza Sfera społeczna
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Szczaniec
Zakres realizowanego zadania	Inwestycja dotyczy rewitalizacji zaniedbanych terenów znajdujących się w Smardzewie. Na realizację zadania składają się następujące inwestycje: 1. Budowa parku rekreacyjnego w Smardzewie Inwestycja dotyczy utworzenia parku rekreacyjnego w miejscowości Smardzewo, wraz z kompleksowym zagospodarowaniem przestrzeni publicznej. Obecnie teren przeznaczony pod park jest niewystarczająco uporządkowany i nie spełnia oczekiwań mieszkańców w

	zakresie funkcji wypoczynkowych i integracyjnych. Brak infrastruktury rekreacyjnej powoduje ograniczoną atrakcyjność tego obszaru. W ramach przedsięwzięcia przewiduje się: - wykonanie układu komunikacyjnego (alejek pieszych, ciągów spacerowych, dojść do obiektów), - budowę elementów małej architektury (ławki, kosze na odpady, altany, stojaki rowerowe), - budowę placu zabaw dla dzieci i strefy aktywności dla seniorów, - montaż oświetlenia terenu oraz przyłączy niezbędnych do jego obsługi, - nasadzenia zieleni wysokiej, średniej i niskiej oraz uporządkowanie istniejącej roślinności, - stworzenie miejsc integracji i wypoczynku dla mieszkańców. Realizacja projektu pozwoli na stworzenie atrakcyjnej, estetycznej i funkcjonalnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej aktywności fizycznej i integracji społecznej. 2. Siłownia z przebudowanych garaży oraz wykonanie drogi dojazdowej Inwestycja dotyczy adaptacji istniejących garaży na potrzeby nowoczesnej siłowni oraz budowy drogi dojazdowej w Smardzewie. Obecnie budynki garażowe nie są wykorzystywane zgodnie z potencjałem, a brak lokalnej siłowni ogranicza mieszkańcom możliwość podejmowania aktywności sportowej i rekreacyjnej. Również brak dogodnego dojazdu do obiektu wpływa na jego ograniczoną dostępność. Zakres przedsięwzięcia obejmuje: - przebudowę i adaptację garaży na salę siłowni z odpowiednim układem funkcjonalnym, - wykonanie prac instalacyjnych (elektrycznych, grzewczych, wentylacyjnych), - wyposażenie obiektu w sprzęt sportowy, - wykonanie drogi dojazdowej wraz z elementami odwodnienia i oznakowania, - zagospodarowanie terenu w otoczeniu siłowni. Po zakończeniu realizacji powstanie nowoczesny obiekt sportowy dostępny dla mieszkańców, a dodatkowo poprawi się funkcjonalność komunikacyjna tego obszaru. 3. Zagospodarowanie terenu przy szkole – bieżnia, ścianka paraboliczna, boisko do piłki ręcznej Inwestycja dotyczy zagospodarowania terenu w sąsiedztwie szkoły w Smardzewie poprzez budowę infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Obecnie teren szkolny nie jest wyposażony w odpowiednie obiekty sportowe, co ogranicza prowadzenie zajęć wychowania fizycznego oraz aktywność pozalekcyjną dzieci i młodzieży. Zakres przedsięwzięcia obejmuje: - budowę bieżni lekkoatletycznej, - budowę ścianki parabolicznej do treningu i rekreacji, - budowę boiska do piłki ręcznej o nawierzchni dostosowanej do potrzeb uczniów, - wykonanie elementów małej architektury sportowej oraz zagospodarowanie zieleni. Projekt pozwoli na znaczną poprawę jakości infrastruktury sportowej przy szkole, stworzy warunki do prowadzenia zajęć na wyższym poziomie oraz do aktywnego spędzania czasu przez dzieci i młodzież.
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami	Zastosowane będą rozwiązania z zakresu dostępności architektonicznej w celu eliminowania barier w poruszaniu się po obiektach i w przestrzeni, która będzie poddana rewitalizacji. Dodatkowo, dostępność architektoniczna zostanie zapewniona w otoczeniu wszystkich budynków i obiektów ujętych w niniejszym projekcie zintegrowanym, w szczególności w zakresie podjazdów i poręczy przy wejściach do obiektów, niskie krawężniki, zapewnienie podjazdów przy nierównościach terenu. Zarówno budynki, ich wnętrza jak i otoczenie i przestrzeń w której będą realizowane działania będą również zawierały rozwiązania zwiększające dostępność informacyjno-komunikacyjną, w tym odpowiednie oznakowanie budynków, pomieszczeń i rewitalizowanej przestrzeni zewnętrznej m.in. dla osób z niepełnosprawnościami intelektualnymi. Zrewitalizowane przestrzenie będą atrakcyjne i użyteczne dla osób o różnych możliwościach i umiejętnościach, uwzględniające szeroki zakres indywidualnych preferencji i

	możliwości odbiorców, a zastosowane rozwiązania będą łatwe do zrozumienia niezależnie od doświadczenia, wiedzy, zdolności czy aktualnej koncentracji odbiorców. Strona internetowa i wszelkie materiały online będą zgodne z WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość nawigacji za pomocą klawiatury, odpowiedni kontrast, alternatywne opisy obrazów).
Miejsce przeprowadzenia projektu	• Obszar 9: Wyznaczony po granicy obszaru zabudowanego miejscowości Smardzewo
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Inwestycja rozwiązuje następujące problemy: - sfery przestrzenno-funkcjonalnej – poszczególne elementy przedsięwzięcia porządkują przestrzeń pod względem funkcjonalnym. Działanie przywraca i nadaje nowe funkcje miejscom zaniedbanym i zniszczonym, w tym: rekreacyjne, gospodarcze, administracyjne, rekreacyjne, społeczne, kulturalne i edukacyjne. W wyniku realizacji projektu wprowadzony zostanie ład w przestrzeń publiczną, uporządkowana zostanie zieleń, zwiększy się ilość miejsc gdzie możliwe są działania integrujące mieszkańców oraz takich które będą wzmacniając poczucie lokalnej tożsamości. Dzięki przedsięwzięciu zostanie uruchomiony potencjał miejsca, przywrócona zostanie estetyka i porządek zniszczonej i zaniedbanej historycznej przestrzeni. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – Dzięki poprawie estetyki miejsc objętych działaniami, nadaniu nowych funkcji miejscom do tej pory zaniedbanym i zniszczonym obszar zwiększy swoją atrakcyjność, co wpłynie na wzrost zainteresowania gminą w sensie turystycznym i gospodarczym. Sytuacja taka wpłynie zatem na wzrost aktywności gospodarczej mieszkańców obszaru zdegradowanego. Dzięki budowie wykazanych zadań i nadaniu dzięki temu funkcji gospodarczo-handlowych w tym miejscu znacznie poprawi się możliwość prowadzenia działalności gospodarczej. Wzrośnie ilość dostępnych miejsc pracy bezpośrednio na obszarze zdegradowanym. Inwestycja znacznie poprawi infrastrukturę zabawową, gospodarczą, uporządkowana zieleń miejsca w tym obszarze, budowa nowych i uporządkowanie istniejących miejsc spotkań, rewitalizacja placu zabaw, rewitalizacja budynków administracyjnych. Są to inwestycje, które wpłyną na znaczącą poprawę dostępnej infrastruktury społecznej, rekreacyjnej, administracyjnej, kulturalnej. Poprawi się stan budynków i ich estetyka. Dzięki nowej infrastrukturze zwiększy się możliwość świadczenia usług zarówno publicznych jak i komercyjnych, których w chwili obecnej jest niewystarczająca ilość. Ponadto zaznaczyć należy, że w wyniku realizacji projektu powstaną atrakcyjne obszary przestrzeni publicznej obszaru zdegradowanego, co wpłynie na zwiększenie zainteresowania Szczaniec i obszarem zdegradowanym osób przyjezdnych. - sfera środowiskowa – dzięki realizacji projektu zostaną m.in. zagospodarowane tereny zielone, na których możliwe będą działania mające m.in. na celu ochronę bioróżnorodności. Działania dotyczą stworzenia ciągów komunikacyjnych, w tym miejsc spotkań, których oddziaływanie wzmocni mała infrastruktura, co przyczyni się do skanalizowania ruchu turystycznego i zmniejszenia antropopresji na środowisko. - sfera społeczna – projekt wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki utworzenia atrakcyjnej przestrzeni publicznej, miejsc spotkań dla lokalnej społeczności, zostanie uruchomiona funkcja integracyjna przestrzeni w wyniku przedmiotowego projektu. Poprawa infrastruktury rekreacyjnej sprzyja integracji, ale również ma wpływ na atrakcyjność obszaru i zwiększenie możliwości podjęcia zatrudnienia

	w związku z tym. Powstanie w tym miejscu infrastruktura, która umożliwi realizację potrzeb integracyjnych i organizacyjnych zarówno w zakresie bezpośredniej działalności mieszkańców, jak również całych grup społecznych, w tym NGO. Co będzie miało istotne znaczenie w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej i bezpośrednio wpłynie na wzrost aktywności społecznej. W związku z powyższym projekt przyczyni się do eliminacji problemów społecznych. Zadanie wydobywa potencjał i nadaje charakter obszarowi zdegradowanemu. Uporządkowanie przestrzeni pozwala stworzyć aurę przyjazną dla lokalnej społeczności i osób przyjezdnych, co poprawi procesy integracyjno-aktywizacyjne w środowisku dotkniętym całym szeregiem różnych patologii.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki Produkty: Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu realizacji inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji) - utworzony zostanie 1 element infrastruktury drogowej, (źródło weryfikacji: dokumentacja budowlana inwestycji/końcowy protokół odbioru, w tym dokumentacja powykonawcza – biuro rewitalizacji będzie weryfikować zaraz po zakończeniu projektu) - utworzone zostanie 5 elementów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, w tym park rekreacyjny, siłownia, bieżnia przy szkole, ścianka paraboliczna, boiska do piłki ręcznej (źródło weryfikacji: dokumentacja budowlana inwestycji/końcowy protokół odbioru, w tym dokumentacja powykonawcza – biuro rewitalizacji będzie weryfikować zaraz po zakończeniu projektu), Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych przy każdym ze wskaźników źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante (przed rozpoczęciem inwestycji), a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - zwiększy się liczba inicjatyw społecznych – co najmniej 2 nowe inicjatywy społeczne integrujące środowiska lokalnych mieszkańców z wykorzystaniem infrastruktury parku (źródło danych: sprawozdanie Gminy Szczaniec ze współpracy z NGO/ dokumentacja z realizacji inicjatyw: zdjęcia, listy obecności) - zwiększy się aktywność społeczna mieszkańców obszaru – rozpocznie prowadzenie działalności w obszarze rewitalizacji co najmniej 1 organizacja pozarządowa lub firma (źródło informacji: stosowne rejestry organizacji pozarządowych: KRS, Starostwo Powiatowe/ CEiDG)
Okres realizacji	2027-2030

Szacunkowa wartość projektu	1 900 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	1 615 000,00 zł – środki unijne 285 000 zł – budżet gminy

Źródło: Opracowanie własne

9. Charakterystyka (zbiorczy opis) pozostałych/uzupełniających rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Celem realizacji założeń niniejszego Programu Rewitalizacji, w kontekście wymogu jego kompleksowości i komplementarności w ramach inwestycji rewitalizacyjnych będą realizowane niżej opisane działania. Są to działania, które trudno zidentyfikować indywidualnie, natomiast są one oczekiwane ze względu na realizację celów programu rewitalizacji.

Poniższe działania wykorzystują lokalne potencjały, w tym potencjały instytucjonalne znajdujące się w obszarze rewitalizacji. W ich realizację będą zaangażowane Gmina Szczaniec, Centrum Kultury i Biblioteki, Ośrodek Pomocy Społecznej, podmioty prywatne, osoby prywatne, jednostki oświatowe, organizacje pozarządowe.

Ponadto na poziomie operacyjnym program rewitalizacji zakłada wykorzystanie zdolności instytucjonalnych podmiotów zewnętrznych, takich jak m.in. Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej. W realizacji działań zakłada się wykorzystanie narzędzi ekonomii społecznej, ponadto preferowany sposób podejścia do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zarówno podstawowych, jak i uzupełniających, wymienionych poniżej gwarantuje uzyskanie komplementarności w wymiarze przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, komplementarność międzyokresową oraz w zakresie źródeł finansowania.

Pozostałe planowane działania (uzupełniające), realizowane przez różne instytucje z obszaru rewitalizowanego:

Wykaz przedsięwzięć uzupełniających:

1. Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji.
2. Działania zwiększające poziom integracji i poczucia lokalnej tożsamości.
3. Projekty edukacyjne nakierowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej związane z wyrównywaniem szans.
4. Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne.

Szczegóły przedstawiono poniżej w kartach poszczególnych przedsięwzięć.

Tabela 41 Działania organizacyjne gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 1	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania organizacyjne gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjne/ beznakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera infrastrukturalno-gospodarcza, Sfera przestrzenno-funkcjonalna Sfera społeczna Sfera środowiskowa
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Szczaniec
Zakres realizowanego zadania	Działania organizacyjne gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji polegają na uruchomieniu/ uaktualnieniu następujących procedur ○ Budżet obywatelski – Przygotowanie założeń wdrożenia zasad budżetu obywatelskiego do wdrożenia w ramach Budżetu Gminy. Przygotowanie Regulaminu zasad, jak również wdrożenie założeń w praktyce. W Budżecie obywatelskim przy ocenie złożonych propozycji do budżetu zostanie uwzględniona dodatkowa punktacja za działania wskazane w Gminnym Programie Rewitalizacji. W budżecie obywatelskim przykładowo będą wyodrębnione takie działania jak np. „działania sąsiedzkie” - ustalenie dodatkowego kryterium punktowego + regularne zwiększanie kwoty. ○ Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi – modyfikacja programu pod kątem Programu rewitalizacji, w tym uzupełnienie katalogu konkursów o działania ważne i planowane w ramach Programu rewitalizacji, w tym dołożenie m.in. do kryteriów oceny składanych w ramach otwartych konkursów ofert przez NGOs dodatkowych punktów propozycję działań wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji. W przypadku postawienia w ramach programu rewitalizacji infrastruktury rekreacyjno-turystycznej (np. siłowni na świeżym powietrzu, miejsca spotkań, placu zabaw, itd.) będzie wskazana dodatkowa punktacja w konkursach dla organizacji za wykorzystanie tej infrastruktury w proponowanych działaniach pożytku publicznego.
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach. Przedsięwzięcie uwzględnia potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, zapewniając dostępność w następujących obszarach: - Dostępność architektoniczna: Obiekt gdzie będą realizowane działania na etapie przygotowania, jak również na etapie realizacji działań będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi (np. podjazdy, windy, odpowiednio szerokie drzwi, dostosowane toalety). - Dostosowanie przestrzeni: przestrzeń w której będą realizowane działania będzie odpowiednio dostosowana do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami (np. odpowiednie oświetlenie, oznakowanie, przestrzeń manewrowa dla wózków inwalidzkich). - Dostępność informacyjno-komunikacyjna: wszystkie materiały informacyjne dotyczące działań (np. ulotki, plakaty, informacje online) będą dostępne w formatach alternatywnych (np. wersja łatwa do czytania) - Komunikacja: osoby realizujące działania animacyjne będą przeszkoleni w zakresie komunikacji z osobami z różnymi niepełnosprawnościami (np. osoby niesłyszące, niewidome, z niepełnosprawnością intelektualną). - Dostępność cyfrowa: strona internetowa dla przedsięwzięcia oraz wszelkie materiały online są zgodne z WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość nawigacji za pomocą klawiatury, odpowiedni kontrast, alternatywne opisy obrazów). - Dostępność proceduralna: Indywidualne podejście: Zapewnienie, że osoby prowadzące działania animacyjne będą gotowi dostosować swoje metody pracy do indywidualnych potrzeb każdej osoby, w tym osób ze szczególnymi potrzebami.

	- Elastyczność: Zapewnienie elastyczności w zakresie organizacji konkretnych działań animacyjnych, tak aby uwzględnić potrzeby osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość zmiany terminu, miejsca, dostosowanie czasu trwania).
Miejsce przeprowadzenia projektu	• Podobszar rewitalizacji nr 1: Obszar funkcjonalny nr 2: Miejscowość Szczaniec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E. • Podobszar rewitalizacji nr 2: Obszar funkcjonalny nr 9: Obszar miejscowości Smardzewo wydzielony z obszaru zdegradowanego zgodnie z granicami określonymi na mapie dla podobszaru rewitalizacji nr 2
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Inwestycja rozwiązuje następujące problemy: - sferę przestrzenno-funkcjonalnej – działanie ułatwia wdrażanie rewitalizacji i oddziaływania na sferę przestrzenną jak również na nadawania nowych funkcji. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – działanie ułatwia wdrażanie rewitalizacji i oddziaływania na sferę infrastrukturalno-gospodarczą, w zakresie premiowania działań, poprawiających sytuację w tej sferze - sfera społeczna – działanie ułatwia wdrażanie rewitalizacji i oddziaływania na sferę społeczną, w zakresie premiowania działań poprawiających sytuację w tej sferze - sfera środowiskowa – działanie ułatwia wdrażanie rewitalizacji i oddziaływania na sferę środowiskową, w zakresie premiowania działań, poprawiających sytuację w tej sferze
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji) - wdrożenie budżetu obywatelskiego – 1 szt. (źródło informacji: uchwała budżetowa). - wdrożenie Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi premiującymi działania w obszarze rewitalizacji – 1 szt. (źródło informacji: Uchwała Rady Gminy w Szczaniecu przyjmująca Program Współpracy z Organizacjami pozarządowymi) Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - Złożone oferty NGO w ramach ogłoszonych konkursów ofert na działania uwzględnione w Gminnym Programie Rewitalizacji – co najmniej 1 szt./rok (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu Zespołu ds. Rewitalizacji, Raport z wizji lokalnej w zakresie działalności i/lub funkcjonowania obiektów) - Propozycje do budżetu obywatelskiego, dotyczące inwestycji obywatelskich w obszarze rewitalizacji – co najmniej 1 szt./rok (źródło informacji: sprawozdanie z realizacji projektu Zespołu ds. Rewitalizacji, Raport z wizji lokalnej w zakresie działalności i/lub funkcjonowania obiektów).
Okres realizacji	2025-2032
Szacunkowa wartość projektu	0,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	JST – w ramach pracy urzędników

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 42 Działania zwiększające poziom integracji i poczucia lokalnej tożsamości

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego UZUPEŁNIAJĄCEGO nr 2	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania zwiększające poziom integracji i poczucia lokalnej tożsamości

Charakter/rodzaj działania	Działanie miękkie/ średnionakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera infrastrukturalno-gospodarcza, Sfera społeczna Sfera środowiskowa
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Szczaniec, Centrum Kultury i Biblioteki, Instytucje oświatowe Gminy Szczaniec, Organizacje Pozarządowe
Zakres realizowanego zadania	Działania zwiększające poziom integracji i poczucia lokalnej tożsamości. • Tworzenie/utworzenie wystawy starych fotografii Gminy Szczaniec – pokazanie przypomnienie czasów świetności – wystawa w Domu Kultury. • Utworzenie nagrody społecznika roku – może nawet nagroda finansowa, albo mikro grant na działania. • Bank czasu – działania sąsiedzkie – wymiana umiejętności (drobne naprawy, korepetycje, pisanie pism, opieka nad dziećmi) – zadanie może być realizowane w ramach działalności centrum organizacji. • Letnie kino - może być drobno odpłatne – np. 2 zł. Do takiego działania można pozyskać partnera biznesowego – np. lokalny oddział banku. • Konkursy dla mieszkańców (np. z „gałą” na zakończenie + jakaś nagroda) - na najbardziej ukwieconą ulicę, podwórko, skwer itp. - fotograficzny, malarski • Organizowanie plenerów dla artystów – współpraca z organizacjami.
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach. Przedsięwzięcie uwzględni potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, zapewniając dostępność w następujących obszarach: - Dostępność architektoniczna: Obiekt gdzie będą realizowane działania na etapie przygotowania, jak również na etapie realizacji działań będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi (np. podjazdy, windy, odpowiednio szerokie drzwi, dostosowane toalety). - Dostosowanie przestrzeni: przestrzeń w której będą realizowane działania będzie odpowiednio dostosowana do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami (np. odpowiednie oświetlenie, oznakowanie, przestrzeń manewrowa dla wózków inwalidzkich). - Dostępność informacyjno-komunikacyjna: wszystkie materiały informacyjne dotyczące działań (np. ulotki, plakaty, informacje online) będą dostępne w formatach alternatywnych (np. wersja łatwa do czytania) - Komunikacja: osoby realizujące działania animacyjne będą przeszkoleni w zakresie komunikacji z osobami z różnymi niepełnosprawnościami (np. osoby niesłyszące, niewidome, z niepełnosprawnością intelektualną). - Dostępność cyfrowa: strona internetowa dla przedsięwzięcia oraz wszelkie materiały online są zgodne z WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość nawigacji za pomocą klawiatury, odpowiedni kontrast, alternatywne opisy obrazów). - Dostępność proceduralna: Indywidualne podejście: Zapewnienie, że osoby prowadzące działania animacyjne będą gotowi dostosować swoje metody pracy do indywidualnych potrzeb każdej osoby, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. - Elastyczność: Zapewnienie elastyczności w zakresie organizacji konkretnych działań animacyjnych, tak aby uwzględnić potrzeby osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość zmiany terminu, miejsca, dostosowanie czasu trwania).
Miejsce przeprowadzenia projektu	• Podobszar rewitalizacji nr 1: Obszar funkcjonalny nr 2: Miejscowość Szczaniec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E. • Podobszar rewitalizacji nr 2: Obszar funkcjonalny nr 9: Obszar miejscowości Smardzewo wydzielony z obszaru zdegradowanego zgodnie z granicami określonymi na mapie dla podobszaru rewitalizacji nr 2
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego)	Inwestycja rozwiązuje następujące problemy: - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – działanie wpływa na poziom aktywności społecznej osób zagrożonych wykluczeniem, jak również na poziom integracji społeczności lokalnej, co przyczynia się do poprawy kondycji psychofizycznej osób bezrobotnych i nieaktywnych

oddziaływania na poszczególne obszary)	zawodowo, w związku z powyższym działania zwiększa możliwość powrotu przez tych ludzi na rynek pracy i w efekcie poprawy sytuacji na rynku pracy, jak również zwiększenie gotowości osób zaangażowanych w działania do podjęcia działalności gospodarczej - sfera społeczna – działanie wpływa pozytywnie na poziom integracji i aktywizacji społecznej. Uczestnicy działań, zwiększają swoje kompetencje interpersonalne i w efekcie stają na drodze wyjścia z osobistej sytuacji kryzysowej. - sfera środowiskowa – działanie zwiększa świadomość uczestników w zakresie potrzeb dbania o środowisko, wpłynie zatem na poprawę sytuacji w tej sferze
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji) - Liczba działań/ inicjatyw zrealizowanych w ramach zadania – 5 szt. (źródło informacji: Raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna). Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba uczestników działań: co najmniej 100 os. / rok (źródło informacji: Raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna) - poprawa poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców obszaru zdegradowanego – co najmniej 10 os. (źródło informacji: Raport z ankietyzacji, na podstawie przeprowadzonych ankiet z wybranymi uczestnikami działań ex ante i ex post)
Okres realizacji	2026-2032
Szacunkowa wartość projektu	350 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	100 000,00 zł – środki UE 50 000,00 zł – środki prywatne 200 000,00 zł – Gmina Szczaniec

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 43 Projekty edukacyjne nakierowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej i gimnazjum związane z wyrównywaniem szans

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego uzupełniającego nr 3	
Nazwa przedsięwzięcia	Projekty edukacyjne nakierowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej związane z wyrównywaniem szans
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjne/ niskonakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Gmina Szczaniec, jednostki oświatowe Gminy, organizacje pozarządowe,
Zakres realizowanego zadania	Działanie dotyczy organizacji dodatkowych zajęć wyrównujących i doskonalących kompetencje dla dzieci i młodzieży, uczniów szkół Gminy Szczaniec, w tym w obszarze rewitalizacji. Celem działania jest wzrost umiejętności i wiedzy w zakresie nauk ścisłych oraz poprawa kompetencji kluczowych.
Dostosowanie do osób ze	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach. Przedsięwzięcie uwzględnia potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami,

szczególnymi potrzebami	zapewniając dostępność w następujących obszarach: - Dostępność architektoniczna: Obiekt gdzie będą realizowane działania na etapie przygotowania, jak również na etapie realizacji działań będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi (np. podjazdy, windy, odpowiednio szerokie drzwi, dostosowane toalety). - Dostosowanie przestrzeni: przestrzeń w której będą realizowane działania będzie odpowiednio dostosowana do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami (np. odpowiednie oświetlenie, oznakowanie, przestrzeń manewrowa dla wózków inwalidzkich). - Dostępność informacyjno-komunikacyjna: wszystkie materiały informacyjne dotyczące działań (np. ulotki, plakaty, informacje online) będą dostępne w formatach alternatywnych (np. wersja łatwa do czytania) - Komunikacja: osoby realizujące działania animacyjne będą przeszkoleni w zakresie komunikacji z osobami z różnymi niepełnosprawnościami (np. osoby niesłyszące, niewidome, z niepełnosprawnością intelektualną). - Dostępność cyfrowa: strona internetowa dla przedsięwzięcia oraz wszelkie materiały online są zgodne z WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość nawigacji za pomocą klawiatury, odpowiedni kontrast, alternatywne opisy obrazów). - Dostępność proceduralna: Indywidualne podejście: Zapewnienie, że osoby prowadzące działania animacyjne będą gotowi dostosować swoje metody pracy do indywidualnych potrzeb każdej osoby, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. - Elastyczność: Zapewnienie elastyczności w zakresie organizacji konkretnych działań animacyjnych, tak aby uwzględnić potrzeby osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość zmiany terminu, miejsca, dostosowanie czasu trwania).
Miejsce przeprowadzenia projektu	• Podobszar rewitalizacji nr 1: Obszar funkcjonalny nr 2: Miejscowość Szczaniec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E. • Podobszar rewitalizacji nr 2: Obszar funkcjonalny nr 9: Obszar miejscowości Smardzewo wydzielony z obszaru zdegradowanego zgodnie z granicami określonymi na mapie dla podobszaru rewitalizacji nr 2
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działania rozwiązują następujące problemy: - sfera społeczna – zadanie wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki organizacji działań integracyjnych, angażujących uczestników zajęć dodatkowych, zwiększa też ich umiejętności i kompetencje interpersonalne, poprawiające jakość komunikacji i integrację, w tym integrację pokoleń. W związku z powyższym projekt przyczyni się do również do eliminacji problemów społecznych. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – projekt zapewnia wykorzystanie na cele społeczne i edukacyjne istniejącej infrastruktury technicznej i edukacyjnej. Działanie zwiększa dostęp mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży z całego obszaru zdegradowanego do usług o charakterze edukacyjnym. Działanie przyczyni się też do wzrostu kompetencji dzieci i młodzieży, co przyczyni się do lepszego przygotowania przyszłych kadr lokalnej gospodarki.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji) - liczba zorganizowanych kompleksowych wydarzeń o charakterze edukacyjnym – 1 szt. (źródło informacji: raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Biura Rewitalizacji). - liczba uczestników kompleksowych wydarzeń o charakterze edukacyjnym – co najmniej 100 os. (źródło informacji: raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników). Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł

	informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex-post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba dodatkowych zajęć edukacyjnych, w tym w obszarze nauk ścisłych organizowanych cyklicznie każdego roku szkolnego w wyniku realizacji przedmiotowego zadania – 2 szt./rok (źródło informacji: raport z realizacji poszczególnych wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Zespołu ds. Rewitalizacji).)
Okres realizacji	2026-2032
Szacunkowa wartość projektu	250 000,00 zł
Przewidywane źródła finansowania	237 500,00 zł – środki UE 12 500,00 zł – Gmina Szczaniec

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 44 Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne

Karta przedsięwzięcia rewitalizacyjnego uzupełniającego nr 4	
Nazwa przedsięwzięcia	Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne
Charakter/rodzaj działania	Działanie administracyjne/ niskonakładowe
Obszar problemowy, na który oddziałuje przedsięwzięcie	Sfera społeczna Sfera Infrastrukturalno-gospodarcza
Podmioty odpowiedzialne za realizację	Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Centrum Kultury i Biblioteki, Gmina Szczaniec (partnerzy do realizacji projektu)
Zakres realizowanego zadania	Działanie zakłada zaangażowanie w realizację organizacji pozarządowej, która zostanie wyłoniona w konkursie ofert, w ramach współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi. Zadanie zakłada uruchomienie konkursu w ramach dotacji z Gminy na działania w zakresie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, działania dla dzieci i młodzieży. Działanie zakłada realizację działań, zwiększających dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, skierowane do dzieci i młodzieży, co odbywać się będzie poprzez zajęcia kulturalne i artystyczne, co obejmuje m.in.: - warsztaty kulturalne, z zakresu znajomości kultur i zwyczajów - warsztaty taneczne - występy grup folklorystycznych i grup dziecięcych - koncerty lokalnych artystów - gra miejska - warsztaty rękodzieła Cel: integracja, promocja kultury, pogłębienie wiedzy o regionie, zwiększenie uczestnictwa dzieci i młodzieży w kulturze i życiu obywatelskim
Dostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami	Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane w sposób zapewniający dostępność we wszystkich możliwych wymiarach. Przedsięwzięcie uwzględnia potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, zapewniając dostępność w następujących obszarach: - Dostępność architektoniczna: Obiekt gdzie będą realizowane działania na etapie przygotowania, jak również na etapie realizacji działań będzie dostępny dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi (np. podjazdy, windy, odpowiednio szerokie drzwi, dostosowane toalety). - Dostosowanie przestrzeni: przestrzeń w której będą realizowane działania będzie odpowiednio dostosowana do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami (np. odpowiednie oświetlenie, oznakowanie, przestrzeń manewrowa dla wózków inwalidzkich). - Dostępność informacyjno-komunikacyjna: wszystkie materiały informacyjne dotyczące działań (np. ulotki, plakaty, informacje online) będą dostępne w formatach alternatywnych (np. wersja łatwa do czytania)

	- Komunikacja: osoby realizujące działania animacyjne będą przeszkoleni w zakresie komunikacji z osobami z różnymi niepełnosprawnościami (np. osoby niesłyszące, niewidome, z niepełnosprawnością intelektualną). - Dostępność cyfrowa: strona internetowa dla przedsięwzięcia oraz wszelkie materiały online są zgodne z WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość nawigacji za pomocą klawiatury, odpowiedni kontrast, alternatywne opisy obrazów). - Dostępność proceduralna: Indywidualne podejście: Zapewnienie, że osoby prowadzące działania animacyjne będą gotowi dostosować swoje metody pracy do indywidualnych potrzeb każdej osoby, w tym osób ze szczególnymi potrzebami. - Elastyczność: Zapewnienie elastyczności w zakresie organizacji konkretnych działań animacyjnych, tak aby uwzględnić potrzeby osób z niepełnosprawnościami (np. możliwość zmiany terminu, miejsca, dostosowanie czasu trwania).
Miejsce przeprowadzenia projektu	• Podobszar rewitalizacji nr 1: Obszar funkcjonalny nr 2: Miejscowość Szczaniec - południowa część miejscowości (ulice leżące po południowej stronie linii kolejowej BERLIN - WARSZAWA), ulice: Azaliowa, Konwaliowa, Kwiatowa, Leśna, Lipowa od nr 1 do nr 23 oraz nr 25, 27, 29, 31, 33, 34, Słoneczna, Sportowa, Świerkowa, Lipowa nr: 24A, 24B, 26, 28A, 28B, 30A, 30B, 32A, 32B, 32C, 32D, 32E. • Podobszar rewitalizacji nr 2: Obszar funkcjonalny nr 9: Obszar miejscowości Smardzewo wydzielony z obszaru zdegradowanego zgodnie z granicami określonymi na mapie dla podobszaru rewitalizacji nr 2
Uzasadnienie realizacji (w odniesieniu do przewidywanego oddziaływania na poszczególne obszary)	Działania rozwiązują następujące problemy: - sfera społeczna – zadanie wpływa pozytywnie na rozwiązywanie problemów w sferze społecznej, dzięki organizacji działań integracyjnych, angażujących uczestników, w tym dzieci i młodzież, lokalna społeczność zyska silny impuls integracyjny, co wpłynie na zwiększenie poziomu aktywności społecznej w tym również osób zagrożonych wykluczeniem. W związku z powyższym zadanie przyczyni się również do eliminacji problemów społecznych. - sfera infrastrukturalno-gospodarcza – zadanie zapewnia wykorzystanie na cele społeczne istniejącej infrastruktury technicznej. Działanie zwiększa dostęp mieszkańców obszaru zdegradowanego do usług o charakterze kulturalnym i społecznym. Działanie przyczyni się zatem do rozwoju istniejącej infrastruktury w sensie produktowym, tj. zapewniając dostęp do nowych usług o charakterze kulturalnym.
Prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i pomiaru	Wskaźniki: Produkty Ocena osiągnięcia produktów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu: po zakończeniu inwestycji, przez członków Biura Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji) - liczba zorganizowanych kompleksowych wydarzeń o charakterze kulturalno-integracyjnym – 1 szt. (źródło informacji: raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Zespołu ds. Rewitalizacji). - liczba uczestników kompleksowych wydarzeń o charakterze kulturalno-integracyjnym – co najmniej 20 os. (źródło informacji: raport z realizacji zadania, dokumentacja fotograficzna, listy uczestników). Rezultaty: Ocena osiągnięcia rezultatów będzie miała miejsce na podstawie monitoringu przez członków Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie wskazanych źródeł informacji/weryfikacji. Najpierw na etapie realizacji zostanie wykonany pomiar ex-ante, a następnie odbędzie się pomiar ex – post po zakończeniu inwestycji, który będzie powtarzany co 12 miesięcy od czasu dokonania pierwszego pomiaru ex-post, przez cały okres trwałości. Z każdego badania monitoringowego powstanie stosowny raport. - liczba kompleksowych wydarzeń o charakterze kulturalno-integracyjnym organizowanych cyklicznie co roku w wyniku realizacji przedmiotowego zadania – 1 szt./rok (źródło informacji: raport z realizacji poszczególnych wydarzeń, dokumentacja fotograficzna, sprawozdanie z wizji lokalnej członków Zespołu ds. Rewitalizacji).)
Okres realizacji	2026-2032
Szacunkowa wartość projektu	200 000,00 zł

Przewidywane źródła finansowania	180 000,00 zł – Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 10 000,00 zł Gmina Szczaniec; 10 000,00 zł NGOs
---	---

Źródło: Opracowanie własne

10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji

Komplementarność poszczególnych działań rewitalizacyjnych inwestycyjnych i miękkich względem siebie jest pokazana w tabeli poniżej:

			Działanie inwestycyjne	
			Działania podstawowe	
			Budowa i przebudowa infrastruktury publicznej w Szczaniecu na potrzeby mieszkańców	Budowa i przebudowa infrastruktury publicznej w Smardzewie na potrzeby mieszkańców
Działania Miękkie	Działania Podstawowe	Przygotowanie i wdrożenie Programu Animacji Środowiskowej	X	X
		Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna	X	X
		Aktywizacja społeczna mieszkańców gminy	X	X
		Realizacja programu aktywizacji gospodarczej	X	X

		Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)	X	X
	Działania uzupełniające	Działania organizacyjne gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji	X	X
		Działania zwiększające poziom integracji i poczucia lokalnej tożsamości	X	X
		Projekty edukacyjne nakierowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej związane z wyrównywaniem szans		X
		Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne		X

a. Komplementarność przestrzenna

Projekty rewitalizacyjne, szczegółowo przedstawione powyżej dopełniają się wzajemnie przestrzennie i zachodzi między nimi efekt synergii. Łącznie oddziałują na ten sam problem, co wpływa na spotęgowanie efektu. Sama przestrzeń objęta działaniami (obszar rewitalizacji, który pokrywa się z granicami zidentyfikowanego obszaru zdegradowanego) obejmuje cały obszar, zarówno w zakresie działań inwestycyjnych – które uwzględniają efekty poprzednich działań rewitalizacyjnych, jak i uwzględniają uczestnictwo w działaniach interesariuszy z całego obszaru zdegradowanego, jak również w zakresie planowanych działań o charakterze miękkim, które są skierowane do wszystkich mieszkańców obszaru.

W kartach zadań szczegółowo opisano na jakie problemy każdy projekt wpływa. Wszystkie projekty są planowane do realizacji w obszarze rewitalizacji, którego granice pokrywają się ze zdiagnozowanym obszarem zdegradowanym. Tym samym zaproponowane projekty oddziałują na cały obszar dotknięty kryzysem i nie prowadzą do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie. Cała społeczność lokalna będzie korzystać z efektów lokalnych, nikt nie będzie wykluczony, a działania są tak zaplanowane, aby objąć wszystkie grupy społeczne. Ponadto co ważne z planowanych działań miękkich mogą korzystać również mieszkańcy innych obszarów gminy, tak aby osoby zagrożone wykluczeniem i potrzebujące wsparcia nie były wykluczone z działań i aby zachować równowagę między poszczególnymi obszarami gminy i nie doprowadzić do sytuacji, w której problemy mieszkańców obecnie zdefiniowanego obszaru nie przelały się na sąsiedni obszar.

b. Komplementarność problemowa

Planowane przedsięwzięcia dopełniają się tematycznie i w efekcie końcowym będą skutkowały kompleksowym rozwiązaniem problemów. Projekty oddziałują na każdą ze sfer, w której w wyniku diagnozy stwierdzono sytuację kryzysową i na tej podstawie wyznaczono obszar zdegradowany. Są to problemy w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej). Co w efekcie doprowadzi do znaczącego zmniejszenia skali występujących problemów determinujących sytuację kryzysową.

Oddziaływanie planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na zdiagnozowane problemy w poszczególnych obszarach						
Lp.	Przedsięwzięcie	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa
DZIAŁANIA PODSTAWOWE						
1	Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej					

2	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna					
3	Aktywizacja społeczna mieszkańców gminy					
4	Realizacja programu aktywizacji gospodarczej					
5	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)					
6	Budowa i przebudowa infrastruktury publicznej w Szcząncu na potrzeby mieszkańców					
7	Budowa i przebudowa infrastruktury publicznej w Smardzewie na potrzeby mieszkańców					
DZIAŁANIA UZUPEŁNIAJĄCE						
12	Działania organizacyjne Gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji					
13	Działania zwiększające poziom integracji i poczucia lokalnej tożsamości					
14	Projekty edukacyjne nakierowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej i gimnazjum związane z wyrównywaniem szans					
15	Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne					

c. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

W ramach niniejszego Programu rewitalizacji w toku działań przygotowawczych zaprojektowano odpowiedni system wdrażania i zarządzania programem rewitalizacji, który uwzględnia strukturę zarządzania działaniami rewitalizacyjnymi w sposób kompleksowy, pozwalający na zaangażowanie i efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz zapewnia wzajemne uzupełnianie się działań poszczególnych podmiotów zaangażowanych w realizację i spójność stosowanych procedur.

Komplementarność taką zapewni specjalnie powołany w tym celu w Urzędzie Gminy w Szcząncu Zespół ds. Rewitalizacji, który czuwa nad wszystkimi elementami realizacji Programu Rewitalizacji, ponadto wszystkie działania będzie konsultował z Komitetem Rewitalizacyjnym, który jest ciałem społecznym w skład którego wchodzi przedstawiciele społeczności lokalnej. Zespół ds. Rewitalizacji konsultuje również wszystkie działania realizowane w ramach Programu Rewitalizacji z poszczególnymi podmiotami, zaangażowanymi w realizację poszczególnych działań. Taki model realizacji zadań rewitalizacyjnych zapewnia Komplementarność proceduralno-instytucjonalną zaplanowanych działań.

d. Komplementarność międzyokresowa

Działania rewitalizacyjne zostały tak zaplanowane, aby zapewnić zachowanie ciągłości programowej polegającej na kontynuacji działań rewitalizacyjnych, w tym wsparcia udzielonego gminie Szczaniec w ramach polityki spójności w latach 2007-2013 oraz 2014-2020.

Obszar rewitalizacji, jaki został wyłoniony w toku diagnozy, obejmującej całą gminę poddany zostanie działaniom rewitalizacyjnym, które są odpowiedzią na zdiagnozowane problemy o charakterze społecznym, przestrzenno-funkcjonalnym, infrastrukturalno-gospodarczym i środowiskowym.

Obszar ten pokrywa się z granicami obszaru zdegradowanego, który stanowi część gminy, poddawanej działaniom rewitalizacyjnym już od lat. Działania te odnosiły się przede wszystkim do działań miękkich, związanych z aktywizacją mieszkańców zagrożonych wykluczeniem, na obszarze gminy, ale związane też były z działaniami rozwojowymi w zakresie gospodarczym, co wiązało się z poprawą infrastruktury drogowej, jak również z działaniami poprawiającymi efektywność energetyczną i edukacyjną (poprawiano na bieżąco efektywność energetyczną budynków szkolnych) oraz rozwojem infrastruktury gospodarczej (zrealizowano kilka projektu infrastrukturalnych przez podmioty gospodarcze, dzięki czemu poprawie ulegał lokalny rynek pracy. Poprawie też ulegał aspekt środowiskowy – w części uporządkowano gospodarkę wodno-ściekową (min. realizowano projekty w zakresie rozwoju sieci kanalizacyjnej i wodociągowej)).

Działania te związane były z realizacją strategii rozwoju gminy, mającej na celu ogólny rozwój gminy, w tym również poprawę aspektów społecznych, gospodarczych i technicznych. Przez cały też czas realizowana jest praca ze społecznością lokalną, co odbywa się za pośrednictwem Ośrodka Pomocy Społecznej oraz za sprawą działalności w ramach współpracy Gminy Szczaniec z organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami, w ramach co roku uchwalanych następujących programów: Programu Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi oraz

Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Szczaniec.

Pomimo jednakże podejmowanych działań cały czas diagnozuje się obszar zdegradowany na terenie gminy, znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Dlatego też konieczne jest podejmowanie dalszych działań inwestycyjnych, poprawiających sytuację w zakresie przestrzenno-funkcjonalnym, infrastrukturalno-gospodarczym i środowiskowym, jak również kompleksowe inicjatywy rewitalizacyjne o charakterze miękkim, wpływającym na poprawę sytuacji kryzysowej w sferze społecznej.

W chwili obecnej rozpoczęto prace nad rewitalizacją, w ramach której działania będą zorganizowane wokół problemów i celów wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Gmina jest i władze gminy są zdeterminowane aby ten długofalowy proces zakończyć pełnym sukcesem. Bardzo istotnym elementem w zakresie planowanych do realizacji inicjatyw rewitalizacyjnych jest podejmowanie takich działań, aby lokalna społeczność stała się częścią tego procesu, nie tylko jako przedmiot tych działań, ale przede wszystkim jako podmiot, współdecydujący o kształcie strategii wychodzenia z kryzysu. Temu też służą działania, które są podejmowane przez gminę, w tym przede wszystkim przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji.

Zaplanowane są tutaj zatem działania komplementarne w stosunku do poprzednio realizowanych zadań, stanowią one kontynuację realizacji zaplanowanych celów, odnoszących się do konieczności przeciwdziałania zdiagnozowanym sytuacjom kryzysowym. W chwili obecnej zaplanowano działania komplementarne, do realizacji w perspektywie unijnej 2007-2013 oraz 2014-2020, w tym o charakterze społecznym, które wykorzystują efekty działań zrealizowanych w okresie poprzednim.

Aktualnie obowiązujące w gminie dokumenty o charakterze strategicznym szeroko pojęte inicjatywy rewitalizacyjne wskazują jako niezmiennie istotne dla stworzenia dla mieszkających na tych terenach osób warunków do wyprowadzenia tych obszarów z sytuacji kryzysowych.

Działania rewitalizacyjne ujęte w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji prowadzą do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizowanego (Cel strategiczny: **„Poprawa jakości życia mieszkańców obszaru zdegradowanego w gminie Szczaniec oraz kompleksowe przeciwdziałanie marginalizacji zdegradowanego obszaru gminy w zakresie sfer: społecznej, infrastrukturalno-gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej”**), dlatego też należy uznać, iż Cel programu pokrywa się, jest zbieżny i realizuje cele określone w Strategii Rozwoju.

e. Komplementarność źródeł finansowania

W ramach planowanych działań uwzględniono różne źródła finansowania dla projektów rewitalizacyjnych, ujętych w niniejszym Gminnym Programie Rewitalizacji. Wsparcie przewidziano, zgodnie z charakterem planowanych zadań i podmiotów je realizujących, uzupełniając i łącząc wsparcie, m.in. ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, ponadto planuje się udział środków prywatnych oraz środków ze źródeł krajowych (m.in.

Programy ministerialne, program Senior Plus) oraz w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego, Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich, które to środki planuje łączyć się z wkładem własnym gminy lub podmiotów zewnętrznych zaangażowanych w realizację, zgodnie z możliwościami prawnymi.

Jednocześnie wykluczono ryzyko podwójnego dofinansowania. Ryzyko takie będzie szczegółowo monitorowane w ramach działalności Zespołu ds. Rewitalizacji, który monitoringiem obejmie poszczególne działania rewitalizacyjne.

11. Indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć (podstawowych i uzupełniających)

Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych w Gminie Szczaniec z sytuacji kryzysowej jest procesem długotrwałym i wymagającym znacznych nakładów finansowych na realizację poszczególnych projektów. Gmina planuje wykonanie wyszczególnionych w dokumencie inwestycji w oparciu m.in. o zewnętrzne środki finansowe (stawiając nacisk na bezzwrotne dotacje), jak również o środki własne i innych podmiotów funkcjonujących w gminie, w tym prywatnych.

Duży potencjał niesie ze sobą perspektywiczne zaangażowanie w rewitalizację innych partnerów, angażując tym samym dodatkowy kapitał i rozkładając ciężar finansowy rewitalizacji na różne podmioty, **tym samym realizując zasadę dodatkowości środków UE**. Do głównych źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych należą przede wszystkim:

- środki Unii Europejskiej – m. in. fundusze strukturalne i inwestycyjne: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów, jako niezależne źródło finansowania, Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
- środki budżetów samorządów – wojewódzkich, powiatowych – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne – np. fundusze celowe, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- środki prywatne – np. środki organizacji pozarządowych,
- kredyty, pożyczki, obligacje komunalne i inne narzędzia i instrumenty finansowe kierowane do JST.

W naszym regionie istotnym z punktu widzenia planowanych działań źródłem realizacji zadań rewitalizacyjnych jest Program Fundusze Europejskie dla Województwa Lubuskiego 2021-2027 (FEWL). W tym programie działania rewitalizacyjne przyporządkowane są do działań: FELB.08.01 Wsparcie terytorialne obszarów miejskich – rewitalizacja; Działanie FELB.08.02 Wsparcie terytorialne obszarów miejskich – ZIT.

Poniżej przedstawiono zagadnienia finansowe dotyczące planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych podstawowych i uzupełniających, bez których wizja rewitalizacji obszaru zdegradowanego nie ma szans na realizację.

Tabela 45 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań **podstawowych** Programu Rewitalizacji

Źródła finansowania								
Lp	Nazwa projektu	Beneficjent	Szacowany koszt całkowity	Środki unijne	Budżet gminy	Budżet państwa	Środki prywatne i inne	Program
1	Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej	Organizacje pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Centrum Kultury i Biblioteki, Gmina Szczaniec (partnerzy do realizacji projektu)	100 000,00	80 000,00	20 000,00	0,00	0,00	FEWL 2021-2027 w ramach LGD lub FIO
2	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna	Organizacje Pozarządowe, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, OPS, Gmina Szczaniec, Powiat Świebodziński	160 000,00	152 000,00	0,00	0,00	8 000,00	FEWL 2021-2027 (EFS)
3	Aktywizacja społeczna mieszkańców gminy	Organizacje pozarządowe, OPS, OWES, Gmina Szczaniec, Powiat Świebodziński	200 000,00	190 000,00	5 000,00	0,00	5 000,00	FEWL 2021-2027 (EFS)
4	Realizacja programu aktywizacji gospodarcze	Organizacje Pozarządowe (zaangażowane w lokalne działania społeczne); OPS, Gmina Szczaniec (jako partnerzy projektu)	250 000,00	237 500,00	0,00	0,00	12 500,00	FEWL 2021-2027 (EFS)
5	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)	Gmina Szczaniec, OPS, Organizacje pozarządowe (zaangażowane w lokalne działania aktywizacyjne)	50 000,00	25 000,00	25 000,00	0,00	0,00	FEWL 2021-2027 (EFS)
6	Budowa i przebudowa infrastruktury publicznej w Szczaniecu na potrzeby mieszkańców	Gmina Szczaniec	2 200 000,00	1 870 000,00	330 000,00	0,00	0,00	FEWL 2021-2027 (EFRR)
7	Budowa i przebudowa infrastruktury publicznej w Smardzewie na potrzeby mieszkańców	Gmina Szczaniec	1 900 000,00	1 615 000,00	285 000,00	0,00	0,00	FEWL 2021-2027 (EFRR)
		SUMA	4 860 000,00	4 169 500,00	665 000,00	0,00	25 500,00	

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 46 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań **uzupełniających** Programu Rewitalizacji

Źródła finansowania								
Lp	Nazwa projektu	Beneficjent	Szacowany koszt całkowity	Środki unijne	Budżet gminy	Budżet państwa	Środki prywatne i inne	Program
1	Działania organizacyjne gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji	Gmina Szczaniec	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-
2	Działania zwiększające poziom integracji i poczucia lokalnej tożsamości.	Gmina Szczaniec, Centrum Kultury i Biblioteki, Instytucje oświatowe Gminy Szczaniec, Organizacje Pozarządowe	350 000,00	200 000,00	0,00	0,00	50 000,00	Środki UE (FEWL w ramach LGD, EFS), środki FIO, dotacje NFOŚiGW, Ministra Kultury, Ministra Sportu, fundacje korporacyjne (banki itp.)
3	Projekty edukacyjne nakierowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej związane z wyrównywaniem szans	Gmina Szczaniec, jednostki oświatowe Gminy, organizacje pozarządowe	250 000,00	237 500,00	12 500,00	0,00	0,00	Środki UE (FEWL w ramach LGD, EFS),
4	Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne	Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Centrum Kultury i Biblioteki, Gmina Szczaniec (partnerzy do realizacji projektu)	200 000,00	0,00	10 000,00	180 000,00	10 000,00	Środki UE (FEWL w ramach LGD, EFS), środki FIO, dotacje NFOŚiGW, Ministra Kultury, Ministra Sportu, fundacje korporacyjne (banki itp.)
		SUMA	800 000,00	437 500,00	22 500,00	180 000,00	60 000,00	

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 47 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań **podstawowych** Programu Rewitalizacji – **harmonogram**

Lp	Nazwa projektu	Beneficjent	Okres realizacji							SUMA
			2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	
1	Przygotowanie i wdrożenie programu Animacji Środowiskowej	Organizacje pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Centrum Kultury i Biblioteki, Gmina Szczaniec (partnerzy do realizacji projektu)	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00			100 000,00
2	Wdrożenia narzędzi ekonomii społecznej – spółdzielnia socjalna	Organizacje Pozarządowe, Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, OPS, Gmina Szczaniec, Powiat Świebodziński	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	40 000,00	160 000,00
3	Aktywizacja społeczna mieszkańców gminy	Organizacje pozarządowe, OPS, OWES, Gmina Szczaniec, Powiat Świebodziński	40 000,00	30 000,00	30 000,00	20 000,00	20 000,00	20 000,00	40 000,00	200 000,00
4	Realizacja programu aktywizacji gospodarcze	Organizacje Pozarządowe (zaangażowane w lokalne działania społeczne); OPS, Gmina Szczaniec (jako partnerzy projektu)	50 000,00	30 000,00	20 000,00	30 000,00	20 000,00	50 000,00	50 000,00	250 000,00
5	Realizacja działań dotyczących poprawy warunków otoczenia mieszkalnego – Program Aktywności Lokalnej (PAL)	Gmina Szczaniec, OPS, Organizacje pozarządowe (zaangażowane w lokalne działania aktywizacyjne)			10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	10 000,00	50 000,00
6	Budowa i przebudowa infrastruktury publicznej w Szczaniecu na potrzeby mieszkańców	Gmina Szczaniec	0,00	600 000,00	700 000,00	900 000,00				2 200 000,00
7	Budowa i przebudowa infrastruktury publicznej	Gmina Szczaniec	200 000,00	200 000,00	750 000,00	750 000,00				1 900 000,00

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025 – 2032

	w Smardzewie na potrzeby mieszkańców									
		SUMA	330 000,00	900 000,00	1 550 000,00	1 750 000,00	90 000,00	100 000,00	140 000,00	4 860 000,00

Źródło: opracowanie własne

Tabela 48 Indykatywne ramy finansowe realizacji zadań **uzupełniających** Programu Rewitalizacji - **harmonogram**

Okres realizacji										
Lp	Nazwa projektu	Beneficjent	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	SUMA
1	Działania organizacyjne gminy, mające na celu zautomatyzowanie procesu rewitalizacji	Gmina Szczaniec								0,00
2	Działania zwiększające poziom Integracji i Poczucia lokalnej tożsamości.	Gmina Szczaniec, Centrum Kultury i Biblioteki, Instytucje oświatowe Gminy Szczaniec, Organizacje Pozarządowe	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	350 000,00
3	Projekty edukacyjne nakierowane na podnoszenie kompetencji dzieci i młodzieży uczącej się w szkole podstawowej i gimnazjum związane z wyrównywaniem szans	Gmina Szczaniec, jednostki oświatowe Gminy, organizacje pozarządowe	25 000	25 000	25 000	25 000	50 000	50 000	50 000	250 000,00

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025 – 2032

4	Działania zwiększające dynamikę rozwoju społeczeństwa obywatelskiego skierowane do dzieci i młodzieży celu ich aktywizacji społecznej, w tym m.in. przez zajęcia kulturalne i artystyczne	Organizacje Pozarządowe (podmiot wyłoniony w konkursie na realizację zadania – który otrzyma dofinansowanie), OPS, Centrum Kultury i Biblioteki, Gmina Szczaniec (partnerzy do realizacji projektu)	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	50 000	200 000,00
		SUMA	100 000	100 000	100 000	100 000	125 000	125 000	150 000	800 000,00

Źródło: opracowanie własne

12. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji.

Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji w Gminie Szczaniec na każdym jego etapie (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). W proces rewitalizacji zostały włączone wszystkie grupy interesariuszy (w szczególności społeczność obszarów rewitalizacji, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, ponadto grupy osób zagrożonych wykluczeniem wspólnoty, seniorzy i młodzież). Władze lokalne w toku działań partycypacyjnych umożliwiły interesariuszom współdecydowanie w zakresie prowadzonych działań rewitalizacyjnych oraz dzięki powołaniu Komitetu Rewitalizacji, którego członkami są przedstawiciele poszczególnych interesariuszy, co zapewni kontrolę obywatelską na etapie wdrażania i ewaluacji Programu Rewitalizacji.

W toku działań partycypacyjnych mieszkańcy i poszczególne grupy interesariuszy (m.in. niepełnosprawni, wspólnoty, przedsiębiorcy, NGO, seniorzy, młodzież, zagrożeni wykluczeniem) uczestniczyli we wszystkich etapach działań rewitalizacyjnych, od diagnozy, programowania, wdrażania po monitoring i ewaluację.

Cykl działań partycypacyjnych dla zidentyfikowanych grup był realizowany przed opracowaniem szczegółowych koncepcji działań merytorycznych (diagnoza), w trakcie ich opracowywania (pomysły, konsultacje), realizacji (monitoring i aktualizacja) oraz po zakończeniu (ocena i ewaluacja). Dla uzyskania pełnego obrazu potrzeb i oczekiwań mieszkańców i grup interesariuszy zostały zastosowane różne narzędzia partycypacji.

12.1. Partycypacja na etapie diagnozy.

Poszczególne elementy zrealizowanych działań partycypacyjnych:

- 1) zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej,
- 2) spotkania indywidualne z mieszkańcami i zbieranie uwag ustnych w Punkcie Konsultacyjnym,
- 3) spotkania z mieszkańcami,
- 4) wywiady bezpośrednie z mieszkańcami.

Podczas działań partycypacyjnych pracowano nad twórczym postrzeganiem swojego obszaru zamieszkania, sposobów dostrzegania potencjałów w zdegradowanej tkance. Ich celem była również integracja uczestników, zbadanie jak uczestnicy postrzegają swoje miasto, pogłębienie ich wiedzy na temat rewitalizacji, ustalenie uwarunkowań, możliwości i barier w rewitalizacji Szczawnicy i Smardzewa, szczególnie w zakresie spraw społecznych. Uczestnicy przedstawili ze swojej

perspektywy trudności, jakie mogą wystąpić w obszarze spraw społecznych, gospodarce oraz turystyce. Starano się też określić, co to znaczy być liderem lokalnym, jakie obowiązki spoczywają na liderach oraz co to jest współpraca. Określono m.in., że naturalnymi liderami na terenie gminy Szczaniec są wszyscy reprezentanci organizacji pozarządowych, JST, klubów sportowych.

1) Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej

W okresie od 20 czerwca do 28 lipca 2025 r. prowadzono zbieranie uwag mieszkańców Gminy Szczaniec w ramach konsultacji społecznych w sprawie ponownego wyznaczenia obszarów zdegradowanych i rewitalizacji. Opinie i postulaty można było przekazywać za pomocą formularzy udostępnionych w formie papierowej w sekretariacie Urzędu Gminy oraz elektronicznie – poprzez dedykowany adres e-mail (ug@szczaniec.pl), platformę ePUAP lub skrzynkę e-Doręczeń. Formularze ankiet dostępne były również na stronie internetowej Gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Forma ta umożliwiła udział w konsultacjach osobom o ograniczonej mobilności oraz tym, którzy preferują kontakt zdalny. Pozyskane tą drogą informacje stanowiły istotny wkład w proces wyznaczania granic obszarów rewitalizacji, a część zgłoszonych postulatów została uwzględniona w dalszych działaniach planistycznych.

2) Spotkania indywidualne z mieszkańcami i zbieranie uwag ustnych w Punkcie Konsultacyjnym

Dodatkową możliwością wzięcia udziału w konsultacjach były spotkania indywidualne z mieszkańcami w ramach funkcjonującego Punktu Konsultacyjnego, który mieścił się w sekretariacie Urzędu Gminy w Szcząncu (ul. Herbowa 30). Punkt był dostępny w pierwszy roboczy dzień tygodnia (z wyjątkiem pierwszego i ostatniego poniedziałku konsultacji) w godzinach 7:00–9:00 oraz 13:00–15:00. W Punkcie można było porozmawiać z przedstawicielami urzędu i przekazać uwagi ustnie. Forma ta pozwoliła na zebranie cennych, indywidualnych opinii i spostrzeżeń od mieszkańców, którzy woleli formę rozmowy bezpośredniej od wypełniania dokumentów.

3) Spotkania z mieszkańcami

W ramach konsultacji zorganizowano dwa otwarte spotkania z mieszkańcami, podczas których zaprezentowano wyniki zaktualizowanej diagnozy oraz projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji. Spotkania miały charakter otwarty i odbyły się:

02.07.2025 r. o godz. 17:00 w Sali Sesyjnej Urzędu Gminy Szczaniec,

03.07.2025 r. o godz. 17:00 w Świetlicy Wiejskiej w miejscowości Smardzewo.

Podczas obu wydarzeń mieszkańcy mieli okazję zadawać pytania, zgłaszać uwagi i dzielić się spostrzeżeniami dotyczącymi zarówno granic obszarów rewitalizacyjnych, jak i oczekiwanych kierunków działań. Spotkania umożliwiły bezpośrednią rozmowę z przedstawicielami samorządu oraz członkami zespołu opracowującego dokument. Poruszano m.in. kwestie dotyczące estetyki przestrzeni publicznych, infrastruktury drogowej, aktywizacji społecznej, a także potrzeb inwestycyjnych na terenach zdegradowanych.

4) Wywiady bezpośrednie z mieszkańcami

Dodatkowo, 02 lipca 2025 r. na terenie miejscowości Szczaniec przeprowadzono bezpośrednie wywiady z mieszkańcami. Celem tej formy badań było poznanie subiektywnej oceny jakości życia mieszkańców, ich oczekiwań wobec planowanych działań rewitalizacyjnych oraz zebranie szczegółowych spostrzeżeń dotyczących funkcjonowania przestrzeni, infrastruktury i relacji społecznych. Respondenci wskazywali zarówno obszary problemowe (brak bezpiecznych przestrzeni integracyjnych, ograniczony dostęp do usług), jak i potencjały (społeczna solidarność, przywiązanie do miejsca). Zebrane odpowiedzi miały charakter pogłębiony i zostały włączone do analizy w procesie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji.

12.2. Partycypacja na etapie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Szczaniec.

Gmina po zakończeniu realizacji każdego ustawowo określonego etapu pracy, zgodnie z ustawą informowała społeczeństwo o wynikach prac i poddawała je konsultacjom społecznym. W ramach tych działań miały miejsce konsultacje w zakresie:

- wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji Gminy Szczaniec,
- zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Szczaniec,
- ostatecznego kształtu Gminnego Programu Rewitalizacji.

Na etapie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Szczaniec mieszkańcy obszaru zdegradowanego i przedstawiciele interesariuszy mogli wyrazić swoją opinię przy pomocy ankiet oraz indywidualnie udając się do działającego na terenie Urzędu Gminy punktu konsultacyjnego oraz podczas spotkań indywidualnych z ekspertami, które miały

miejsce podczas spotkań. Dyskusja mieszkańców z ekspertami i animatorem, dotyczyła roli Komitetu, zadań jakie przed nim stoją i kto powinien w nim zasiadać, jak również jakie konkretnie zasady działania mają obowiązywać w przypadku Komitetu Rewitalizacji Gminy Szczaniec.

Szczegóły konsultacji społecznych zawarto w sprawozdaniach z realizacji konsultacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Szczaniec.

12.2. Partycypacja na etapie tworzenia GPR.

Gmina po zakończeniu realizacji każdego ustawowo określonego etapu pracy, zgodnie z ustawą informowała społeczeństwo o wynikach prac i poddawała je konsultacjom społecznym. W ramach tych działań miały miejsce konsultacje w zakresie:

- wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji Gminy Szczaniec,
- zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji w Gminie Szczaniec.
- ostatecznego kształtu Gminnego Programu Rewitalizacji.

Na etapie tworzenia GPR mieszkańcy gminy mogli wyrazić swoją opinię przy pomocy ankiet oraz indywidualnie udając się do działającego na terenie Urzędu Gminy punktu konsultacyjnego oraz podczas spotkań konsultacyjnych.

Szczegóły konsultacji społecznych zawarto w sprawozdaniach z realizacji konsultacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Szczaniec.

Konsultacje społeczne miały miejsce z zastosowaniem przejrzystych metod ich przeprowadzania, zgodnie z wymogami ustawowymi, co zapewniły wymagany udział społeczności lokalnych w procesie opracowania i następnie będzie miało miejsce w procesie wdrażania GPR.

12.3. Partycypacja na etapie wdrażania GPR.

Na etapie wdrażania GPR planowane są następujące formy partycypacji:

- 1) działalność Komitetu Rewitalizacji – powołanie oraz aktywne uczestnictwo KR w procesie rewitalizacji, w tym cykliczne, co najmniej raz na rok (w razie potrzeby częściej) – spotkania Zespołu Rewitalizacji z Komitetem Rewitalizacji,
- 2) organizacja cyklicznych (co najmniej raz w roku) spotkań z mieszkańcami i interesariuszami w sprawie podejmowanych działań rewitalizacyjnych,
- 3) organizacje konsultacji społecznych, poprzez spotkania z mieszkańcami i interesariuszami, zawieszeniem materiału informacyjnego na stronie internetowej urzędu

- i udostępnienie w miejscu wraz z wyznaczeniem terminu – każdorazowo przy podejmowaniu kluczowych decyzji w sprawie podejmowanych działań rewitalizacyjnych,
- 4) ujęcie w GPR przedsięwzięć o charakterze partycypacyjnym.

12.4. Partycypacja na etapie monitoringu i ewaluacji działań.

Zakres:

- W trakcie monitoringu zasada partycypacji będzie realizowana poprzez: cykliczne, co najmniej raz w roku, spotkania Zespołu Rewitalizacji z Komitetem Rewitalizacji celem przeprowadzenia monitoringu i z udziałem członków Komitetu.
- Stosowanie metod i technik monitoringu umożliwiających aktywny udział interesariuszy (np. wywiady, spacer studyjne, warsztaty).
- Informowanie mieszkańców i interesariuszy o podjętych działaniach poprzez przekazanie do wiadomości raportu z monitoringu poprzez stronę internetową urzędu i udostępnienie w sposób zwyczajowo przyjęty.

Wymóg partycypacji zostanie zrealizowany na etapie ewaluacji GPR poprzez:

- Spotkania Zespołu Rewitalizacji z Komitetem Rewitalizacji celem przeprowadzenia ewaluacji z udziałem członków Komitetu – przeprowadzane dwukrotnie w okresie realizacji GPR (2025-2032) w tym: ewaluacja śródkresowa (w 2028) oraz ewaluacja na koniec realizacji GPR (2032).
- Realizacja działań ewaluacyjnych przy udziale społeczeństwa dwukrotnie w okresie realizacji GPR (2025-2032) z wykorzystaniem, np. konsultacji społecznych.
- Informowanie mieszkańców i interesariuszy o wynikach ewaluacji poprzez zamieszczenie raportu z ewaluacji na stronie internetowej urzędu i udostępnienie w sposób zwyczajowo przyjęty.

13. System wdrażania programu rewitalizacji i sposób zarządzania tym procesem.

Zarządzanie procesem rewitalizacji ma na celu takie sterowanie działaniami, by możliwe było wyprowadzenie obszaru ze stanu degradacji, a tym samym poprawa jakości życia jego mieszkańców, przy zaangażowaniu różnych podmiotów i środków finansowych czy rzeczowych.

W Gminie Szczaniec zaprojektowano odpowiedni system wdrażania i zarządzania Programem Rewitalizacji, który pozwala na zaangażowanie różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

W gminie Szczaniec proces wdrażania programu realizują pracownicy urzędu gminy. W celu realizacji projektu zostało powołane Zespół ds. Rewitalizacji odpowiedzialny za poprawne wdrożenie i monitoring działań zapisanych w Programie Rewitalizacji Gminy Szczaniec na lata 2025-2032.

Zespół ds. Rewitalizacji jest odpowiedzialny w szczególności za:

- współpracę z Komitetem Rewitalizacji,
- współpracę z wydziałami urzędu i jednostkami podległymi w gminie, interesariuszami rewitalizacji oraz z ekspertami zewnętrznymi,
- nadzór nad wszystkimi przyjętymi zadaniami w ramach opracowania i wdrażania Programu Rewitalizacji,
- sporządzanie raportów (1raz / rok) z działalności zespołu,
- organizację konkursów/ zamówień publicznych,
- nadzór nad realizacją zleceń,
- prowadzenie komunikacji w procesie rewitalizacji,
- realizację monitoringu i ewaluacji,
- składanie sprawozdań Radzie Gminy w ramach działań monitoringowych na zakończenie kadencji Rady.

Nad Zespołem ds. Rewitalizacji sprawuje nadzór Wójt, który podejmuje decyzje strategiczne. Pracami Zespołu ds. Rewitalizacji kieruje Zastępca Wójta (z doświadczeniem w zakresie rewitalizacji oraz realizacji projektów dofinansowanych z UE).

W skład biura wchodzi również:

- Inspektor ds. Zamówień Publicznych,
- Inspektor ds. Inwestycji.

Po przyjęciu GPR Zespół ds. Rewitalizacji na pierwszym posiedzeniu wskazuje opiekunów poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pracami Zespołu kieruje przewodniczący, którym jest Zastępca Wójta, a w przypadku jego nieobecności osoba przez niego upoważniona. Do zadań przewodniczącego należy w szczególności:

- 1) zwoływanie i prowadzenie posiedzeń zespołu,
- 2) dokonywanie podziału prac pomiędzy poszczególnych członków zespołu.

Każdy opiekun poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zobowiązany do:

- 1) gromadzenia danych do monitoringu i ewaluacji w zakresie realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz realizacji celów GPR zgodnie z kartami przedsięwzięć i wskaźników realizacji poszczególnych zadań,
- 2) dokonywania w sprawozdaniach okresowych wstępnej, opisowej oceny stopnia realizacji poszczególnych przedsięwzięć,

- 3) przekazywania do Zastępcy Wójta sprawozdań, zgodnie z wzorem określonym poniżej,
- 4) inicjowanie współpracy z właściwymi podmiotami i interesariuszami w zakresie realizacji poszczególnych przedsięwzięć, zgodnie z przypisanym zadaniem,
- 5) udzielania odpowiedzi na pytania radnych oraz interesariuszy/mieszkańców w zakresie realizacji założeń poszczególnych przedsięwzięć i celów GPR.

Posiedzenie zespołu odbywa się co najmniej raz w roku przed sporządzeniem zbiorczego raportu z monitoringu i ewaluacji w terminie od 01.02 – do 01.03. W zależności od potrzeb posiedzenie zespołu może być zwołane w każdym czasie z inicjatywy przewodniczącego lub na wniosek członka zespołu. Zespół podejmuje decyzje w zakresie swoich zadań w trybie głosowania jawnego, zwykłą większością głosów. W przypadku równej liczby głosów decydujące znaczenie ma głos przewodniczącego zespołu. Ustalenia, oceny, opinie i rekomendacje zespołu zawarte są w protokole z posiedzenia zespołu podpisanym przez przewodniczącego zespołu, a w razie jego nieobecności przez koordynatora.

Wzór tabeli sprawozdawczej do monitoringu i ewaluacji:

Cel główny	Kierunek działania	Przedsięwzięcie	Opis tego co osiągnięto/ wskaźnik	Źródło danych	Dodatkowe informacje

W celu prawidłowego wdrażania Programu Rewitalizacji Gminy Szczaniec na lata 2025 - 2032 zostanie powołany uchwałą Rady Gminy w Szczaniecu „Komitet Rewitalizacji”, którego członkowie wybrani zostaną wg odrębnie opracowanej, skonsultowanej z mieszkańcami obszaru rewitalizacji i ogłoszonej publicznie procedury.

Do zadań Komitetu będzie należeć należy:

- zgłaszanie propozycji rozwiązań/ działań rewitalizacyjnych,
- opiniowanie działań partycypacyjnych i rewitalizacyjnych,
- udział w monitoringu i ewaluacji programu,
- informowanie mieszkańców (wsparcie dla gminy w jej działaniach na rzecz zachęcania wszystkich podmiotów do możliwie szerokiego uczestnictwa w działaniach rewitalizacyjnych).

Skuteczne, terminowe i efektywne wdrażanie programu rewitalizacji wymagać będzie szeregu działań: koordynacyjnych, organizacyjnych, koncepcyjnych, kontrolnych i informacyjnych.

14. System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.

W celu zapewnienia należytej prawidłowości w realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji konieczne jest zastosowanie systemu monitorowania postępów. Monitorowanie polegać będzie na systematycznym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Analiza danych ilościowych i jakościowych umożliwi odpowiednio wczesne wykrywanie niezgodności, a także umożliwi prewencję możliwych do przewidzenia komplikacji. Wyróżnić można dwie formy monitoringu, które znajdą zastosowanie w ocenie realizacji założeń niniejszego dokumentu. Monitoring rzeczowy polegać będzie na bieżącej inspekcji przeprowadzanych w danym czasie inwestycji, pozyskiwaniu informacji o postępach w ich realizacji, w tym osiągniętych wskaźnikach produktu i rezultatu oraz zapewnieniu zgodności z założeniami Gminnego Programu Rewitalizacji. Monitoring finansowy z kolei umożliwi kontrolę finansowych aspektów inwestycji w oparciu o plan finansowy programu. Poszczególne inwestycje będą objęte jednakowym systemem monitoringu. Dokonywany będzie monitoring poszczególnych projektów oraz realizacja założeń Gminnego Programu Rewitalizacji w postaci sprawozdań rocznych.

Za opracowanie sprawozdań odpowiedzialni są opiekunowie przedsięwzięć. Przygotowane przez nich sprawozdania przekazywane są przewodniczącemu zespołu, który zobowiązany będzie do przygotowania sprawozdania zbiorczego – zgodnie z opisem wdrażania programu rewitalizacji i sposobem zarządzania tym procesem.

Zgodnie z zapisami programu, przedsięwzięcie będzie miało przydzielonego opiekuna odpowiedzialnego za monitoring jego realizacji. Natomiast podmioty realizujące poszczególne przedsięwzięcia wskazane są w poszczególnych kartach zadań. W kartach zadań wskazane są również wskaźniki monitoringu (w podziale na produkty i rezultaty).

Coroczna ocena realizacji programu będzie podlegać zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej. W przypadku stwierdzenia, że Gminny Program Rewitalizacji wymaga zmiany Wójt wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę dołączając opinię Komitetu Rewitalizacji.

Monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzony będzie na poziomie:

- celów GPR,
- kierunków działań,
- przedsięwzięć,
- wskaźników odnośnie poszczególnych przedsięwzięć.

Ewaluacja GPR będzie realizowana dwukrotnie: śródkresowa (w 2028) i końcowa (w 2032 r.). Ewaluacja będzie realizowana przez zespół ds. rewitalizacji, będzie też opiniowana przez komitet rewitalizacji.

W ramach ewaluacji zostanie przeprowadzona diagnoza – w oparciu o te same techniki, jak również kryteria i wskaźniki, jakie były zastosowane przy wyznaczaniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (szczegółowo opisane w rozdziale 4 Diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych).

Ewaluację przeprowadza zespół ds. rewitalizacji, przy czym każdy członek zespołu odpowiedzialny będzie za obszar właściwy dla obszaru działalności wydziału Urzędu Gminy/ jednostki organizacyjnej gminy jakiej jest przedstawicielem.

Aktualizacji programu dokonuje Rada Gminy na wniosek Wójta Szczania na podstawie wyników monitoringu lub ewaluacji śródkresowej po uzyskaniu akceptacji Komitetu Rewitalizacji i przeprowadzeniu konsultacji społecznych.

Ponadto możliwa jest zmiana GPR na pisemny wniosek co najmniej 20 mieszkańców Gminy Szczaniec lub Komitetu Rewitalizacji, skierowany do Wójta.

Istotną kwestią jest, aby proces monitoringu i ewaluacji pozwalał zidentyfikować bariery realizacji programu natury formalnej, ekonomicznej, gospodarczej, tożsamościowej, mentalnej, czy też wynikające z przekonań społeczności lokalnej. Za monitoring, ewaluację oraz informowanie mieszkańców odpowiedzialny będzie Zespół ds. Rewitalizacji, Komitet Rewitalizacji będzie opiniował poszczególne działania, dzięki czemu dostęp do procesu monitorowania oraz odrębnie ewaluacji będą mieli interesariusze, przedstawiciele różnych środowisk, w tym: mieszkańcy, przedstawiciele instytucji publicznych, NGO, wspólnot mieszkaniowych, przedsiębiorców, lokalnych ekspertów, radnych i inni.

Wdrażanie monitoringu i ewaluacji.

- 1) System monitoringu i ewaluacji wdrażania GPR zakłada, że każde z przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma przypisanego opiekuna, którego zadaniem jest zbieranie danych niezbędnych do oceny realizacji GPR oraz przekazywanie do koordynatora GPR rocznych sprawozdań zgodnie z wzorem (wzór tabeli sprawozdawczej) i według harmonogramu przedstawionego poniżej.
- 2) Przewodniczący Zespołu ds. Rewitalizacji na podstawie uzyskanych informacji od opiekunów poszczególnych przedsięwzięć i protokołu zespołu, sporządza pisemny raport opisujący wdrażanie GPR i przekazuje do Wójta według harmonogramu.
- 3) Na podstawie raportu Wójt podejmuje decyzję o aktualizacji GPR, bądź o kontynuowaniu realizacji bieżących założeń GPR.

- 4) Raport z realizacji GPR zostaje również przekazany w pierwszym kwartale po roku sprawozdawczym Radzie Gminy.
- 5) Zakłada się, że najważniejsze informacje związane z raportem z monitoringu i ewaluacji GPR zostaną umieszczone na stronie internetowej gminy i w BIP-ie.

Harmonogram – Kamienie milowe procesu monitoringu i ewaluacji:

- 1) Monitoring (sprawozdanie opiekunów do koordynatora GPR) – 30 stycznia 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032.
- 2) Raport z monitoringu (raport Przewodniczącego Zespołu dla Wójta) – 31 marca 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032.
- 3) Raport z monitoringu (raport Przewodniczącego Zespołu dla Rady Gminy) – 30 kwietnia 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032.
- 4) Ewaluacja (sprawozdanie Przewodniczącego Zespołu do Wójta) – 31 marzec 2028, 2032.
- 5) Raport z ewaluacji (sprawozdanie Przewodniczącego dla Rady Gminy) – 30 kwietnia 2028, 2032.

13. Określenie niezbędnych zmian w uchwałach Rady Gminy w Szcząncu.

13.1 określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne w ramach przedmiotowego Gminnego Programu Rewitalizacji nie wpływają na konieczność zmian w uchwałach odnoszących się do wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 459 ze zm.).

13.2 określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 – dotyczy uchwały powołującej Komitet Rewitalizacji.

W związku z tym, iż Komitet Rewitalizacji nie został powołany przed przyjęciem GPRu do wdrażania nie ma podstaw do wprowadzania takich zmian. Uchwalone zasady funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji są obowiązujące na etapie wdrożenia GPR.

14. Wskazanie, czy na obszarze rewitalizacji ma zostać ustanowiona Specjalna Strefa Rewitalizacji, o której mowa w art. 25, wraz ze wskazaniem okresu jej obowiązywania.

Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji na terenie Gminy Szczaniec nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji (SSR), o której mowa w art. 25 ustawy o rewitalizacji. Jednak możliwość ustanowienia SSR na okres nie dłuższy niż 10 lat pozostaje jednocześnie jako opcja, która może zostać zrealizowana w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, o ile występują czynniki potwierdzające zasadność tej decyzji w kontekście optymalnego wykorzystania jej narzędzi. W takiej sytuacji, zgodnie z dyspozycją ww. ustawy, ustanowienie SSR wraz ze szczegółowym zakresem jej regulacji będzie przedmiotem odrębnej uchwały Rady Gminy w Szczaniecu, która zostanie podjęta na wniosek Wójta.

15. Wskazanie sposobu realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.

- **Zakres niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,**

W związku z tym, iż planowane w ramach przedmiotowego Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025 - 2032 nie wymagają zmian w aktualnym **studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy** nie będzie konieczności dokonywania takich zmian. SUIKZP zostanie w 2026 / 2027 r. zastąpione ogólnym planem zagospodarowania przestrzennego. Gmina w trybie pilnym przystąpi do opracowania OPZP.

- **Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany,**

Planowane w ramach przedmiotowego Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025 - 2032 działania nie wymagają posiadania planu miejscowego – **może go zastąpić decyzja o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub decyzja o warunkach zabudowy**. Nie ma zatem konieczności uchwalania albo zmiany istniejących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

- **Wskazanie konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu;**

W związku z wdrożeniem działań w ramach przedmiotowego Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Szczaniec na lata 2025 - 2032 nie będzie konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37 f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Spis załączników:

Załącznik 1 Mapa kierunków zmian funkcjonalno-przestrzennych w obszarze rewitalizacji w skali 1:5000 opracowanej z wykorzystaniem treści mapy zasadniczej.